עטרת זקנים

חברו החכם ומחוקק בישראל
השר רבן יצחק אבראבניאל

אשר אזן וחקר מחקר חקרוהו חקרי לב
לבקש ממנו דרך ישרה וילאו למצא
חפתח׳ והוא בחכמתו כל יקר
ראתה עינו ותעלומה הוציא
אור באר חיטב:

עוד למד דעת לתת טעם מה סם מרו סיסודות
לטר לדם עשם מדרך סטכל ודוע לותם:

ותהי ראשית מלאכתו בכול בשבעה עשר יום לחדש

פה סביוניטה

אשר תחת ממשלת חארץ ויספיזיאן גנואגת קולונת ירלת

בבית הזקן וכבוד פנים כמר

מוביה

יצו בכמר הנישר שלמה זל:

בשנת
כי לאלקים מיסד על כמה נבונים שלו
יבשה
לאלקים רומי על ודעך ובריכתי שלו
מלאכיך
לבב

אל איש חיל רב פעלים · ולו שם בגדולים :
הלא הוא אדו׳ ואלופי המרומם והנשא כמר עשהאל יצו
בכמר יצחק מריאטו זלה״ה : מקום כבודו
בבלוניא

עטרת תפארת כל האדם כשנם הוא (לפי שכלו) מלאך ה׳ וכאחד השרים המליצים למטה (את שאמרה נפשי) הלא
היא בהתודע פה יקר ויחיד סגולה ברבת כמ עמון רחבים ושטי טוב אשר בגמתו מרחם תענוגות בני חורים
ראשית אונים אין סוף הכוש לראשם · פנה למעלה ויראו ראשית לו כח השכל כי שם חלקת איש מעליה ממנו
פנה להשגה מן המדות הכשר ממנו יתד לתקוע אותו עם אל ועם קדושים במקום נאמן וחובר ואין מוח
עוד · עליו תרכה עדת לאומים ויעני ארץ איש ואיש יולד לאמר (מה ככבד) אין זה כי אם גבר חזקם על פעל **ועשהאל :**

זקנים עם נערים גם בחור גם בתולת היום הזה חשבעו בכוץ משאלות לכם וישמחו להם הצעות שוכות וכלים מכלים
שונים ללבת ל׳ עיר מתים קברות התאוה ומלבם יוציאו הכחולות ודרכי יובילום ישאום בכתנהם מתגת הפסים
עד מחרה אל ארץ המדה ושם ינוחו אחרי נמבר לכם לב הוונה לצמיתות לחלוטין לשכיות המרת חשלם
תאוה הוא לעיני (אשר לא כן) היבו בעיניהם לשלוח יד בפרי תנובת החשכל וידוע אמרו בלבם מה ישיענו זה ·
לא טוב חיות האדם עץ חשד על בלי מלאת ספקו ויש לא ידו לעשו (לא) כי בשדרות לבנו כחיה ולא נמות עם
מוה ל׳ תנה ידנו לכשנפנה נשב (נדעה) ונרדפה יער מחשבות לבנו שביהם באחר זה הדרך לטו בו ל׳ יחי בעיגוד **קל :**

בני עונכה ורע מרעים קרבו חנה שמעו שמוע אך משפטים ארבה אף כי נער אנכי ולא ידעתי (עד יפלה חץ תוכחת׳
בכדי עצומותיכם יחדו למשפט נקרבה ושפת אמת תכון לעד · הלא חוגד מראש היוק מותר הארם מן
חכחמה אך עצמו ושכלו · והאדם למינחו ממה יוכה את ארחו ושמח את נפשו אשר לקח הלא הוא הוגיו
לפניו דרך המלך רוח המושל לקצות הארץ יביט ובחקירותיו יעוף כאשר ראה הכשר ירום ונשא וגבה
כי חוא ידע מתי שוא והביט אל השמים מעל ולו מחלבים כין העומדים עד שדי יכנה ושבע שובב שמחות
יחשוב תחום לאין ולאפס ואת מכוחתו עדי עד תאות גבעות עולם · ואתם הדבקים בחומר השעונים במיש
חיון מובים בסנורים אשר תאמרו לנפשכם שחי בחור ברע סחי ומאום המלכתם עבד עברי׳ השלילה הגבהתלו אד
המלוכה והורדתם עליון למלבי ארץ תחת עבר תרעות׳ אשר עשיתם בחכניע יקר לוולל והנכבד לנקלה לבבא **ברגלו :**

בנים משחיתים החפץ לה׳ בעלילותיכם הנשחתות שחתם ברית נפש יקרה חכרתכם ואשת נעוריכם ולא הבטתם
אל עושה עניה ה׳ הנשפת שדי הוצבה מעין הדעת נוקרה ולמה תניאון את פעלה פעל אדם לדרוף אויב
יצרא דעבירה ותהיון כחות׳ו מרת רוח לא דעת ולא תכונה · גאו מבבל ברחו ממיטות ו׳ חשבתם קומו
הסרים משכו מגן וסתרה לעעמכם בחשלים בתי הנפש בחתחברכם לתופשי התורה ללמוד ולחנות בת
מוס עד לילה והיה רק טוב אשר יטיב לכם הבין שמועה שמענו שמעה מביאה את בעליה בחצר מלכות מלכו
של עולם בכתי גוזאי ה׳ אמר אליו בני אתה ואתה. פה עמוד עמדי אורך ימים עולם ועד ירמת ליוצרו והוא **כאחד :**

ותפארת אדם לשבת במושב זקנים שקנו חכמת התורה הסובבת כל מרעקמן וגדול שם הוא רם ושפל ובלחו תנויי
לא חשך ממנה מאומה יוצרה מרחוק · הלא את היא המחוצבת כל רו בסוד ה׳ אין כל דבר בעלם וגבוה מסרחק
אשר לא חצבת אשרי אדם עוז לו בך ושם בסתר לבו אהבתך וכל חפץ מפתך יאבל ותהי לו סוכבת · אשרי
שיאחו בורזעותיך זרועות עולם להשתעשע ולדבקה בך בפתולי אלרים ולהתענג מזיו כבודך · אז ישמח
שמחת עולם יאמר בלבו האח נפשי כי שרית עם מושכלות התורה ותתריה לרוץ ארח אחכה בתענוגים כאחר **הצבים :**

בנים אתם לה׳ התאספו וכאו עו ותאורו לעסוק תמיד בתור׳רת שעשועי׳ אפרת ל׳ היא חעולה בחשבתו ית׳ בעורים
חרים יולדו בעבודת עשה ארץ וחזעות וגם כל חיקום נגוד לקום מפניה שמים וארץ מאור ושמש · וחכח מלאכי
אלקים רעדה אחותם ויקנאו למשה ביום שיזוכר בה להשמיע ממרום קולה · מה בכם ירא ה׳ לבך תשית לדעתה
הת׳אכ לחכמים מפרשי סעוריה אשר מעמו וראו רב טוב הצפון באמרי פיה ויתתרו לחוצה הקוראים מה מים
שם

מים עמקים אל עשות ואל אור. ויאמרו אליו הבה נא הכולל ואלקי בר אריון ובר אבתן ונשיא בית אב זה שמו לעזלם
ורב רבינו יצחק אבראבנאל ז"ל חושר מגנו ישר אשר לא נשא לשוא נפשו ומבטח גם הקרת קל תוא על פני
מי תהבמות התורה והמצות לחשיב את הכתוב על ספר הישר: חנת בת מבטח לפרש ולבאר ספרי
הקדש גם במלכותו גם כאשר נולד רש"י סבת הגלות הגרושים מנחה הרריבחו לא ביישה וקבותו את ילדותו.
בכל זאת לא מבע מחקור הדרוש ושאול הישוב על כל הדבר הקשת אשר שם עיני בחינתו עליו: אף על זה פקח
עין שכלו לדרוש ולתור בהבטת בת המבא ישראל אחרי המעבר הנכבד הזה כי הסתיר ה' פניו מהם ויתנם ביד
שלאדלתנהיגם לנאותם הדרך והשנת אמרי לי בת היא ויקר' לו שם בשם עטרת זקנים לחיות חשב תם
זו עטרת לראשם וכל זה בשפת ברורה ודברים אחרים אין על עפר משלו. הלא זה החכם
תמים דעות און חקר תקון מן הבא כדו מנחה לה'. אם אמרי יתר הספרשים על זה הדרוש הסמר להשכיל
לא הגדו הבקי מאשר כתב הזא ימצא בתוב (אמת יהגת חבי. על כן רמיתים למודיעים מאשר ולא כל אשר:

אבותם של לה זרע ברבי ה' עשו פלא בהבמות ובמחברות הרשות אך הזא עלה על בלתם במספר כל מלאכותיו בנאות
הלשון ויופי פרושיו וסדר אמרי מאמריו איתו מתיב ואיתו מפר יק מפרק הרי' ועוקרים זה סיני הכל עשה יפה.
בראותי (ארון לי) זה הבחור תחת ידי בת מובו ומה יפו ראיתי מי שבנוהו ואין זה מעון בניה (אמרתי ובחכמת
לתאיר לבני ישראל בהלו נרו ארובב שפתי ישנים) כי אכבה אוכל וראיתי עטרת זקנים מונחת בקרן זיית ובני
בנים חולין הזא לחם נגד אבותם: על כן קמתי ואתעורר אתה שיש לאל ידי להדפיסו בעורת שדי אשר כתן חבי
ויש אלי חסד בעיני השרים הנכבדים אלופי הגבירי יצו שם הארד אליעזר גדול מרבן שם ונם בי אמרתי לשומ
בל היום תתנה בבת מעלות טובות בחר לבחלת לו נבזל תבול ולא אספר אחר מבי אלף עד אמצא מקום לומר
עליו לך רומיה תהלה. ושם הארד מרדבי בישראל גדול שמו בני חוקן ונשוא פנים הספואר בטהר טובה
מאות יצו. אבכי העירותי מעפין את דברי הספר הבתחום והבמה עורו אלי לטובה והיו בסומבי נפשי מלבד כל
הטובות אשר הטיבו עמדי מים נטיפו לבי לשרתם בהנחת הדפוס אספרם מחול ירבון ויש שבר לפעולתם עם
על גמולות ה' ישמרם ויחיים לארך ימים: ואחרי כי למבי אבותינו היתה שומת לבל (מחבר) ספרש (מדפים) אז
מוציא לאויר העולם פרי למוד דבור על אפניו) לקרוא בשם אחר מאותבי שמו יקבל מורו פעלי מבחת מחוזרת
ויגן בעדו לחעילו מרעת המגדילים עליו קנאים פונעים בו ישאחו על אבדת מעלתו. אסרתי אני בלבי אל מי
מקדושים אשר בארץ מולדתי יהיו דברי הספר הראשונים מתנה נתונים כי אם אליך הדר הבחשוב בסחר
עשראל מריאשי לופי לראש ידעתי כי אז תולד וכירה ופקידה לפני בסא כבודך ולא יהיו הלופי הבדרנות
אשר ביבותו והלופי הלופיהן מעלת מעלת מבת מבדילים בני ובינך לחשביה את ארו' שמי
ואת הבבודה אשר עמדתיך זוהי עבודת שבלב. ולמי כל הבדת נפשי כי אם אליך (קצין עם) מים דעתי אותך
ואיש תבונות בנשיאי ישראל. אשר אם אמרתי אספדה כמו חלק מועט מכל הבחסדים אשר עשית את עבדך
ביתו יום יום) הקולות הדלון הזהיה עלי למשא כי בי בעבודך נשמתי נותרת (ישלם ה': קח נא מנחתי מידי
אשר הוצאתית לכל מראת עיני הקונה אותה לשמך ולזכרך) תאות נפש) ותגד לך תעלומות הבמת
רק יקרא שמך עליה תחריש בוגדים אשר ירשיעון אותי. ויצחק הבחבר גם הזא יצא לקראתך בברכות
שמים מעל: ואפיל על פני בחשתחויתי כגבול רבקה מעל הגמל באשר ראתה עינה הזאיש הזולך בשדה:

עבד עבדים לארו' כל ימי חיי

הצעיר ראובן בכמר רפאל צרפתי מאורליאנס זלה"ה

ליצחק מצחק בחורות ושיחות. אשר לא כתור תך (אב לבנים:
תנת חן וכבוד ונפשי תהי נא. צרורה לעולם בנחל עדנים:
ותשית לראשו צפירת פארה. וחיה שברו עטרת זקנים:

כי שמעתי דבת רבים ודשו דעת מתבוני מדע חדשים גם יסכו מוגיאלי דבת לבשים
נדיקים וטובים וקני העם וסנטרין מתנבאים במחכם רוחו פני המלך ותחת
רגלו כמעשה לבנת הספיר. ויגיאלו דבתם דעם לאמר ברבו אלדים בלבבם ויתחלו לגיאלי
בי דברים אשר לא כן אשר לא כדת מנו ברוחם ומרת לתבבדם בבוד שדים בתבנית לבן
דומם נופך ספיר ויסלום וסוד עון פלילי יום תת ס׳ נפש. פקו פלילים אשר כללה מן
סנסמות מם מכללם דברת בם ויאמרו לים ל לחיין מן סוד ולאיזם הדים רגלו ספיר נורתם
נזרו לומ׳ עמדו רגלו ביוסוד על מרל׳ לבן ספיר דמות כסא בחסל׳ התהלכו נמסמרתם
בל יקומו עובו לתם׳ ותהי לסם חזות סכל חזון כפרן ויקומו לנחק ויחכלו ויסתו: ולולם
בעבור זם בני מות המם מתחיבו בלים מעתים מחלד ויקרא ס׳ שדים בים ספוד המותם
לחסידיו בני תמותם. אם לא בי בורם הנור תמים בעלו סמם לוון לסמוע אל הרכם ל
התפלם. וגיר נאמן לטולחיו בכם ויתחכן לו לא יומת לים ביום סחם סן עוד סיום נדבל
ממוחי תחלוליומותו ועתה למם נמת לעניך: ויעתר לו אלדים סלריך לחו ביום ספוד
וסים בים פקדו בפו תמו מן בלסות חזיוכ׳ וכתם ס׳ יבא ותאבל בקבם המחכ׳ סחטאים ספם
בנפשותם: בעותי מסמוע כדבר סרעסזם כנסלתי מרלות סחכמו׳ ודשו הטעים ומבי
על מדין וסולכי על דרך סתרה ידיכו לכף חוב׳ הלבמי׳ הלם מלמ׳ים לתכו בלם קדומים
ובתוכם ס׳ לחרתי לחי סוגבים לבני הסם מקום לאשר דבר המלך ודתו סבר המד אדים
לנבתו זם מיכי לחזות בנועם ס׳ לנמד לסוגל׳ לובם ולובבה מחם המנסנו המם ינלו
פני כתורם מלא כסלכם ונא עתק מפיס מוד ודבר מוב סכמות בכל ולא חכם מתו בעוכם
לנמים לחמי בני ישראל המם כבפול כבי עולם כפלו אל תוך הסך וכגפל טמון לא ראו אור
ונימים סרלטוים יפלו אשר חכמו ומכילו טוב טעם ודעת. ורובבי ממים בחכמותם לוך
כעו עורו נפילים הוי בארץ: סמזכירים לתם׳ מלידם ומכטן לומ׳ לומן חקוקים על לוח
לבם ובלו ומיחם בבל סחבמה וגם עד זקנם ומיבם לחרי ס׳ לבו בל סוום וכל הלעם יבקו
מים עי מסם לים סאלדים לא ימיטו מתוך הסל ורוח אלדים מרחפת על פניהם מי זם
לאמר זקמים כחלם מסער סבתו זם טער סמו׳ סדבר אשר ים שדים ברוח דעת כפי כל
חוסב מחסבות ילד מסכן וחכם ונתן עליו לות ומופת ורלוות חזקות נעלם מחכמי ישראל
ובביאיו לא ידעו ולא יביגו סכו בסנורי׳ ולא למנא סתתח׳ סתם בבדו מזוקן זקני סעם
ונטריו אשר חכמו מחבמת כל בני קדם ומזקנת חסבו סרלוות בארוגות ובבסין מרלות
מרלות שדים שמיסם ובל זקן ברעם חכמים כל עוד ממזקיל׳ חכמם כתהבת בסם׳. ותם
סזקין בארץ ברסם ומדעתם בי קסם לון בסם תבונם. ומדומסם בבדים לסמוך לת ידע
עליהם לסנחותם במעגלי נבדק: סיוסב בעוכי׳ לאשר נוס לת לבתיכו וסדרת פני זקן כי
יקו׳ בקרב עמו לים ודע ודעת ברוח סבכל לו חולם חלו׳ גם בלא דעת כמוכי׳ הים. וירם
ומיכו ומסלו של סמים לו׳ע׳ לאמרי בים עמוק עמוק דבר׳ סבסם לוחם בימים סרלטוים
סיו טובי מלם זקן מקכם חכמים חכם לו נבוא וסחזיק בזקנו ולא יחמל עליו לאמר רבמו
ותבמוסו לאמר בלבו מכח של לאמר בבל בלבו לון שדים. ורלם רלותי כי לם לאמת יסנם חמת
ונסם לאמת כבון הדבר אשר פירש עליו לון זם כל רוע לב לגלות לת חרפתו מכבם בנדיק
ומון לבלר על מפר עון לאשר חטא מסים חתום בחתרותיו. ולם לא סבין מובבת הלומד
ונעם

ונטעם מן הדרך הכם סוניה לשו על אותו נדיק ומם לו עלילות דברים וסוניה עליו מם רע
סלה טוב לי אז לאמ לה ודעתו מפר אמרתי לחכמים נדברי סנביאי וסחכמי וקיה רחוקה
ממו ונעלמם מעיני ובזם ידין לכם ומת סנביאים וסחכמים סטובים ומרים בלבותם כמו
סנות סתנרים סלשית ומרת סעורי לל נחסם סמוכנו ומסו מכת ברכ סמור בבקדמת בפרו :
ודין אני מתחקר בן לאלה אים חי רב שעלים סעמה דין עבדים לברבאל בט קנה קנאתו
לכבוד אלהי בי ובלבל לה לאבל לאת סלמן אמר לבי מחכמים סראסוני וחדמים
מקרוב בא לוחבי אותם · ואומר עת לעמו מן סכה בידי מנחם מעם צורי למבתם לבומם
ומעם דבם לאמבלו מרוחתם במגלת ספר כתב נביאור סמנתם אמר אין בם מם ולעמן
מדעם דעת עליון · לא בחיל אלה נכח סקבלם בי אם ברחמי וסעלה בידי מבנת מסמו
סכתובים באמר סם · לאקרא מם סמלאל סקטן מוס עטרת זקנים בי סוף
אמרם עטרת תפארת סמנתם ויגולם מסנאל · וסגם אם סים
דעת המגו סמנתם קבלם בדם בחלת לאבת ומס ידי ממתי למו מי לעמרם למי מחכמים
כי ס דבר · אבל סחכמים סהלמוני אים לדברו מנו בדבר סוס ים דורמים אותו לפנה ומם
דורמו אותו לעבדו אים כל סיפר בשיבו בסבר נוברת ברוח חכמם ובינם רוח דעת בסמנו
סכתבו לבן לאמתי אין מרבות הקבלם בדם ומעטרי תמונם לדבריסם לא נמצלו ואיר
מ שרים פנכי מבלי לכות סחכמים ולין סבי תוכחות ומן עוד היום נגרמתי מפני השון
וסיתי בע עד בארץ פעם בחמן פעם ברחובות עיר למחר · ומאז הדלתי לקטר מלאכת
סממו לדעת חכמים ומומר אסרתי כל דעת ולא ידעתי סחכמים מאין תמנה · וסלבמו אמר
ודבו לאחרי אמלי סעלמטריו סמם סנבדו אמר מעולם ובפרט עטרת תפאר חכמה בנלו
כחים בנוים סרעלם ול ועל כן כל סמומע יבאם לי יפבור בסם · ינוע רלם מי הוא זם אמר
מלאו לבו לחרף מערבות אבמי סמלחמ אבמי בסם ויבקם לסרוג את מגם סלא ידעת פי
ירים מגם את הא סוד סנדולם ענבר ומרל נתן את המרים לבדקם מי מלח ידו כמומים ס
ונקם בי ימנא בבמי אבמי עברים כים אמם כאחיסו ידובקו מכו סאמ את סמבי ודרוע ומבר
בל דשים נבר ולם דמיתי סיות אמים כמוסו כי אערכם מלין כנדו חכמם תמנב : אכן נלו
לכל סעמים בכינו אבמנו סמי לאם ולרן לטמקן וכמם אומע לים : אכן מגמי ומבמי
לגם בחכאת לברוח מקו סכיתו לבו אבותינו לסבין אמרי בינם לא את אבותינו כרת ה את
סברות סוגת קורים בוס לבו מגם כי גם אתנו אבמנו אם בם סקבמים עם הגדולים ולף כי
לבם מלסרלמוני כמתת מל אולם עד לב סמים סובבי בבמיבם מם למעלה ומה למטם
נחמו מם עוד לם חלק ונחלם בבי לאבינו אסרבם פתחים לבולבינו עד עולם מי תמיד בל
סוום אמרי על עפר יקום אחור אחרות לבקם את דבר ה אם יבקמם כבסף יטן ירלת ה
ימצא אובל לבמבו לא מיתרי אבותי כי רוח סוא באבנים ומלדי במגים לתת לפתחי ערשם
לבער דעת ומומ ולאחרי אמר סמם בשרים מהם לימי בבשפי מחבמתם עגרו כח לבלחם
בחנלו עגם בסן ובכיא אחרי בנו עליהם בם אחריבו למי סעלאבר על ראמם מדו לבן בם
לגנות סמנת בשבי כל בעל כנף גם אמי לא אחמו מי כי אם המנתי לסמנת סמולה מכופלת
מערך סמנת סכליסם לסמנת סאבנים אמר רוח אלדים דבר בם אף כי יקללו סמם ואני
אברך לסבל מיד עומק בוגבתם הרבוים : על כן על כל דברי אלנרת סוחת תבני עטרת
אודבם

לדברים ולא אראם עם התורים לשרת ע"ג הבמות: והנה ראיתי למלות החקרים
מלחקור מתחלת הפרשה הזה אבכי מלך לשרף עד שיקחו לי תרומה ומן ובינן ריבו
נופי תור וסודותיה ודרמי הסבנה שלחית ממוכים בתוך אהלם ושאר רשומים על משקת
עבומו יתחייבו בם עם זכרון דעת המפרשים והמחברי בסתירים ואלמו תמוף מלתי כנד
תנאבתם אחר כל שם הדברים אזכור הקדמות הכרחות לחומר הדרוש ולחמיך לחריסה
היתר הספקו ופירו הפרשה כאמר עם לבבי: ודעתיהם מתכלל ובמון כי עם הית הממע
הראמן במאמר הזה הקנת הוקיים הנה אבאו בגל קורתו דברים רבים ברוקים ומובים
ממכו בתאר הספקו ועניני הפרש ובוערי הלבות ומדרגת אדונכו מעה בבמאה הכלים
לתנוחים מה מתוק מדבש הענין התורה ובאלו הממע הראמן הבאו ירד ממה מעה
במעלת הענין מיתר המתכלל מיבאו במאמר הזה: לכן אמרתי המעה לו ואם בא מבאתי
חן בעיניך קחנו ועליך הים עלו הבל תת עיונך בו מראהו ועד הנפש שתבל דבר וזה אם
שנם מבאת אכול דיך ואכלת ומבעת הבלת את הם הנפש דעת ותמנה ואם תמנה הפל
מבלי מלה אז דבר מתן טעם לבנה הקריבהו נא לפאתך פחותי הענין ולא ארבה לקרבן
אמה לפני כל יודע דת ודין ואל נא תפת עלי חטאת כי מקצר הענין גם כלי דעת הענין
כנה אוכד וסיו כלא הין דברי אלה אמר המתי בפיך: ועתה יגדל נא כחך אלוף אומים
במוני הים עצמה ורבה:

זוה זברון פרקי זה המאמר

פא בספק א' מיתמיה בפרש מאמרת הנה אבכי מלך לפניך. ומה הבאתי דעת רמי ז"ל והבאתי בטולים עצמיים לדעתו. ודעת המדרש גם כן והקמתי עליו:

פב בספק בני הנה אם לא אתפלל מה עם כאן מלא ילך המלאך ודעת הראבע והרמבן בתמובתו. ודעת הלן גב' וספקות עצמיים לדעתם:

פג בספק מליצי בפרשה הזה מתי יצא לפועל הענוד הזה והבאתי בו דעת הראבם ז"ל בספר המורה ופירשתי דבריו והבאתי בטולי לדעתו מפסה הכתוב ודעת המדרש גב' והקמתי עליו:

פד בספק ד' בפרש' הזה מה הנרגם בענם מלחמות המלאך והנסנתו ומאי זה מין המלאכעיים הים הזה ספק עצום לא מוערו החכמים הראמונים בו:

פה בספק המיתי בפרשה מאמרו כי לא יסח לפתחם והעת הרב רבינו הים ז"ל נהיתה. והבטולים המתחיבים לדעתו:

פו מספק' בפרש' מיתר הפסוקים כי ילך מלאכי וגו' לא תמתחום לאלהים ודעת הרמבן ובטולים לדעתו:

פז בספקות הביאו ומאמרי בפרשה מאמרו ל' תעשה אלה אמר אלה ונאמר ונגם מעם וגו' והמפרשים לא אמרו בהם:

פח בהבאת בפרש' ואות הסמך הגדול מאחרי כי ומעת הסנתם ודעת הרמבם ז"ל ובם פרשתי דבריו הסתומים והבאתי בטולי לדעתו ודעו מאר המפרש' גם כן ובטולי לדעתם כמו בטו הכתוב:

פט בספק עמדי בפרשה הזה מאמרו ויכהו הענן בעת ומי. והבאתי דעת הרב הנגו הים ז"ל והקמתי עליו:

פלי בטני מפקת לא וזב בפרפס
מעמידת מפס בסר ארבעים
פס וארבעים לולס ומסעדר סחכילס פס
וסס פפקות מעגלי סהבכס · וסלחמוניס
לא מיערו בהס :

פליא בסקדמ׳ אחת בנטרך שוס לסיתר
הספקות מסיות סאומות כלס
תחת ממסלת סמערתיס וסכסנתס :

פיב בהקדמס ב׳ והיא מסות סאומה
ומרלי מוחדת בהנסנת סלי לבדו
עבלי מסבר לו סנלנ׳ יפי לחנעו בהכפנת׳
ובוארתי זס בדרכי׳ מעולי סשון מאד כפי
הסכל וסדת ובוא׳ דרומים מעלי׳ ודברס
מספר סמורס דקי הטון ומס סבאתי ס׳
מרס׳ בבוא׳ סס סנחס השאיה מד מ׳ אלו
ועכוונס אחרוס ומס בהס המעון :

פיג בסקדמ׳ ג׳ בריכס לבוא׳ הפרפס
והיא מהיות אחר מלאכל מסחלת
בנבע לקבל הכאון הלדי ומסלר הארבות
מוכעות אלו · וסנס בוארתי זס בדרכים
נאים מאד כפי הכתובים ומאמרי חכל :

פיד בתוספת בוא׳ לסקדמ׳ סליטית
סהיא מהסתלסלות סאומה
הבאמרת מאום אחד ומעודי הסכות וסוא
פרק תוריו מס מתוק מלבס :

פטו בסיתר הספק סראמון והמני
מוכרתי בפרפס עס קמור
הסמוקים הקודמים לפרפס סהיא :

פיז בסיתר הספק הרביעי מוכרתי
בפרפס עס בוא׳ עגינים יקרים
בסנחס הלדות :

פיז בהיתר הספקות הס וסו׳ והמסך
פי׳ הפרפס כפי מיעור הספקו׳ :

פיח בסיתר הספקות הביע ומנינו
ופירוס יתר דברי הפרפס כפי מס
מיות אליהס וסדר המעמד :

פיט בסיתר הסמכן הפתעי מוכרתי
בפרפס ובוא׳ הסנת אלינו בני
ישראל לדעתי · ומס הבאתי דברי הרב
המורס בבוא׳ המרא׳ הכבוקות ופירסתי
דבריו באופן באות מתוחס לפרסו בנבוא׳ :

פכ בסיתר הסמכן הטעמי וסמלמת
בוא׳ הפרפס · ומס הארכתי
לסון בעניני כבוא׳ אחוכו מס · ומס
דרומים מעלים הפלא ופלא תמיד
בהס :

פכא בסיתר הספקות אחד עמר
ומנים עמר · ובוא׳ מלמס
הבית לעמידת אדון הבוא׳ים בסר
ארבעים יום · ובאו בו עגומים אחרים
מומים מאד :

פכב בסיתר הספק הרביעי מלא
הותר עדין · וסמלמת בוא׳
הוא המלמי מוכרתי בפרפס · ומס
חתמתי הדברים בבוא׳ הדרוס ואמתתי ·
וסבאתי פירוס פסוקים מפרסת כי תמא
וסוא חותם הדרוס הזס :

פכג בסכחמת העד הראמון הבמיא
הרב המורס בפרק לו חלק מני
ממאמר ר׳אליעזר לבאר מלבנת הספיר
סוא הסומר הראמון · ומס פירסתי איך
ראוי מיוכן דעת ר׳אליעזר :

פכד בהכחמת העד הבני הבמיא
הרב על זס בפר׳ל חלק ג׳ ומס
הבאתי ראיות חזקות לדעתי להכריח
איך הכוונס במראות ויחזקאל הנביא כמו
מחבר הרב ובו נתתי הערה מס במס
מכרמן במראות הסמס לדעתי :

פכה בחתימת המאמר הזה כלו ומס
הבאתי ל׳ בחיות תתדמה בהס
האומה הנבחרת לגלגל עם יעודי הנביאים
על גלותינו מסרס יגלס אמן :

פרק ראשון

הנה ראה ספק בפרשה באמרו הנה אנכי שולח מלאך לפניך ושוב כי אם
שים הסכנה ברגש הקדום ברוך שוב לנטוה עמו ויעקב חכל נחלתו
ולהסיר מעליהם הסנחתו הפרטית אחר הסנים בם בדבקות נמרץ בלי אמצעי מיום
הולדתו אותם מארץ מגוריהם ועתה לתם הפקיד עליהם מלאך מלין ינחם הוא ומחל בם.
והנה בפרשת כי תצא כאחר אמר ושלחתי לפניך מלאך שים לו הנה חזקה לאם מחטאו
בעגל אחל כאן אחרי זכרון הסמעמד הנבחר ולמות העם בו וכי שמע עם הקול אלהים
חיים מדבר מתוך האש ותמובתם הרמתם לקוי התורה באמרו נעם. ונמעם מם הפעם
ומם חטאתם הנתחויבו לעבם גדול כוח. וכבר הנה רבינו הלמה זכרונו לברכה לסנגל
מן הספקה הזה באמרו כאן כתבארו הענתידין לחטוא ובכיכה אומרת לסה כי לא האלה
בקרבך. הנה ביאר הענין זה הנאמר הוא עצמו מה הנאמר בפרשת כי תצא ובנזכר
כאן לבאר מה הוסיף. ובאלה הנמות רבא נב ים מי הדורים כן על דבר הענל. ושוב
דבר בלתי מתיישב על הלב הפגום רבים: הנחמד כי הבטורה הרעה הזאת אין לה
מקום כי איכה לאות על מה הוסיף באחרית הימים כאות מלך אחז. ואיכה על דרך
הקשילו אל וגו' ואעבדם בם את הארץ ואת הארץ ואיכה כדי הוסיפו בתשובה הנאמנה
אין הנדדים הנאלה ולא אחד בהם הכרתי כפי הענין הפרשה. ומהם כי הבטורה והיעוד
לא תבא כלא על מה הוסיף אחרי זמן רב לקץ הימים ואין הענין הזה ככה כי אחרי הדם
ומים אירע הענין הענל כבר ולא הים מותר הבטרחו הלו מה הוסיף אחרי ימים מעטים
ומהם הסכנה לדעת רבי וכל קצר הכתוב ולא בחר בחטא הענתידין ואראל לחטוא אבל
זכר הענם הנמצא עליו וסור מאד הבטרחו בענם ובראה אחר ומצא את עמו ועליהם
הסחטא כי בזה יתן מקום לאדונינו מהם עם להתרעם ולאמר למה תעשה כה לעבדיך.
ומה הנאמר רבי הענתידין לחטוא אינו בהפסד הכתוב. ומהם הסכנה להעתיד יקבר הכתוב
גב ולא יבאר בתפלת אדון הנביאים הנתפלל על הנטורים וחזר בם הפסד את נחם ובאר
בענם איך לא יבאר בהליחם הסים יותר ראוים לבטורים והסים תכלית הענין ומהמיט
הסחטא הסוא הנתחלת הענין והסליחה הסו הנתכלית ויבאר בענם הסו אמנעי הבוחם.
והנה בפרשת כי תוליד בנים הנדיעה הסחטא ואחרי הענם ובסוף יבאר בהליחם אמר
ונבת עד הלדיך וכו' כי אל רחום הוא וכו'. ועוד הזאין הנקום הזה ממה הזאות בו הענין
הבטורה הזאת. כי תחלת הפרשה במשפטי התורה ומצותיה ועלית הרגל ואיך הנמיך
לזה יבאר בענם הענל ויחזור לענינו הראשון באמרו ואל מהם אמר עלה אל ה' הזאת
מענין מתן תורה. גם כי כתב רבי אל הפרשה הסיה ואל מהם אמר וכולי קדמה למתן
תורה ואל נכתבו הדברי אחר לא כדת ובולת הדר. ובבר הקשה על רבי נב בזה הנמבן
אל בפרשת כי תצא מנדדים אחרים איכה מענין הנאמר הזה ולכן לא באו הכה. ובאה
הנמות רבא אמרו לא הכה אנכי שולח מלאך לפניך. אמר לו הקבה מי הנמר את
הנבות ונמור את הכנים וכן אתה מוצא באברהם הכבדך את יחיד הוא ולא מלאכי
לפניך ויעקב אמר המלאך הגאל אותי מכל רע אמר להם הוא נאני מיד עמו הו הנילכי

מיד

מוד לכן סוף זכני ופרכסני בעני רעבון אמר הקב"ה למשה אף עכשו מי שמר את
שבועת ישמור את שבועים שנאמר שנה אבכי שולח מלאך • הנה ירא מדבריה שהבטחת
השם על ידי מלאך סוף דבר ראוי ואינו ענש אליהם כי אם כמו שסיים אבל אמתם :
ועם שיות שהוסרמם בדבריהם ולא שאין מסבין על האנדם ושהדרם ידרם והמקרא
ותייעב על פשוטו שנה לא אחדל מביאור שבטולים שתחייבו לדעת המדרש
בזה : וראשון מפני כי שבועת לא היתה שבועתם על ידי מלאך כי ולך
לעביהם הטם וסוף הים מנסיגם אבל המלאך שבמצא בדבריהם סוף כמלאך שבא
לחבריה ואחריו בנו אתון מרא וכמלאך שבא לדניאל בנוכח די אריותא אמר אין אחד
מהם שמנסיגו אותם כי אם שמלוחים שילא שהם יתברך להשמיעם • והם אבלי
במדרגת שבלים מלוחי שהשבחה לא שהם שיו שמומרים והמנסיגים בין שני שעגומים
שפרם רב כמו שיתבאר זה בשלמות בפרק רביעי מזה המאמר : ולזה תמצא
בלבריהם מאמר סוף ישלח מלאכו לפניך ואמר, שהמנסיגו יתברך אלדי שמים ואלדי
הארץ סוף ישלח לפניו המלאך מלוח שבחתו ליסר דרכו : ויעקב אמר האלהים
אשר התהלכו אבותי לפניו אברהם ויצחק האלהים הרועה אותי מעודי עד היום הזה •
המלאך הגואל אותי מכל רע יברך את הנערים ויקרא בשם שמי ושם אבותי ויגמר •
כאם שבעבין הסבהנם ושבחתה אמר האלקים כי אחל לבדו סוף שמבניח בם אבל
המלאך סוף שכלי הפועל נוצרת המנסיגו וסוף אמרו המלאך הגואל אותי מכל רע מינשאו
בנוצרת עורין ובמימר קדימין • וכל אחד לא שאל המנסיגו והמלאך הפועל כלו אמר
מיברך בפעולתו הנערים ובפי התורה אמר לי פי הפסוק בלופן אחר : הנה התבאר
שהבטחת לא היתה הבטחתם עי מלאך • ואין לך שתאמר שבערך הכלי שולח המלאך גב
שנה למשה כמו שסיים לאבותיו כי המלאך הכלי תמיד ילך עמשה ולא היה זה דבר חדש
להודיעו והתורה אמרה המה שעבר ויסע מלאך האלקים שהולך לפני מחנה ישראל •
ועוד כי סי אומר כאן בבואור שהמר מפמי ומ מעבקולו של תמר בו כי לא יסר לפשעכם
וזה לא יאמר על הכלי אם היה שאינו המנסיגו במוחלט ושנה ובא כל זה בשלמות בפר
הנו בעם : ובישול מני שאף שנודם שהיתה הבטחת עי מלאך לא היה מתחייב
שיהיה כן בימי משה אמר בעלה מעלתו כפלי לתומים מעל מדרגו שאבו והכתוב אומר
ואמרו אל אברהם ל יצחק ל ויעקב בל שדי ושמי ה לא נודעתי להם ונו אמר הכוונה בו
שהיה מעלתו בנבואה בגדלת הפלא ופלא ממעלת הבטחת ואם כן איך יאמר שהשמור
את הבטחת ישמור את הבטחה כי הנה יתחייב הבטחת משה על ידו כמו שהיה בבטחת
הבטחת • כב הכן אחרי מתן תורה שהיה עול גדול בחוקו עם ושונה גדול שיו ואיך יודה
בדבר : ובישול ג וסוף כי אף שנודם בב הפעלת משה היה כמעלתם בנבואה
האלהית ובדבקותו מה שאינו כן עדין יקשה מאד אם היה הנביאים נאת ישראל המנבאים
היתה הבטחתם על ידי יתבר ולא עי מלאך איך משה עם יקבל הנה מירד המעלתו מהם
משה ויתעבד לבטחת המלאך והיה ראוי שיאמר לפניו ית' שיעלם בקדם ולא יורידו
ממנו כיון שבני בלו בגל קורתו והוכנו המעלתו • הנה מכל הנדדים הלו יתבאר עם
שבטולים אלה יתבאר שד בשאר הפקיים שהשפק שראמון נשאר בחזקו :

פרק שני

והספק הנני מתחייב בפרס סוף למה לא בקש מפני עם כאן על הנדרים
סותת ואם הענינים הם יש על לא חמס בכפם איך לא נתיעם
עליו ולא הם תפלה לשם והיה ראוי שיתפלל לשם יתי מומוד מחרון אפו וילך בתוכם לא
עי מלאך אלא הקב בכבודו ובעצמו כאשר עשה עד הנה במו שהתפלל על זה עצמו
אחרי עון העגל. ואם קבל הענין הנה איך בקש להרוח אחרי מעשה העגל כי מה
התפלל לבטל הנדרים סותת. וכבר התעוררו המפרשים להתיר הספק הזה והיה דעת
רא"ע ורמ"בן נ"ל מאין המלאך הנזכר כאן הוא הנזכר בפרשת כי תשא כי מה לא
נאמ"ר כי שמי בקרבו כמו הנה"כאן ובאן לא אמר כי לא אעלה בקרבך כמו שאמר מה
ולכן קבלו מעם כאן ולא קבלו בפרש כי תשא. והמלאך הזה לדעת הרמ"בן הוא המלאך
הגואל שמו כשם רבו והוא מלאך הפני העליון אמר פני ולכו. ואם אין פרוך הלכים.
וכמו שהעמיק בזה פודותיו: ומעם מורים פשט הכתובי יודע שהמלאך הנזכר בשני
המקומות הלה הוא אחד בעצמו ואחיכו כמו שחשבו החכמים הלה מלמים הם לל. וזה
לפי שכמו שזכר החוקר. הכח הנה יוכר ויובל מפלת הפעל שומלך ממנו. ובאחר
ארשטו שאין דרך שיבו לעמוד על מציאות השכלים הנבדלים ועל מפרש כי אם מלאת
פעולתם ותכונת הגרמים המתנועעים מהם זכין שהפעל מוכר שיעשה המלאך בשני
הלה המקומות פעל אחד מתדמים הנה לא המלאך שנאמר במיהם הוא אחד ואינו שמים
בדברי המפרשים הלה. ואמנם שהפעל אחד ומתדמים בשם ולא מאמרו כאן הנה
אנכי שולח מלאך לפניך לשמרך בדרך ולהביאך אל המקום אשר הכנותי. ושם כאמרי
ושלחתי לפניך מלאך וגרשתי וגו' אל ארץ זבת חלב ודבש וגו' הנה בזאר בשנים שהמלאך
לא יעשה כי אם הממירה לשניהם אל הארץ. ואל מי יתן ויהיה בזה ותהלכו המלאכים
הלה ומה יודע שאינם אחד. ומה שאמרו המפרשים כי לא נזכר בפרשת כי תשא
במלאך שהוא כי שמי בקרבו למה שלא הזה בשעלה העגל ואנה המלאך הנזכר כאן
שמם הם אל בקרבו אינו כלל כי כל מלאך ונם כל נבואה שלום שמם ויתברך נאמר שהיה
בקרבו ושכח השאות אל עליו וכמו שאמר הנבואה אשר ידבר בשמי. ואל המלאך הנזכר
בפרשת כי תשא בהיותו שליח הלל ויתברך מבואר שמו בקרבו ומידבר בשמו. האמנם
נזכר בו כאן בפרשו כי שמי בקרבו. לפי שהזהיר ואמר שמור מפניו ושמע בקולו לזה
הזכרך לתת הנה לשומעו בקולו. ואמרו כי שמי בקרבו ל"ל דבריו ונאמר ממני וכן פי
רא"ע ורמ"בן נ"ל ואנקלוס תרגם מטכים לזה אחרי בשמי ממרים אבל בפרש כי תשא
למה שלא הזהיר שמע בקולו ל תמר בו לא בקרבו. זהנה לא הזהיר שמם במלאך שמע
בקולו אל תמר בו כמו שעשה הנה לשכם בזכר בזה המאמר בנ"ם: ועוד אחת נודע
שהיה יתר אחת ומעלה בין המלאכים הלה ואינם אחד כדברי המפרשים
הנה כפי פשט הכתובים המלאך הנזכר בפרשת כי תשא היה גדול המעלה והשרך כמו
מם שיאות לשלמות שעם והסבתו מהמלאך הנזכר כאן. ומתבאר זה מב מקומות שאמר

מאמרו

מלמרת הכם הסמר מפמו וממע בקולו ויורם הכבוחת מעם תהים ממנו אבל בפרמת כי
תעה לא זכר המלאך יבום ויזהרם אבל מילך לפביסם כאחד הכלים מישמה הסם יתב
לאמירתם אמנם הזהרם והכבוחם תבא מהאל יתברך ומבואר הוא מיבחר מעם וכל
העם מיהים הממירם לבד עי המלאך ולא הכבוחם מעתהים הכבוחם והמירם המיהם
על ידו ויהיום בכלל · והמקום הסמני מלמרו כאן כי לא ישא לפשעכם ויהה הסוא
ממדת הדין ומם כאמר כי לא אעלה בקרבך וגו׳ כי עם קמה עורף אתה ויורם המלאך
ירמם עליהם יותר מהאל והסוא הים ממדת הרחמים וכל זה מעם מיורם מאם בודם
בחלוף המלאכי יהים המלא הכזכר בפרמת כי תעה יותר כאותומועיל לו העם המלאך
הכזכר הכם · ואין לאומר מאמר הגם הכודם בחלוף המלאכים ויתרון המלאך הכזכר
הם בערך המבת העם ותועלתו · הכם המלא הסוא בעצמו הוא קטן הספעה והפלמות
מהמלאך המכר כאן אבר הוא מעלם הרוחניות והספעה עם מאינו כל כך מועיל לעם
הכבאר כי הכם מגמת אדון הכבואים אינם כי אם לשועיל לעם ולהגילו ולכן אין ראוי
הבאמין הקבל המלאך הלא יעילם למעלתו בעצמו ולא יקבל המלא הגואל אותם מכל
רע בהיותו בחות המעלם ממנו · ועוד מאיך יאמרו המפרשים הלם הסודה המם עם
הגם בהליאת המלאך לדעתו הסוא גדול המעלה ולא קבלו בפרמת כי תעה לדעתו
הם מלא הסו לא הים כך מעלם כי הגם אדון הכבואו עם אמ׳ המה ואתם לא הודעתני
את אבר תעלה עמי ויהם הלא ידע עדין אם הוא המלאך הכזכר כאן או מלאך אחר
ואם לא כתברר זה אנו אינם ואיכבם בקם הלא ילך בתוכם ויהים ראוי הישמע ראמונם
אם הוא המלאך הראמון ואם הים הוא עצמו ודם בדבר · ואם יהים וולתו ובקם עליו
הלא ילך בתוכם · ועוד כי נם הים המלאך הזה המו כמם רבו והעלול הראמון הגם
הים ראוי הובקם מהם הלא יעלם מעליה הסם ולא ודם הסליכת המלא׳ כי אם תהים
הכבנתו במקום הכבנם הסלמית אבר תעלם מעליהם הגם באמת המלאך עם כל עלוי
מעלתו הים טוב הערו ממציאותו · וכבר הרגים הרמבן בספק הזה ואמר הלא כאמר
כאן כי לא אעלה בקרבך לפי הבסליכת המלאך הזה לא יעלם מעליהם הסם והוא דומם
להיתר הרב רבינו נסים ז׳ל הזכר בזה הפרק ובכלל ביטלו יבוטלו דבריו · הגם התבאר
אב מכל מה הזמרתי מהיתר הראבע והרמבן בספק הזה לא יתכנו בפמט הכתובים :
והחכם רבינו נסים ז׳ל בדרשותיו הביא היתר הספק הזה באופן אחר ואמר הכאן לא
אמר הסם אל כי לא אעלה בקרבך ועם היות הגם אמר הגם אכבי הולך מלאך לפניך לא
הים מתחייב מזה הלא ילך הסם אל בתוכם ולזה לא נבטר מהם כאן כי למה יקבה לו
זה ממה הזמר והלחתי את הנרעה לפניך ואז במהמשת המלאך והנרעה מעלם הסם
אל מעליהם אבל אחר יהים המלאך כלי מהמרתו והנרעה כלי מפנו · אבל בפרמת
כי תעה כאמר לו הסם אל בפירוש כי לא אעלה בקרבך אז הבינו ישראל ברוע העניין
והתאבלו ונבטר מהם ובקם הילך בתוכם · וזו היתר החכם הזה · ויהים לדעתו עניין
הזמר הזה הוא מה הזמר בפרמת כי תעה כדעת רמ׳ז ז׳ל אם לא הזמר הכאן מזכר
ברמו ולא הבינו מהם ובפרמת כי תבא אל יותר מפורש ואז הבינו מהם עם היות הבבלו
בהם הקדם : וכמה הפקו עצומו יתחייבו לדעתו · הראשון הוא הספק הראמון

מזכרתי בפרשה כי אם היה הכוונה השלמית באמרו הנה אנכי שולח מלאך ילך ית׳
בתוכם עם היות שמשה לא הביאו כי אם אחרי עון העגל׳ אלא מה היה הסבה שנגזרה
הגזרה הרעה הזאת על העם עד לא חטא בכפיסה׳ עם היותו הגדול שבגבולי שכחת
אחרונינו משה השלם מכל ילוד אשה עם היות נבואתו במראה ולא בחידות לא ובוכוכת
הסה ית׳ ויוכל דברו׳ ואיך לא זכר זה בפרשת כי תשא והיה ראוי שיתנגל ויאמר הנה
שהיה אם קבלתי בחלת המלאך היה שלא הבנתי כוונתך ועתה שפירשת שלא תלך בתוכנו
אחלה פניך אל נא תשוב אותנו כי על כן ידעת חנותנו במדבר׳ ועוד כי איך לא יבין
משה מאמרו הנה אנכי שולח מלאך לפניך שלא ילך עמהם הפעם׳ כי הנה הוא דבר
מבואר בעצמו ואם לא היה כן היה אל בחלת המלאך מותר ודבר בטל בהשאר הסגנאה
האלדית באופן הזה קודם לכן׳ כי כמו שעד עתה לא נצטרכו למלאך כי ילך לפניהם
הכבה לא יצטרכו אליו עתה׳ ולהיותו ית׳ תמיד פעלו בלי מותר כלל הנה יהיה בהכרח
שליחות המלאך אות עצמיי הכרחיי שיעלה מעליהם הפעם ויתברך ולא ילך עוד בתוכם׳
ובבר הרגיש החכם בספק הזה וחשב להתירו עם מה שזכרו חול במכילתא במכת
בכורות מהנתנה רמות למחית לחבל איזו מבחין בין צדיק לרשע מעם היות שאמרנו ל
ועברתי בארץ מצרים אני ולא מלאך כו׳ היה הכוונה שהוא ית׳ יעבור על כל פני׳ אבל לא
ימנע שיעברו עמו משחיתים עושי רצונו וכמו שאמר ואל האלקים וכל קדושים עמך׳
והנה עם מנדה בתי המאמרים הסותרים השם כדרך החכם הזה אמר הוא
בחלוף שאמת וכמו שאפרש בעזה בפרק ד׳ מזה שמאמר׳ עם כל זה לא ידמה הדין
לראיה כי במכת בכורות לא ומנע מישיו משחיתים רבים עם ה׳ יתברך ולא יכה ומחית
שאחד מה שיכה שאחר מה שאי אפשר שיהיה בהכנסת הפעם כי בהיות המשניה שאל
ית׳ שמו לא יהיה מקום לשתי המנהיגים׳ אם לא שקנת הפעם יהיה הש ית׳ וקנתו ונשב
המלאך אז יהיה האחד אומר ושאחד מגרש האויבים וזולתו מהפעולות אז מתחלפו
במוכשנים ויהיה הפי המלמים הפעם והמלאך יהיה מיותר פחותים הבשם׳ והנה
באי׳ מהאופנים שיהיה היה ראוי שיבקש אדוננו משה שכל העם ובכל העניינים יהיו
מוטבחים ומוכשנים מהש ית׳ ולא מהמלאך׳ ועוד כי לפי דרך החכם מה ענין אמרו
הפעם מפני ושמעונו ויורה בהכרח הנבואת משה תהיה על ידו ונם מה ענין אמרו כי
לא יוסף לפשעכם ואם היה הסליחה עמו יתחייב בהכרח שלא ילך הפעם יתבר׳ בתוכם׳
ואמנם מה שהניח החכם מהגרעה איזו דומה למלא בשו׳ כד כי לא נזה הם שיהיו
בקולם ולא יאמרו את פיה ולא אמר הם כי לא תשא לפשע׳ כמו שאמר במלאך לפי הסיה
מבואר הגרעה היה כלי לסכות את העמים בלי בחירה ורצון מה שאין כן המלאך
הזה נתנה מסורה אליו בהחלט כמו המבואר כנלה בדברי הפרשה׳ אבל מה שלא זכר
הנה כי לא אעלה בקרבך איזו למה שזכר החכם כלא לענין שאבאר הוא המאמר בפירוש
הכוונה השלמית בפרשה׳ הנה בארתי הפסד מה שזכרו החכמים שאלה בהיותר
הספק הנני הזה׳ והוא אמר רציתי לבאר הזה הפרק׳

פרק שלישי

והנה

והנה יתחייב מפקח מליאי והוא לא שים מסאל ויתברך נזר אומר כאן לשלוח
לפניהם מלאך אחר ויביאם ואחר יביאם ולדעת המפרשים שראשונים
ראשונה ומרמזן לא שתמצל עליו אדון הבכיאים וסמסות לא חזר מהנזרה שהיא לא כן
אוך לא כתקיומם ולא יבאם לפועל וזכרם כל ימי אדון הנביאים שמנים הנם יש על עמו
כרוצה עדרו ירעם כמלא מבבים ואין עמו ל ככר ולא מלא ויתברך בשכנתם · והרב
שלקי בפר"ל חלק שם מספר שמות אומר זה לשונו זה שכתוב אחר כא בתורה והוא
אמרו הנה אנכי שולח מלא לפניך עניינו מה שמתבאר במשנה תורה משמש אומר למשה
במעמד הר סיני כביא אקים להם וכו' וכתב עוד ואומנם עניין זה שמאמר שמא יתברך
שודעם מקיים לשם נביא אחר שבואשו שמלאך ודבר עמו וכו' ואין כוונת שרב שמורה
משמלאך שבאמ שהם שוא נביא כמו שפירשו מפרשי ספרי ומשתבשו כמו שיוכיחו דברי
הרב בזה הפ"ע שמבאמרו מיקי להם נביא מיבואשו שמלאך ואם היה כוונתו משמלאך
שזה שוא נביא מה לו לשזכיר המלאך מדבר לנבוא · ונלה עוד דעתו נמו אלק מני ומם
אמר בביאור משמלאך הכל כאן שוא שכל נבדל נלא נביא · אבל כוונת שרב היא באמת
מיעוד הקלם למשה אחרי מותו לא יקום כמוהו במעלת הנבואה מיבא פנים בפנים
כמו אלא ויהיה עוד בתיד מעמד אלקי כמעמד הר סיני אבל יקום אש נביאו מיבא
על ידי מלאך ונוסף מעם אחת שדבר אחרת מיבא לנבוא משלת שמלאך הנם לא מלול
בבבודו לפי מדברת הם בשם הנם ולשון ישרם שרב שמלאך שנאמר הנם בשכל נבדל
ושוא השכל שמעל מיבא לנבואים לשלוחם מה שנרך לשמשת העם אז שכח שמדמה
מיבנם בשם שמלאך כמו שבא בדברי במקומות מספרו · ונא אם כן היעוד הזה לפועל
בנביאים שנבאו על ידי מלאך אחרי מות משה אלהים שלדים · וזה שאמר שרב עניינו
מה שמתבאר במשנה תורה לא אמר הרב שיעמו כי שוא לא יפרש שם המלאך על
שנבואה אבל אמר עניינו לא בזכות כללות זה שמאמר שוא מה שאמר במשנה תורה כי
הם כוונת שתי המאמרים אחת: ולפי שלא בחשוב מיפרש שם מלאך בנבואה אמר עוד
ואומנם עניין זה שמאמר משוא יתב"ר מקיים להם נביא מבואשו שמלאך ודבר
עמו · זה הוא כלל כוונת שרב בזה ונתיר לדעתו שלמת שהספקות מזכרתי בפרש בפרקי
שלום: ועם היות שדברי שרב בכל מקום אין בהם כפתל ועקש ובפרט בשם שדבר
בעבמי שבבואה משגיל עשה הפלאה תמים אף כי אבי אעבנו · הנה לא אחדל
מסרות שספקות ויתחייבו לדעתו מפשט שבתובים ועץ ובייען שמתי פני הנם לשבין
אמתת כוונת שכתוב על דרך הפשט לא לחקור בעניני שנבואה ומדרגותיה כדרך שרב
שמורים שם: ואומר שמפשט שבתובים ורואה שמלאך זה יהנה כל ימי שיות
ישראל במדבר לא עוד עד בואם אל ארץ כנעת ולכן אמר הנם אנכי שולח מלאך
לפניך לשמרך בדרך ולשביאך אל המקום אשר הכנותי · ואמר עוד כי ילך מלאכי לפניך
ושביאך אל האמרי והחתי והפרזי · ויודע שבעמי משה בא ישראל לאמורי וגרם שמי
מלאכי שיאמן ושב · וכן כתב רמ"ם כל זה ממש שיורה שמלאך זה ילך במדבר בעמי משה
עד שבנסם לארץ כי לא זכר בו מעשה דבר בארץ כי אם בדרך ובמדבר · ואומנם מה
שאמר במשנה תורה נביא אקים להם זה שעד לאחרי מיבאו לאר לא בהיותם במדבר

זה הוא שאמר שם כי אתה בא אל הארון אמר ה׳ אלהיך נותן לך לא תלמד לעשות
כתועבות הגוים ההם כו׳ ביאר שהמנהג היכום הוא בעצם ורחמנכם אחרי היכותו לאחר
וכמו שאמר כביא מקרבך מאחיך כמוני יקים לך ה׳ אלהיך כו׳ לשניר שהוא מדבר אחרי
מות משה׳ הם כן עניין הליחות המלאך היינו מה שהתאר במעבנים תורה כדברי הרב
כי המלאך יכסל במדבר והנביא יבוא אחרי הייתם בארץ והוא כמו שנרעה שאמר כאן
אחרי ועוד המלאך ומלאתי את הנרעה׳ וכמו שכתב רש׳י הנרעה לא עברה את הירדן
ומיחון ושוג הם הייתי והכיעני לפיכך מהבעה הומות לא מנה אלא אלו׳ והוי אף על
פי שהוא מעבר הירדן והלאה מנו רבותינו במסכת סוטה על שפת הירדן עמדה וזרקה
בהם מרה וכו׳ הנה הם כן כפי טבע הפרשה הזו עניין המלאך הנה מה שאמר בנבואה
המעבנים תורה׳ ושוב מלבד דעת הרב מה עניין אמרו כי לא יסלח לפשעכם ואף על פי
שהנבואה יכבאת על והי מלאך לא ימנע מפני זה הכיכר הטם יתבר לישראל כשיחטאו
לעגיו ולא תבא הכפרה למלאך הזה כי הוא יתבר מוחל וסולח לשונות עמו ישראל:
ולזה הוא הכוונה כדברי הרב מי יתן ודעתי מה תועלת הוא בידיעה הזאת לישראל והיה
ראוי מודיעם מיקום לסם בבל דור ודור ובי מורה נדק ויוסירם מהמעו בקולו ואין נורך
להודיעם מתהיה הנבואה הנבואה עי׳ הכח המדמה והחמנעות הסכל הפועל כי כלם
בטם ה׳ שלם ודברו ואין לעם לחקור החמנעות הנבואה כי ודיעתם הנבואה מפע
מופע מאת הטם יתברך והחמנעות הסכל הפועל על הכח הדברי תחלם ואחר כך
על הכח המדמה כמו שנדרה הרב בפרק שלישי ומהם חלק הנבואה הוא ודיעה
בלתי מועלת ואולי מתוך הסתפלספות הזה: והרלבנ פירש המלאך הנזכר
כאן הוא הנביא ובורא המלאך הנזכר בפרשה כי תבא הוא הסכל הפועל: והכה
יתחייבו אלו הביטולים הנזכרתי לדעת הרב המורה׳ עם היותו הזר הדברים מופרש
המלאך כאן הנביא והמלאך הנזכר הם הסכל הנבדל עם היות הבאו הדברים בהמיהם
הזה: ובמדרש תנחומא אמרו אל המלאך הזה אמר בא אל יהושע ביריחו
והפתחום לו ונוסו אמרו הם אמר הנא ה׳ עתה באתי אמי הבאתי למה׳ רבך ולא קבלני׳
ונהם הרמבן לדעת הזה ומהבר הזה ובאה לפעל הנזרה הזאת: ודברי המדרש רחקו
מאד מפשט הכתובים לסבות׳ הראשון לפי דרך הדרש הוא המלאך הזה בא על נד
הענה והדבור הזה הוא עצמו מה הנאמר בפרשה כי תבא׳ ולזה מה שאמרו הם אמר
הקבה אומות העולם הנדו בי ונתתי לכם ארים אינו מהמעין אותם אף אתם כן אמי
נתן לכה׳ ולזה הוא המאמר אתכם הנאמר הנה אנכי שולח מלאך לפניך ונו׳ הנה
בהזפיתם ונקבלתם את התורה והייתם עשים רצוני הייתי מהלך לפניכם הנה׳ הוא הולך
לפניכם ומם בעמוד הענן לנחותם הדרך ובכנו עבוהתם עי׳ כחומות העולם הוא מעלה
לפניכם הנה מלאך הנה׳ הנה אנכי שולח מלאך לפניך ונו׳ ראה מה בין הראשונים
לאחרונים הקבה אמר למשה הנה אנכי שולח מלאך לפניך הסיבו אמר הנה לך
הסתע ראה את המלאך ונפלעל פניו הנה ויפול הוא על פניו אחרים ומתתו עד בא:
הנך ראה בעיני הלדבריהם בא הדבר הזה על נד ישעונ ומתחייב לשם הפסק הראשון
הזכרתי בפרשה בפא מזה הנאמר׳ ותמה אני מהרמבן איך קבל מקול מזה הנאמר

המלאך

בסמלאך הזה הוא אומר בא אל יוסף ולא קבל פניהו זה על נד הענכם ומאמר מדובק:
הפני · כי כמו מוכרתי מפטם הכתובים ישראל פניות המלאך הזה היה לשמור ישראל
במדבר ולהביאם אל ארץ הנבחרת לא עוד ואם היה הוא בא אל יוסף אידלא זכר
בתחיה ביאתו תמידית במדבר ובארץ. אם היה אחר כך בא אל יהוסף לארץ והיתה
הנסיעתו תדירה: הפליטי · כי אם המלאך הזה בא על נד הענכם ובא לישראל על הנד
הזה אחר הפרים מנגלים ביתר אומות לטיות ישראל עובדי עבודה זרה כמו הנראים
מדבריהם המזכרים אם כן איך בא אחר כך ליוסף ואמר לא היו לו עובדי עבודה
זרה ואיכם ראויים לענכם כזה ומה לו ולהם · והיה זה אם כן שלא בחק אחל יתברך
להעניקם על לא חטא בכפיהם · ויוסף איך לא נענה ולא נתרעם עליו ונסיה לו לומר
ובמה יודע ליפה כי מבאלו חן בעיניך אמי ועמך הלא בלבתך עמנו ונפלינו אמי ועמך
וכו' · כמו שאמר מפה רבו בעת הכבתם ובסיותם עובדי עבודה זרה איך לא אמרו יוסף
בעת רבון אם הוא בעת המלאך עונה נגלל על עבודתם אלהים אחרים ונענה יוסף
לפני ה' על מתי הפי ולא נענה על הדבר הרע הזה · וכל זה ממה שיורה מדעת המדרש
בפי פטם הכתובים לא ותכן · ולא נראה לטעל הנזרה הזאת וסוף הספק הנ' בפרשה:

פרק רביעי

וראוי מעיר עוד בזה הפרק רביעי ענוה מאד · וסנה יודע הספק אחרי
הנחת המקדמה אמרתי וסיה המם מיפעל פאל יתברך בהמנחתו
בעלם המורגם הזה על ידי אמצעיים הנה האמצעיים הם יהיו מאחד מפני מיניה:
המין האחד הוא מין האמצעים הם בעלי בכל בחירה ורצון ורצוי מיקראו אמצעיים
בחיריים ועל יפעלו כאשר יבחרו ורצו: והמין השני הוא מהאמצעיים אשר הם במדרג
הכלים ואין להם בחירה בעצם מיפעלו כי אם כפי המסודר אליהם בפעל הבורא · ומזה
המין הם הכחות הפעולות הטבעיות וכמו שאמר שהם מלאכי רוחות מטרתיו אם
לפשט ואלה אין ראוי מיקראו מנהיגים כי אם אמצעיים כליים: וכבר נמצא לחכמינו
ז"ל ואמרו דבר מהדברים מיעמתו האל יתברך מבלי אמצעו ורצה בו אמצעי
בחיריי אבל הכלים לא יכחיבו מיעמתו האל יתברך מבלי אמצעו ורצה בו אמצעי
מעמתם הקרבה בעצמו ובכבודו לא על ידי מלאך ולא על ידי מרף כו' · כרחם מלא בא
הסכחם הבאה מאחד מאדני מעלה מטבעיהם ואנונם כי אם מהאל יתברך בעצמו אבל לא
ומלם מפתעמם על ידי כלים אם מיהיה אויר מכתעמם אז כלי הנה טבעי מתייחם למזגי
בכורי מצרים · אז מסמלים עליהם פתאום היוהאם מהמיוון אז מולתו מהאוכבים בעל
ידו בא למות בפתע ולבלי הזה רמזו רז"ל באמרם מסנהכה רשות למשחית לחבל אינו
מבחין בין צדיק לרשע · ואינו סותר למה שאמרו ודרשו על ועברתי בארץ מצרים אני
ולא מלאך וכו' כי אם יפלנו הוות אם אמצעי בעל בחירה ורצון יעמה ההפלאה ביוצרים
והגלות ישראל וקראותו מלאך מרף מלים מכלם שמות יתאחרו לאמצעיים הבחיריים:
לאמנם באמרם מסנהכה רשות למשחית לחבל אינו מבחין ורמזו לבלי ההפלאה ולכן
אמרו אינו מבחין כי אין לו בחירה ובחירה · ומאחר שיאמלה הכלי לפעול לא יחדל
מפעלה

מחפשלם מפני זכות שמקבלים. זאת היא הסכמת שמאמרים באמת ולא כמו שחשב
שרב רבינו כסים ז"ל: ואחרי שסקדמם שזאת אומר כי שליחות המלאך הזה שאמר
שכם אנכי שולח מלאך לפניך לא ימלט מהיות מסמין שראטון מהאמצעיים או יהיה
מסמין שבני מהם: ואם כאמר שהיה שבוכם שאלדית במלאך הזה היה אמצע
ונהיה שאומם בדעתו ובאמרתו יקשה מאד אם כן עצם שלימות השדי כי יתחייב היה
אז הרצון שאלדי להיות העם שנבחר בשאר האומות שמיוחדות להנשנת המערתים ולא
היה בוהשם שפרם כלל יען כל שאומות מעשה הצם יתברך ופעל ידיו ולא ונבחא
ממנו כי אם על ידי אמצעיים מנהיגים מיוחדים אליהם. ולדעת חזל שאמרו שהמלאך
הזה בא אל יסוטע וסוא מר נבא ס' יתחייב היות ישראל בארץ הנבחרת כיתר האומות
בארצותם לגוייהם. וכמה יודע אותם הוותם מוקנתים בהסנתה ברטית. ומה שבין
יעבודו לאברהם והיותו להם לאלהים ואמר אדוננו ממה ואתכם לקח ס' וגו' ארץ אחר
ס' אלהיך דורש אותם וגו'. ואמר ס' בדד יבאנו ואין עמו אל נכר. ועוד כי אם תהיה
הנסנתם על ידי מלאך איך תהיה ההבטחה כפי פעולות הפרטי' ומחשבותם בי מערבת
הממי' והנסנ' שאמצעי' המובדל' בעצמ' לא תתן הטוב והסגלה על עמיית הסחוקי' והמצוות
הנה מכל הנדרים שאלה יתבאר גלה היה המלאך הזה מהמין הא' מהאמצעיים: ואם
באמר בהיה המלאך הזה מהמין הבני מהאמצעיים ואוא כלי יהלה הצם יתברך לעמות
רצונו בהמדרגת הנרעה יקשה אם כן נורך הסודעה הזאת באמרו הנה אנכי שולח מלאך
לפניך ושמר בהיה הזה שולחו אז ואם הזה כלי הבעלתו כבר התבאר שתמיד ילך בתוכם וכמו
שאמר קודם לזה ויהיה מלאך האלהים ההולך לפני מחנה ישראל. ובכוונת המלאך הזה
אמר הממורר כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך: ועוד כי אם היה כלי איך אמר
כאן הממר מפנו ושמעת בקולו אל תמר בו כי לא יסא לפשעכם וזה בלתי אפשר שיאמר
על הכלי הפיעל בלי בחירה ורצון: ועוד כי בפרשת כי תצא אחרי עון הגעל אמר
ושלחתי לפניך מלאך וגומ' כי לא אעלה בקרבך וגומר. ואם היה המלאך כלי מה הוא
עצמם בזה ומה ענין אמרו כי לא אעלה בקרבך וגו' ורם הזה המלאך במקום שאל"ת
מה אלא יאמר בכלים הפועלים בלי בחירה ורצון וסוא לא יסתור דבר מהסכתם
שאלדית כמו שאמרתי. גם מה שאמר ובמה יודע איפה כי מצאתי חן בעיניך אלא
בלכתך עמנו וגו'. אין ענין לו אם היה המלאך כלי מכלי פעולות ס' כי הכלי ובטרך אל
פועל ואם יפלא כלי הנה ילך עמהם: הנה הסתבאר מאופן הסמוך שמה שאנו אומרים
היה המלאך הזה מהמין הבני מהאמצעיים. וסוא מבואר אם בן הנבריכים
אמתו היתר מספיק לזה. לפי אלה ראינו לחכמים הראשונים שקדמונו ושתדלו בהתיבת
ויעורו עלינו: ונכבר דברתי עם חכמי שארץ הלזו בספק הזה ושמעתי דעתם בו ונקבתם
ראיתי בכתב ותי שאמת את כלם יפה רוח:

פרק חמישי

והנה בעיר עוד ספק חמיסי בפרשה בחמה כי לא יסא לפשעכם: וזה
מבני הנים. שלחך מראה הנים הנונה שאלדית בזה לומר אל

תמצאו לסתנסג עם המלך הזה כאשר התנהגתם עמי המרים הייתם ואנכי הייתי
כולה · לא תעשון כן כי הוא ולא כמוני ואל יהיה הליכת המלך קשה לישראל
מהליכת הסוס ת"ל לפניהם : אמנם בפרשה כי תשא אמר כי לא אעלה בקרבך כי עם
קשה עורף אתה פן אכלך בדרך וישרם הלאועלת ישראל היה מולה המלך לפניהם
לאותם חטאים ונסוא יקל עונם מרבה לסלוח מהסוס יתברך · ולפי זה יהיה הליחות
המלך והנהגתו לעם ויתר טוב אליהם מהתנהגם הלדית וכמנהו אל הנו הם המאמרים
הותרים זה אתזה : הלופן הסמי מהספק הוא כי איך אמר כי לא ישא לפשעכם ויורם
הסלוחה בידו · והנה הע"ז הוא הסולח לא המלאך : ואם נאמר שהיה כוונתו הלא
ישלח מה שיאמרו במלאך כמו הישלח מה שיאמרו נגדו לאותו מקל בכבודו ולא בכבוד
המלאך הנה הפסט הכתוב לא ישבלהו כי הוא רחוי שיאמר כי לא אשא לפשעכם אבל
אמרו כי לא ישא לפשעכם ורה כמעט הכמסרו ביד המלאך במדרגת הלדות ולעבדו
הכם אחד : ורש"י ז"ל כתב כי לא ישא לפשעיהו מלומד בכך הוא מן הכת הלוגן
חוטאין · ועוד הוא חטא אלא ואינו עושה אלא הליחותו והן דברי אנדם נאותים בטעם
הערר הסליחה אבל לא נתן הכה למה תלה הסליחה במלאך ולא בא"ל יתי · ומה הירחה
מהסתירה בתועלת בית המלאך כמו הזכרתי : והחכם רבינו נסים ז"ל הסיב לשני
הספקות הלה יחד ואמר שאמרו פן אכלך בדרך הוא על נד הטעם שלא יחטאו לפניו
לא ובלה לסה אבל יכלה אותם כרגע ומה עונם עבוה רחוי הר אומנו מאד · אמנם
אמרו כי לא ישא לפשעכם אינו עד הטעם שאין יכולת ביד המלאך להעניש אבל הכוונה
בו הכאמר ינוח המלאך דבר לתועלתם לא יאמרו בו כי אם לא ישמעו בקולו ויעבו חלוף
מה הינוח אותם לא ימסך שיהם התועלת והטוב המסודר להגיע במה הנוח כי יתבלבל
הסדר והסנהנם הפסע המגיע ממנו · והמשל בזה כ"א ינוח המלאך לסלחה רחמנה
עם הלמורי הזהירה הלא יעברו דברו ללכת לסלחה עם החתי כי יגיעם מזה הזק אי
אפשר לקנות ממנו התיקון והסליחה למה הסיה הספע המסודר על ידי המגעיים
מונבלים אי אפשר הישתנה ויעבור הספע הסוא הסנהנו אחר והנה אחרת · ולכן
הזהירה הישמרו עצמם מהרע המגיע מהפסד הסנהנה המסודרת כי המלאכים יש
לסה הנהגות מיוחדות כמו הוא אמר בספר דניאל הר מלכות יון · וזה כותר הספק מה
הבים אין הכוונה באמרו לא ישא לפשעכם על נד הטעם הבחירי ולכן לא יכתוב
למה הוא אמר פן אכלך בדרך ונם אין הכוונה הנה הסליחה כ"א אין ביד המלא' לתקן
מה הישותיהו ולזה רחוי הישמעו בקולו · זהו דעת החכם ז"ל כהיתר הספ' הזה : ועם
השון הנה הישרו לא תמלט מחולסה רבה וספקות · וזה כ"א הוא כמו הזכר החכם הזה
עצמו הבאמרו הנה אנכי שולח מלאך לפניך לא יתחייב מזה הלא ילך עמה אבל ממכון
הבתו יבנה בהסנחה פרטית כראתנה כמו הזכרתי מדבריו בפ"ב מזה המאמ' הנה העפ
הישראל לא ישמע דברי המלאך ויאמרו בו למה יהיו בלתי רחויים לכפרה מהאל · ועם
הוית הישתבלבל הסדר והתנהגה איך נאמר הסה"ל לא יוכל לתקן את אשר עותה בני ישראל
במרדם במלאך בהיתו מתניח ודבק בם כמו הטעם בהוית ישראל עוברים מצותיו ט עם
הוית במצותו מהתועלת והטוב הלא ועלם והיה מסורת הדין הישתחייבו עונם גדול ולא

ומשך אליהם הטוב המסודר מהניני אלדי הסוף הנה ברכות ה׳ יוסף את הקלים
לברכם ובאי זה אמצעי מוסיף לא תקבר ידו מסוטיא וכבה בסיות הדבור עי המלאך :
ועד הבמסנה תורה אמר ושים שאים אמר לא ישמע אל דברי הנביא אמר ידבר בשמי
אנכי אדרוש מעמו • ודוע הכל הנבואים שיהם הנסנתם עי מלאך הנוף הפשל
ולפי דעת החכם הזה שים רחוי שיאמר ושים האים אמר לא ישמע אל דברי הנביא לא
ישא לפשעו כמו שאמר כאן כיון הטעמין כלו תלוי בבלבול הסדר והסנתנם • אבל אמרו
אנכי אדרוש מעמו יורה הנוף עמכם מסלי על עברי דברו ונוף ממם שיוכיח באי הכוונה
באמרו הנה לא ישא לפשעכם בלבול הסדר לא שנכם אלדי כמו פן אבלך בדרך : ועוד כי
לשון הכתוב לא יסבול פירושו כי שים רחוי שיאמר אל תמר בו כי תאבדו דרך ושיש לא
תבלה כיון הסכוונם כלם הי בבלבול הסדר לא הטבור לשון הליחה ותבלם אותם עמלאך
ובל זה ממם שיורם הדעת החכם וסיתרו לא יתכנו • ואחר הסמוך הה׳ במקומו :

פרק שישי

וכבר ירחם גב הפרק הנה בייתור הסתמוקים הבאן בפרשה • ותבאר הייתור
רחמונם באמרו כי ילך מלאכי לשניך כו׳ ונוח בלתי ברוך אחרי אמרו
הנה אנכי שולח מלאך כו׳ כי הנה המאמרים עצומים אחד • וגם מלשון כי ילך מלאכי ונהב
מנסב הסבה וסורחתם ואין ענין בהמנוק הקודם שים זה בהתו : והרמבן אמר
ולכן הי׳ כי ילך מלאכי לפניך וכו׳ בהביאו אותך שוסה להודיע כי הוא המכחיד אותם וכו׳ •
ואין דבר מפורש הוא לא בהליחות המלא׳ והבנאתו אותם לארץ הסוף רוב חלקי הכתוב
ועקרו שלא המנא המם הקדם מהסמוקים • ויראה עוד ויתור הסמוקים ובלתי הדורש
אמרו לא תשתחוה לאדיהם וגו׳ כי הכנסת עי הוא המקו והבדמת הנמסכו שים הוא דבר
בלתי הכרחי בהדר הפרשה וכבר הזהירם התורה על העי בוולת זה המקום ושים רחוי
שיזכור אחרי אמרו והביאך אל האמורי כו׳ את חומתי אשלח לפניך הסוף הענין מקומר עם
הסכנסה לארץ ונתון הארוחם הסוף דרוש הפרשה באמת • והרמבן לא כתב הלהות
הנוף עי חמור מאד הזהירה עליו התורה בכמה מקומות • ועם הסתרל הרב לתת
הנה בהכבל הזהרת עי הכה לא כתן טעם להכנסת הדברים הלא שלא במקומם
וכבר ירחם מדבריו הסוף לא הרגים בחולשת טעמו :

פרק שביעי

וראיתי להעיר עוד בפרשה הפרק הביעי ונפ׳ המיכו : הלאחר ונוח הסמוך
הסביעי באמרו ולא מסה אמר עלם אל ה׳ ונבעים מזקני ישראל
ונוח כי אחרי כתיבת התורה ומזכו הזקנים במעמד הנבחר הנוח כפי מעלתם והכנתם
למם הנים כל הטעם הקנה הנגע למדרגת הנבואה הים לפי אכלו וכפי הכנתו כמו הזכר
הרב המורים מה הנרך הים בהסנם הזאת והנה לא בא אליהם דבור בלא לא מה הסמנו
הם מעצמם ולכן יקנה למם יכוה בעלית הזקני עתה אחרי הלא בא אליהם נבואה בלא
ואולי הבעבור זה כתב רבי זל הפרשה הזאת קדמה למתן תורה ומאחר הקנה אלת
אמרו

אמרת ואת כל הטעמים פירש משה ע׳ מצות בביאורו ומבאר אב ואם זכרם אחרונים
ודיינין מכתבו במרם ופ׳ ומכתוב ומשם את התורה מבראשית עד מתן תורה וכתב ויאמר
ה׳ אל משה לאחר מתן תורה • ומבואר נגלה בדברי הפרשה שמצוה מכתובים לא יסבול
פירושו כלם מיקשים הענין ליתר המפרשי׳ שפירשו הפרשה גלה כמשומם : והמפקח הסמי
מאלה וזה הסמיכי בפרשה זו באמרו ונגע משה לבדו והם לא יגעו כי הנה בשם זכר
הסמנים הסמינו אבל במשה לא זכר בשמה הזאת מיבואר דבור כלל ולא הסמיך הסמנים
מיקשים • ומים אל מסמותיו סליכתו משה ומיותו נגע לבדו בלעדיהם ללא צורך :

פרק שמיני

בספק תמיני בפרש וזה המגיע ראשון בזה המאמר ותחלת המחשבה
בו • וזה באמרו ואל אהלי בני ישראל לא אלה ידו ואמרו אל
משה ראו לבלות בהם יד ואמלו במדבר מיני בבא ותאכל בקנה המחל בקניני הבעם
ומשה אהלי בני ישראל אשר ראו את אלדי ישראל הסתבל עליהם מעם ולא כעבסו עד
מבמרמו בתבערה : ומאחר לדעת מה הטעם ומה חטאתם מכתחיבו כלים על הסנתם
ואת • ובבר חתר הרב אהלי המאיר לארץ ולדרים עליו הרמבם ז׳ל לדעת מה הסיבה
אלהים הלם ומה היה הטעתם ושלמה ירם זה המבל כמעבה לבנת הסבר : ונחבמי
אתתמות הפרש מבחתיו מדבר בדבוש הזה אחת הנה ואחת הנה בארבעה פרקים
מהמרו הקבוד בפה אל ובפכח אל עבמו ובבכו אב ובבל אב : אמנם בפרק הראשון
מהמר וזה הם מהאל הכו מהאל אמר ז׳ל אבל אהלי בני ישראל מהבבות הסיבה
אבל הטעם בלתי בלמה עוה אמר עליהם ויראו את אלהי ישראל ותחת רגליו כמעשה
לבנת הספיר ולא אמר ויראו את אלהי ישראל לבד כי כלל המאמר איננו רק לדקדק
עליהם ראויתם לא לתאר איך ראו • ואמנם דקדק עליהם תוכן הסנתם אמר כללם מן
הנסמות מה הכללה חייב זה הרמם קודם מלמתם ונתחייבו כלים עכל : ובפכח אל
הבו׳ גלה עוד דעתו בזה ואמר ז׳ל ואמר הסיבה הזו אמתת המאמר הראשון אמר הים
אחתו ית׳ וזה הבת מציאותו וכו׳ : ובמני הפרקים האחרים מזכרתי הבאה עדים בדבר
כפי דעתו המבל הזה והכם יבואו מאמרים בהם בפרקי׳ האחרונים מזה המאמר • ומי יתן
ידעתי כוונת הר׳ ודעתו בהסנתה הזקנים הלם ומה הנסמות הכללם הסנתם ובמה נתחבבו
פי זה בלתי מבואר בדברי לערב בהם • וכתב החכ׳ הרבוני הסים דעת הרב הזה הזקני
ישראל הסיבו מהסבל הפועל הנם הרובה לחומר הראשון מה מאיכו כ׳ כי הסבל במה
הוא הבל לא ובא הבחומר • ואפלא ממנו כי הטעם הזה הקטון הוא לחייב כלים לזקנים
ראשי בני ישראל המם • והנה ראיתי מאמר ראשם הפלוסופ׳ הסביאו הרב עצמו בפי אב
מאם הבבל הפועל אל הסיבודות ומה הסרכב מהם יאם מביא כל בלבל לבלבלו ולפי זה
לא הטעו הזקנים לדעתו • והחכם ר׳ ארמים הלוי ז׳ל הבין מדברי הרב הדעתו בהסנת
הזקנים הסים ה׳ יתכם בבלבל הטמם • וזה כשו מה מאחבוב מחבבה כפבדת בדברי
הרב הלדי כי הנם הזה אומר בביאור ואמר הסיבו הזה אמתת האומר הראשון אמר
הים מאתו ית׳ ולא זכר הרב דבר מבלבל הטמם ולא הסים הטי׳ כה בו • ואולי לקח זה

שאכם שסברת הזאת ממש מבתב הרלבג בפיר׳ שתורה כמו שאזכור בסוף הפרק הזה׳
ודומה לזה כתב הרלבעז״ל כמעט לבנת הספיר הוא הכסא מל׳ כמראה אבן ספיר דמות
כסא וכו׳ וזה הכסא הנטוי על הסמים הנראי׳ עכ״ל׳ אבל דברי הרב כמה שם מראחקים
מהכוונה הזאת׳ ואני אני דברתי עם חכם אחד מחכמי דורנו וזה הבריתי מהזקנים
הסינו שהיה השם ית׳ צורה כללית נשמית קטורה עם הנמור הראשון אינו כמלא ממנו
רגע אחד׳ ועם היות בגד מה דברי הרב יפכלו הפירוש הזה אין ראוי הנחשבה אמתי
בגיאור דבריו כי לא אמר ואשר הסינוהו הוא הסים השם יתברך הנקיה
בחומר הראשון אבל אמר ואשר הסינוהו הוא אמתת הנחומר הראשון אשר הוא מאתו
יתברך והוא הבת מציאותו וכו׳ ואמר עוד ויחס החומר הזה לשם יתברך לסיותו ראשון
בראותיו המחייב הסים והשפעל הכח בזאר הנחמר הזה לא יחכו אותו לשם יתברך
בהתיחסו לבורא כלא בהכח פועלת בו הסים והשפעל׳ : וגם אני הנמעתי גבר חכם
בעיני מחכמי הנמנו דורם במקהלו בדבבות עם ואמר הסים דעת הר׳ המורה שהסינו
הזקני׳ הסים הלי נשם מה׳ והבין זה מאמרת דקדק עליה תוכן הסנתה אשר בלשון
הנשמות מה הכלים׳ : נבהלתי מראות הזה׳ הכ׳ הסוה בדרך הטב ובלמות ובראה הלא ראה
דברי הרב בפכח מהאב ודבריו בשאר הפרקים חלילה חלילה לבדיק ומוד עולם מלמד
להועיל הרב המורה נדק ויחנוב על אחיני בני ישראל בשאי עדה קריאו מנעד אבנו
שם מה שהביאו ממנו החכמים הזאת אחרי מה הנעדים התורה עליהם ואראה את שאי
ישראל ותא וחזו את יקר אלהא דישראל׳ ועם הזאבי לא נקראתי בשאמר הזה לבאר
דברי הרב הנה לסבילו מה אריות חובבים עלינמחבות און אמות דעו בפירוש דבריו
קודם הנחקרים על דעתו אם יכים לאמת אם לא׳ ואומר הנמוכת הרב הזה הנאני
בני ישראל הרבו בשונה הנאלדי וקודם הנכלמו בהקדמות הנבראיות לסבנה הנלמה
הרבו לעלות אל השם לראות ולבו מלא הקדומו מה הראו להקדים לא הייתה הסנתה
מלימה׳ והכוונה הזה הנה הנלמה הים ראוי הייתה מהמאחר אל הקודם כמו הנהיב
ועקב אבינו הולם מונב אדנה הזה הנעולם הנפל וראשו מגיע הנמימה הזה עולם
הגלגלי׳ והנה מלאכי אדם עלי׳ ויורדי׳ הזה עולם הנכלי׳ והנה ה׳ נצב עלי׳ הנא׳ הנבנה
הראשון׳ מגיע בלתי מתנועע׳ וה׳ הראו הנאני הנם ישנו הנתת׳ בזה הדרך עצמו אבל
הנה לא עמו כן כי לא הראשו בגרמיה׳ הנמנוי׳ ולא בנכלי׳ הנבדלי׳ אבל הים הסנתה
לבד מציאו׳ החומר הראשון ומציאו׳ הנבנה הראשון׳ ואילו אין במציאות בכלנו כלא הלי
הזה המגיע בלי אמצע כלל לחומר הראשון והמורכבים ממנו׳ וזה הזאמר בפכח אלא
הנו׳ ואשר הסינוהו הוא אמתת הנחומר הראשון אשר הים מאתו וכו׳׳ ואמרו עוד בסוף
הפרק והים הסנתה אל הנחומר הראשון ומחסוהו לשם לסיותו ראשון בראותיו המחייב
הים והשפעל הזה׳ ואמר הנה הסינו הים הלי׳ הנבת הזה׳ הנחומר הזה
ומציאו בלי אמצע׳ וזה בב׳ פנים׳ אחד הבראו אחר הנאנה הנמחלט בתחילת הבריאה
הלי׳ הים מגיע לספנים הרב ולקבל הרב ויפרש הרב הכתוב ויראו את אלהי ישראל
לא הנה הסינו מציאות הנבנה הראשונה ותחת רגלו כמעשה לבנת הספיר לא הים
מבכתו בלי אמצעי הנחומר הראשון הנמקל בלבנת הספיר׳ והנכון מאמר לבנת הספי׳
על

על שחומר הראשון בשני עדים שאחד שביאו בפני אב ממאמר ר׳ אלישר הגדול שמים
מהיכן כבראו וכו׳ . ושעד שבני שביאו בפ״ד אב מאמרו באופנים כשין אבן תרפ״ט ותלי
בע כשין אבן טבא וכמו שהאיר בפ״כ ובפ״ד מזה המאמר : ותראש עיד שדעת הרב
שאלדי בשבנת שזקנים מה שאמרנו ממש שכתב בפ״ש אל שבוכר אבל אנילי בי שרשו
ושלחו מחשבתם ושמינו אבל שבנם בלתי שלימים ירגש שהרשו בעיונם מבלי שיקדימו
שסקדמות שסברחיות לשבנת שברא ושמינו שסנא נמצא ושסנא יכול ואחד ומשניה
בשולם שספל ושנא שבת שויתו ושפשדו אבל שיתה השבנם בלתי שלימים לפי שלא השינו
שאמצעיים שמביעים לשיש ולשפשד כמו שזכרתי ואמר עוד שרב כי כלל המאמר אינו
רק לדקדק עליהם ראויתם לא לתאר איך ראו ר״ל שאמרו וירא את אלדי ישראל ותחת
רגלו כמעשה לבנת שפיר אינו תואר השבנם ובאיזור האמצעיים אשר בשם שניעו שיש
ר״ל שהשינו מביאות שאל״ת ושיש באמצעות שהיש והשפשד כי זה אל״ת לפתי שבות .
שאחת לפי שאם שיש שבונים כן שיש זוכר בשבנתם שגלגל והנבדלים כי הנם במראש
יעקב ובמראות יחזקאל שבביא תמצא שבוכרו בשלימות . אבל אנילי בני ישראלא השינו
גלגל ולא שבל גבדל ושנא ממש שיוכיח כי כלל שמאמ׳ אינו לתאר אופן השבנם איך ראו .
ושבבם שבניית אמרם ר״ל ואל אנילי בני ישראל לא שלח ידו מכלל שיש ראוי לשלוח בהם
יד ואם שיש כלל שמאמר לתאר איך ראו לא היו ראויים לשלוח בהם יד ולהעביים מ
שיש אופן השבנם כראוי וכמו שהשינו השלם שבחוקריים ושבבדיאים ומפני השבות השם
נר אומר שרב שמורים שכלל המאמר אינו לתאר איך ראו כי אם לדקדק עליהם ראויתם
ושאמרו וירא את אלדי ישראל ותחת רגלו כמעשה לבנת שפיר הוא מהות השבנם
שהשינו השבנם שראשונה מביע קרוב לאומר שראשון כמו שזכרתי ולזה אמר הרב עד
דקדק עליהם תוכן השבנתם אשר כללם מן הגשמות מה שכללם רוצה לומ׳ כי לפי שמביע
שיסודות לשתשות אינו כמביע שגלגל שיביעהו עצ״ ההתשוקה אבל מביע שאומר הראשון
ושיסודות בהרכבתם אל״ת שיביעם כי אם בכח נשמיי כי שרוחני לא יפעל כמורגש הנשמי
כל״ בכח נשמיי ובשיעשם . לכן כללם השבנת שזקנים מן הגשמות שיחסו לבורא נשמות
מה אחרי אמרם שהוא מביע קרוב לאומר . ולפי שהחטא יהיה נערך כפי החוטא וכשו
שחטא ושיו שאנשים שלה זקני ישראל ושבריו שיה החטא יותר עצום מצד החוטא ומצד
שחטא עצמו וגם מצד הזמן שהיה במעמד הנבחר זמן מוכן לקבל השלמות והנעיג
שידיעה באמת ובלתי אינו שיקרים בו שטעות ושבנם שדעת . ולכן השינם מהשונם עד
שנתחייבו כלים כי שבנת תלמוד עולם ודון ושתפלל עליהם מפה אדוננו ואחריך אפו ס
ית׳לה עד שנשרפו בתבערה : וזה דעת שרב באמת ואין בו אחת מהכפירות שהשינו
ממנו אלוה לו ואמנם כמשך דעתו לבות שבנת שזקנים לשמשך אחר דעת שמדרש :
ושתבח שבורא שבראו לשמלמת עמו ולגלות דרכי שחכמה שאלדית תורת ה׳ תמימה
ואשרי מי שכא לשבנת דבריו בעיון זך ואמונות מסובחות כי זה ממה שיסיראו להבין
אמרי בינה ובל יראש בדברי הרב נפתל ועקש אף כי אבשים מבני ישראל מסה נס בלא
דעת ומסה בלבדים בשחיתות אמונותם ובשלו בהבנת דברי הרב המורם בהרבה
מקומות מספרו יפלו אל תוך פח מיבותם ושבלותם בשמורות בל יקומו ודברו העם
בלדים

בחלדים ובמשם · אוי להם לבריות מעלבונם של תורה אוי להם כי רחקו ממנו כי דברו
עליו תועה לא שאמיכו לדברו לא ירדו לכוונתו ודפוסו בזמיותיהם ומשם לא ידעו דרכו
כלם נכוחים למבין ויישרים למוצאי דעת : ואחרי בראור כוונתו בהסנת הזקנים
ורחות נם כן מה שסבירו חזל בגנות הסנתם באמרם שקנו בנטיעות וכל אחד מהם
לדרכו פנו · הנה ראוי שנחקור כפי פשט הכתובים אם יקרם בגנות הסנתם מהסתקות
או יסכים לאמת אחרי אחר אין זה בודם קבלה כל סברא נוברת בפירוש הכתובים כמו
שזכרנו בהקדמת זה המאמר : והנה אעיר על שבטולים שיתחייבו לדעת המגיש
בבלל בין לדעת חזל בין לדעת הרב המורה · הא מה שם הסנת הזקני משובחת
כדעתם איך לא פירשה התורה טעותם אבל אמר עליהם וירא את אשי ישראל וגו׳ ויחזו
את האלהים וגו׳ ותלא ויחזו ית יקר אלהא דישראל וזה ממה מורה שלא נתבטלו המה
בהסנתם כיון שהחליט עליהם אמרו וירא את אלהי ישראל ויחזו את האלהים אמר ועוד
שהשיגו וראו יקרו ושלוו ית כדעת המתרגם ואתה ראית דברי הרב המורה בפמה תיב
בהוסיפו אמר שעליהם שבמדרגות הנבואה היו מוכנה במראה בכלל · ואם כן זכו
הזקנים האלה למראה הנבואה אתאר באמרו וירא ויחזו · והנה לא יאמר זה אם היה
הנבואתם בהסנתם כמו שאמרו : והספק הסני לדעתם הוא אמרו ואל אצילי בני ישראל
לא שלח ידו והוא שם חדש לא מודע להם עד עתה ולא קראה ברואתם כי אם זקנים
והיה ראוי שיאמר ולא שלח ידו אליהם כי בידוע שבזקנים ידבר ואם היו שאצילים הם
הזקנים מה צורך בזכרו שהם הזה אליהם : והספ׳ הב׳ לדעתם הוא כי למה הוסיף בהם
ויחזו את האלהים והנה כבר אמר וירא את אלהי ישראל וכון שהסנתם אחת ומתדבקת
מה ראה להוסיף הכיות לבאר ויחזו את האלהים אחרי שכבר פרט הסנתם ואמר וראו
את אלהי ישראל ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר וכעצם השמים לטוהר : והספק
הד׳ לדעתם באמרו ויאכלו וישתו ואם היה כוונתו לבנות עגיבה ונכנה אל הנשמות היה
ראוי שיסדר הטעותם זה המוך לבאור הסנה ויאמר וירא את אלהי ישראל ותחת רגליו
כמעשה לבנת הספיר וכעצם השמים לטוהר ואכלו וישתו ואחרי כן יאמר ואל אצילי
בני ישראל לא שלח ידו : והספק הס׳ הוא לדעת הרב המורה שפירש לבנת הספיר על
החומר הראשון ויקשה לדעתו אל אמרו עוד וכעצם השמים לטוהר ואל שיאמר זה על
החומר הראשון שהוא לא ידמה לעצם השמים בגד מהדמיונים נגם יהיה בלתי ראוי שתהי
מעלים המוכיח לנמשל אחד והרב לא זכר דבר מזה המשל הנכי והסתיר פניו ממנו :
הנה מכל הספקות האלה יראה שדעת המדרש ורמ׳נם המגיש הנגת הזקנים היו
ממה שראוי שנחמין בפירוש פשט הכתוב ואמונתו : ומשבח אני אחרוני המפרשים
שהסכימו הוות הסנת הזקנים תמימה מטיבת כפם אמר אין בה מום כי הטעו לכוונת
הכתוב כמו שיראה מפשוטו : ופ׳ ראב׳ע ז׳ל לא שלח ידו שהיו לא אירע להם דבר מפסיד
עם היות שהזקנים הסמה לא התנבאו קודם לכן : והרמ׳בן ז׳ל פ׳ שהזקנים נזהרו ולא
הרסו לעלות ש׳ם לראות ושלהיותם מוזהרים בדברי האל כראוי לא שלח ידו אליהם ולא
הזיקם : והנה עם טוב הטעותם בשבחם הסנת הזקנים הנה בפ׳ הפשוקים לא ימלטו
מהספק הב׳ והס׳ שזכרתי לדעת המגיש · נגם כי יהיה דבר שלתי הכרתי שיאמר מהסרו

הזקנים

חזקיה ומלכן לא נעבשו כי בידוע כי לא חטאו ולא הרבו לעלות לא יפרון בהם סמי
פרץ על פני פרץ כי סרח אל אמונה ואין עול לא יחפון במות בדיק: והרב רלבנ"ל כי
מחזקיה ומלכיה מניחות סמי ורחו מהוח אדון כל העולם בכלנו לא אדון הארץ בפרס
ונכה רחו מתחת רגלו כמעשה לבנת הספיר מהוח סגרם הסמיים וסוח גם כן כענם
הסמים לנסר ולזה סיה אדון הסמים עם סיתו אדון הארץ וזכר מלאלו חזקיה אבילי
בני ישראל לא מלך ידו הסם ית' לחזיקם עם סיתה הסמים מוסג חזק כזה הסמים אותו
ימות כמו שאמר ממה מות כמות כי אלדים ראינו. ואמר יעקב כי ראיתי אלדים פנים
אל פנים ותנצל נפשי ואמר הסמע עם קול אדים חיים מדבר מתוך האש כאשר שמעת
אתה ויחי אבל הסעינו כאלו הת אוכלים ושותים זהו הכיאור הראות לדעתי וכן הסכימו
אלו מקנתם כי זאת הסמנה היתה כאותם ובודקת וקנתם גם אותם והרב המורה
נמשך לסברת המגנים עבל: והנה גם לשרשו ישנו הספק הב' וסב' מזכרתי לדיבת
המגנים. וגם יקשה לדעתו עוד אמרו לא מלך ידו כי למה יעניש ומה שאמר מלחזיק
המעשה היו מקוייבי מיתה אינו ראוי כי זה יגלה במשיבו הדרושים המעולים מזולת
הקדמותיהם כי הריהם זאת ואחיה שאם הנער הרעה וכמו שהוכיחו ממנה ומיעקב
ומישראל במעמד הנבחר מלא היו ראוים להמנתם. אבל אנילי בני ישראל אם היה
מהשינו מה שראוי והקדימו הדברים הראוים להקדים למה ואחיה בהם המות למאמר
לא מלך ידו. הנה מכל הפנים האלה יראה שגם דברי החכמים האלה בעי הפרשה לא
יפגיעו ולא יעלו על לב: הנה ראיתי מדברי חנק המכה דברי ראוי שאמר היה
דעתו נוטה לדעת המפרשים האלה המסכחים הטענת הזקנים לא לדעת הרב המורה
ויתבאר זה ראשונה מאמרו ואחר ית' יקר אלדיו דישראל וזה לא ואמר אם היה הטענה
מעשנת וכמו שאמרתי. וגם מאחר תרג' ואכלו ושתו והוו אדון בקורבניהון דאיתקבלו
ברעוא כאילו אכלו ושתו. ראה איך נמשך לשבח עניכם לא לגנותם ואמר לא היה
כזקן מלא הסיב' שונה כדברי המפרש'. ושינוה אל הספקות הישינו למפרש' מזכרתי:

פרק תשיעי

ואמנם בסוף הפרשה ראוי מנשר עוד הפרק עשירי והוא באמרו ויסכון
כבוד ה' על הר סיני ויכסהו הענן ששת ימים ויקרא אל משה
ביום השביעי מתוך הענן ובמסכת יומא אמרו משו משה ימים מלא נכנס משה אדוננו
עד לענן היה לפי שנצרך להתבודד בהם ומזה למדו שכל שנכנס למחנה שכינה טענן
פרישה ששת ימים וזה לדעת שאומר וסוח שאמת בענמו ויכסהו הענן חוזר למשה
ששת ימים אחרי עשרת הדברות הסיה בתחלת האחרשים שעלה משה לקבל הלוחות.
וכמו שהביאו רש"י ז"ל. ובזה מהספ"מה מלא יעלם כי מה היה הסבה מלא הנרך משה
פרישה במעמד הר סיני כשנתנה התורה האלהית אם היה שנצטרך אליה אחר כן
במקום הסוח הענמו וממדרך כל שנכנס למחנה שכינה הוא מיתפרש ששה ימים והספק
הזה כבר העיר עליו החכם רבינו נסים ז"ל בדרשותיו והשיב על זה שאדון הנביאים לא
הנרך פרישה מפלת ענמו כי לא היה שריך אליה כלא להיותו משל ודוגמה לדורות הזה
כי

כי אין ספק שהספרים תצטרך למי שיצטרך אליהם כדי להעתיק כפסו מעגין אל עגין
וכדי שיהיה מוכן לקבל שפע או לעשות מעשה לא היה מוכן בתחלה. וזה שעגין אחינו
נודע במעשה כלל כי אחרי ראותנו שהיה מתנבא בכל עת שירצה כמו שאנו מקובלי מזה
המוכיח על המקרא שאמר עמדו ואשמעה מה יגזר ה׳ לכם הנה נראה שהיה מוכן בכל
עת בשמה לא יצטרך לפרישה לסיותו מוכן תמיד אבל היה פרישתו כדי לתת משל שכל
הנכנס למחנה שכינה יצטרך פרישה קודם ולא יקל ראשו. ומזה הטעם לא נפרש
במעמד הר סיני לפי שמצד עצמו לא היה טעון פרישה. זהו דעת שהחכם במלותיו:
ואמנם שאין אמתת שעגין כמו שחשב ראש מטעות. שאחת כי אלו היה שעגין כן
כמו שחשב שהחכם היה כמשל שמכשל במשה בכל עת שיכנס למחנה שכינה יצטרך
שפרישה ואינו כן שלא מצינו פרישה כי אם בזה המקום לבד וזה ממה שיורה שאין זה
משל ולמוד לדורות כי יאמר שיאמר שלא נפרש משה כאן לסיות הנזרה כללית מצורך
שהפרישה לנכנס לאלדות כ״ל לסיות שעגין גדול המעלה ממה שאין שום יכולה לדבר
וכמו שאמ׳ ונתתי לך את לוחות האבן והתורה והמצוה ולא כלמוד אל מכאן שכל הנכנס
למחנה שכינה יצטרך שפרישה כי הנה מצינו משה עצמו נכנס ומה ולא נפרש הרבה
פעמו׳. ועוד כי עם כל דברי החכם לא שתר שסב׳ לשם לא נצטרך משה הפרש במעמד
הר סיני כ״ל שיש שעגין לתת בנין אב ללמוד לדורות לשם כתן שבנין אב במקום הזה
ולא במקום אחר ושיש ראוי שבמעמד הר סיני בעת נתינת התורה תשיה שהפרישה
שבנין אב. וגם כשנתבונן בדברי רז״ל במ׳ ומה לא נמצא בדבריהם שיאמרו שיהיה
הפרישה משל ודוגמא לדורות אבל יאמרו שמשה אדוננו בעצם ובאמת נצטרך לפרישה
וזה בנין אב לכל הנכנס למחנ׳ שכינה שיתפרש ויתבודד קודם לכן לו מאדון הנביאים
שנצטרך אליה. וזהו אמרם שם אלא מר משיכה אלוף משיני דכתי׳ ויסכון כבוד ה׳ על הר
סיני ויכסהו שעגן ששת ימים מאי ששת ימי זה בנין אב וכו׳. והחכם הנז׳ פי׳ בדבריהם
מאי משה בשרי משה לא היה צריך לפרישה שהיה מוכן בכל עת כמו שהתראה מדבריו.
ואון מכבודו שאין כוונתם כך אלא לומר מאי ששת ימים רוצה לומר מה צורך באמרו
שכסה הענן ששת ימים לשר ואלו ימים רבים כסהו אם היה שחזר ויכסהו הענן לשר.
אבל לא שכסה הענן למשה ששת ימים והוא שפרישות שתאר בשם ענן ושאלם הימים
היה משורב בחומרו ונצטרך לשפרד ולהפרים ממנו כדי לזכות במחזה שהוא ואין ויקרא
אל משה ביום השביעי כי היה באופן מהפרישות מהחומר הענני שהיה כבר ראוי
והגון למראה השדית הסיה. וזהו אמות המאמר ופירושו לא שיאמרו שהיתה הפרישה
בלתי הכרחית למשה כי אם לסיותו משל ודוגמא לדורות: והכן אמרם שכל הנכנס
למחנה שכינה טעון פרישה כי הנה יכוונו בזה המאמר עגין משלם נפרשהו בב״ה הנה
אל״ב ביארנו שאין שיתר החכם מספיק בספק הזה והוא אמר רצינו לבאר:

פרק עשירי

בספק יא׳ וספק״ב בפרש והם באמרו ויהי מה עם ה׳ ארבעי׳ יום וארבעי׳
לילה ופי׳ במקום תורה לתם לא אכלתי ומים לא שתיתי וספ׳ סיא
הוא

הוא ומיבת מעם בחר כל הזמן הרב הזה כי לא ימלט אם שלאמר שהוצרך לשבת שם כל
הזמן הסמוך בעבור שלוחות שבעשו ונכתבו באותו זמן ולא היה אופשר שיהיו נעשים
ונכתבים בזמן יותר קצר אז כאמר שלא הוצרך לשבת שם כי אם ללמוד המצות והדיני
כלליהם ופרטיהם ודקדוקיהם ואין לנו שלאמר שהיה צורך היותם בהר בעבור שלחות
כי היה בכח הגדולי אופשר שיהיו נעשים ונכתבים ברגע אחד כי הפעולות האלהיות אין
להם זמן ברור וכמו שיבא בפורש הסלוחי מהסתגרתם הגדולית פ"ב מזה שמאמר · ואל
מה הכריח הזמן הגדול הזה לפעל שלוחות היאם נכתבו בדרך הטבע ובהצרך לזמן מוגבל
מתיחס לפעולם · אף כי הפעולם בכללו כבר אז ומי ואיך יבטרך פעל שלחות ארבע
יום וארבעים לילה · ועוד כי גם שנודם הפעל שלוחות יחייב הזמן הרב הזה עדין יקשה
אלמה יחב מעם בחר כל הזמן הסמוך בלי מאכל ומשתה והוא כח גדול נעשה בלי צורך מי
היה יותר טוב מעשה האל יתברך שלוחות ונכתוב עליהם עשרת הדברים ואחרי היותם
בשלמותם יבוא למעם הישלה לחר לקבלם ולא יבטרך לשבת שמה כל הזמן הפעל כיון
שהוא עם לא עזר בפעולתם דבר מה : ומלבד כל הבטולים האלה הנם יקשה עוד אם
הארבעים יום הראשונים נצטרכו לפעל שלחות · למה יחב בחר בפעם השנית ארבעים
יום גם וחכה לא נעשו אז לחות אחרות כלא התפלם על עון העגל ולמה יהיה היחיבה
על זה בזה הסמספר המסימים בעצמו לא פחות ולא יותר · הנה מכל הפנים הללו הראה
שלעגין שלחות לא היה צריך מעם אדוננו עם לשבת בחר ארבעים יום וארבעים לילה
ואם כאמר שהיה צורך היחיבה ללמוד התורה והמצות וכמו שאמר והתורה והמצות
אשר כתבתי להורותם · הנה יקשה גם כן מאד צורך כל אותו הזמן הרב היחיד שם והיה
אופשר שילמדם בזמן מעט ואין מחסר ביד הסם לחודיעו התורה כלה על רגל אחד ·
ואתה תראה הכוח מתן תורה כתבו עשרת הדברים וכל הדימים המזכרים בתרפת אלה
המפסטים ועשה מעם כל הפעולות הזכר בעצם אחרי רדתו מהסר וכמו שאפרם וכפי
הערך הזה בימים מעטים תבלם הידיעה כלה כם כמו הרגון הזה אחר ופעל הדברים
בזמן הרבה אף כי הידיעה התבאר בזולת זה המקום הקבה בזולת זמן · וגם לדעת
הראמר הבת ודיבין במרם אופקוד · ועוד כי אם הוצרך הזמן הרב הזה כדי ללמוד
המצות והדימים וכבלמו באותם הארבעים יום וארבעים לילה למה הכיחב מעם בחר
פעם המית לבקם על עון העגל יחב זה המספר הקבוב בעצמו ארבעים יום וארבעים
לילה ובפעם הראשית היחב לקבל לחות אחרונות למה יחב גם כן זה המספר מהימים
והלילות · והכח לא היה הוצרך ללמוד התורה ומצות לבהצטרך כל אותו הזמן כי כבר קבם
אותם בימים הראשונים : ועוד כי מה היה הצורך היחב מעם בחר כל זה הזמן ללמוד
תורה בבדל מהעם בלי מאכל ובלי משתה והיה די הבחיותו בתוך העם ובידיעתו הטי דיבו
התורה ומשפטיה יום לום יביע אומר ולילה ללילה יחוה דעת כמו הסרבם מהמצות
באחרו למעם אחרי כן אמר עמדו ואשמעה וגו' · ובאתה התחובה מפיו ית הוצא את
המקלל וגו' כן בכות הלבחר דוברות וגו' · ורבים אחרים ובזה הדרך עצמו היה אופשר
מיקום מעם בחור המצות ולא יבטרך לשבת בחר כל הזמן הרב הזה הספק הארחד
עבר בהרבם : והספק הנמים עבר הוא בהשיר המאכל והמשתה · ואם היה הלא

ועשה סלקה גם כי אם לסכרה וצורך רב כמו שסעורם אנלנו מה שסכרה אשר חייב
פיסים אדונכו משה כל אותו הזמן נעדר המון נסמשקה · וסנס מדרך הסחסידות שיתן
הארם לכל דבר חוקו ולא יעשוק מנרכי נופו הנריך אלו ביוסר ובתמיס כמו שלא
יעשוק מנרכי נפשו וכמו שסוכיח סחבר למלך סכוזר : ואם היה סעבד הסכילם
והסתיים לנורך והכרחה רב מי יתן ודעתי למה לא סעיר עלו סכתוב הנס ואמר ויסי שם
עם ס׳ ארבעים יום וארבעים לילה ולא אמר אחס לא אכל ומים לא שתה כמו שזכרו
במסכת תורה ושוא הארמת בעצמו : וסנס לא ראיתי לאחד מחכמינו הראשונים
והאחרונים דבר בתשובת הספקות הללו ולא שמו אליסם לבם ואי הארמת לא לקלותם
כי הם הגדולות שבספקות שתורה : ומפני כל הספקות שתרי עשר הללו שזכרתי
בפרשה דברתי אני אל לבי לחשוב מחשבות בהיתרם ובגריכים אנחנו לבאר ספרם כלם
באופן תמלט מכל הספקות הללו אחר שקדמת שדברים שסכרחיים לאומר שדרוש
וזכרון מעלות הארבת ומדרגת אדונכו משה אשר כל זה מעגין שמאמר מאל : וזה
אחלי לעשות ולבך תשית לדעתי ואת אשר ישים הילדים בני אותו אדבר :

פרק אחד עשר

בהקדמה אחת בנטרך לאותר הספקות · הסכימו שראשונים והוא
הארמת בעצמו שכל שאומות בארצותם ונוסם הם תחת
ממשלת הכוכבים ויש לכל אומה מיוחדת כוכב מיוחד בשמים · ואמנם שום לגרמוש
הממיים מבוא והנהגה בשפטו הארם שתבאר ראשונה בהוותו והפסדו מאשר
הגרמים הממיים מנישים שמודות ומרכיבים אותם ומשפיעים במורכבי׳ כח והכנה
לקבול צורתם ולהיות הסיוה והשבד כפי תכונעת הגרמים שהם שיתנכו מדות
ורשמים לפי המזגת שמורכבים שסם משארבעה אוכיות · ולכן הם מסמחוויב ברוב
מדות הארם ומקרין ומשכו אחרי תכונעת הגרמים שהם · ולפי שכל אומה ואומה ועם
ועם כלשונו מדיבה ומדיבה תתחלף כפי מנב הגרמים שהממיים הם שם לכל כוכב
כח והכנה מיוחדת בכל עיר ועיר וכמו שהתפרסם לבעלי החכמ׳ שהיו : ולפי שהארם
נוצרכ מעני שונים נבדלים שוב משולם שמוחשים ושוא חומר נופו וכחותיו · ושוב
מסשולם שמושכל שלדי ושוא שכלו ואינו כשרכבת אושי שבלתי מדברים שהחלק
שאחד יתלבש ויתעצם בחלק האחר ויתאחדו באופן שהפשד שנוף יכולל גם הפשד
הנפש וכלותה לשיותה כח נופני מה שאין כן הארם שרוחו ונשמתו מתחלף בשוב לעצב
הנוף בלתי מתערב בו אך שוא נקשר בנוף הקשר מציאות לכד עד שלוש שים אמצעי בין
שמוחשים ובין שמושכלים ואינו אחד מהם בשחלט ולכן שים נגב הקומה מבין שאר בע
ונבנו פונות לא למעלה ולא למטה כי אם באמצע · הנה בעבור זה מסבד אשר ידמה
לבר אלדין ושים הארם בגלם אלדים ושוא בבחינת העיון ושהשכלם שים מפעל השכל
הנבדל כמו שאמר כי רוח מלפני ישוטף · והדברים הנשמיים אשר בשם ומשל כבהמות
בני חיי ומזוני במזלא תליא מילתא להיו׳ שגלגל שוא שמשוש אותו ומתמידו בטובם אז
בהעבדו כפי תמעותיו ומנוי מנכיו : שנס שתבא׳ שכמי השכמת שחוקרי׳ כלם שים שמין
שאינוטי

פאומטי בכלל וכל אומס ואומס ממנו תחת ממשלת סבוכבים במס מינטרכו לנוף ויהת
נ׳ כבבעים לנבדל במס מינטרכו לסכלם עם סיות ממזג סניף ממס מיבין ויטאר לו
מימנע פעל סמכל והסמנ׳ סעזונית · ואמנם הסכמ׳ים לפרטי תוריתכו מבואר במקומו׳
אמר בפרשת בראשית ויתן אותם שדים ברקיע סשמים להאיר הארץ · וכתב הרב
הגדי והביאו סרמ״בן עניין המשלים דבר אחר ונלת האורם וסוא אבינו׳ וטפע העליונים
בתחתונים · ואמ׳ בפרשם ואתחנן ופן תשא עיניך השמימ׳ וראית את השמש ואת סירח
ואת סכוכבים כל צבא סשמים ונד חת ונסתחוית להם ועבדתם אשר חלק ס׳ אדיך אותם
לכל סעמים תחת כל סשמים : סנם ביאר מסכחות סעליונים מושלים בתחתונים
ואמר תחת כל סשמים לסשר הסנה אשר בעבורם יסיו סאומות וסעמים נכבעי׳ לנבא
סשמים והיא כי לסיותם תחת סשמי׳ ראוי מימשלו בהם ויפעל העליון בתחתון ולזה מ״ש
הכביא ומאותות השמים אל תחתו כי יחתו סגויים מהמם להגיד מהם ממשלי׳ בתחתונים ·
ואמנם ממשלת הנבדל בעם נ׳ כתבאר באמרו ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים ואראל
אין הקב״ה כפרע מאומה עד הכפרע מאלהיה הל יפקוד ס׳ על צבא המרום במרום ועל
מלכי האדמה באדמה · והאלוסות שאלה הם מגיעי הגלגלים המושלים באומות הם
כי הם אלהים ואמר על הסכלים הנבדלים כמו הביאר הרב המורה פ״ו ח״ב · וכן פירשו
בספרי הוא שדי השדים אדון הסכלים הנבדלים · ולמרים האלה הנבדלי׳ ראו נ׳ בספר
דניאל באמרו ועד מלכות פרס עומד לנגדי וסנה עד מלכות יון בא ואלה הסרים אומם
הכוכבים המושלים באומות כ״א מגיעי הגלגלים הם אשר שיהם ראוי מיוחס הסנסנה
הסיא בעצם ובראשונה הבאתים ח״ב הסקדמה הראשונה מאמר האומו׳ כולם באמנותם
הם תחת ממשלת הגרמים הממיימים :

פרק שנים עשר

בהקדמה מנית יצטרך אליה למס מיבוא · וסיא הסאומה ובראלית
מיוחדת בהגסנה השלישית בהלמות הנופיי הנפשיי מבלי
הסו׳ נגל לו הסר יסים אמצעי בהגבנתה ובאור הסקדמה הזאת הוא בזה האופן · הנה
הייבר יתלה ברא כל אחד מהמלא עולמות באופן הזה מהמלמות אבל יתבאר הבעולם
הסכלים הבעולם הגלגלים והבעולם הספל בכל אחד מהם ברא חלק אחד מיוחד משלם
ומלם מיעור רב מאחר חלקי הבעולם · והחלק הסוא ראתה החכמה הבעליונה להבינו
בעצמו ולהסמיע עליו מהטיב והמלמו׳ בדבקו׳ מרץ בלי אמצע כלל לא מיסים האמצע
נגם ולא מיסים הכל נבדל · הלא תראה בעולם המלאכי׳ הכפי דעת החוקרי׳ הראשוני׳
הכל המעולה מהם הוא הבעל הראשון והוא הייבב ראשונה במלכות והוא הכלם
מכל הסכלים ויקבל מהשפע מיעור מרץ והוא אשר יהיה דבקותו לאלוה יתבלי אמצע
כי הוא הבעל ראשונה ממנו ויתר הכלים אינם במדרגה הסיא מהמלמות ולא יהיה
דבקותם בלי אמצע אבל יקבלו השפע זה מזה בהתמלמלו מסודר כמו הסתבר בזולת
זה הסקום · עם הסחכמה בר בפירוש לדברי ארסטו אמר הין בואת הרבוי הסבל יתב
והסתלמות הדברים ממנו בדרך עלה הראשון לאחר והוא עלה לאחר למטה ממנו אבל

יבואו מסאחד פשוט ית׳ שכלים רבים מתחלפי השגו׳ מגד התחלפות פשיטותם ברוב
לו במעט כמו שיוספע בכים רבים מלב אחד שעם התחלפותם בענמם כלם יבואו
ממנו לא שיסיה האב שכם לבן והכן שכם לבנו כדעת ראשוני הפילוסופים · אבל מלבד
שהסברא הנוברת בהשתלשלות השמנאות והתאחדם והיות הנמנא כלו כאים אחד ונם
מפלת המתנועעים שממיים שיחסם זה לזה במקיף ומוקף. יהיה יחס המציע בעלם
ועלול · כל זה יעוד מדעת הפילוסופים הראשונים ויתר נודע ואמתי · הנה תורתנו
הקדושה וחלל העידו מסאמת כשברתם אמר הנביא וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש
קדוש יי׳ צבאות ותרגם יב׳ומקבלין דין מדין ורש מההשגה בקדושת האל ית׳ מושגת
אנלם בהשפיע האחד על השני כהשפע׳ העלה על עלולו ולזה אם מסדרי התפלו׳ וכולם
מקבלים עליהם שול מלכות שמים זה מזה ונותני׳ רשות זה לזה להקדים ליוצרם ברכת
רוח ורבו ברתיכת הרשות השתלשלות הסבו׳ כמו שאמרתי התבאר אל עוזה שים בעולם
המלאכי׳ חלק מיוחד והוא העלול הראשון שבא בלמנם אל שמו כשם רבו מסוא שיתר
מוספע מאחר השכלים והוא מקבל השפע מהאל ית׳ בלי אמצעי כלל ואחר השכלי׳ כמו
שלא יגיעו לאותם המדרגה מהשלמות בענמם כך לא יקבלו השפע השלמי כי אם על ידי
אמצעיים וגם שבותיהם שוגשיעות עליהם בהשתלשלות שסוא ואם היה ההשתלשלות
אחד מתדמם בכולם או הוא נחלק למחנות שהם אבאר בזה המאמ׳ שדעת שתוריו בזה ·
אמנם בעולם הגלגלי׳ הענין נ׳כ מבואר שיש בו חלק אחד מיוחד בעלם בשלמותו וסוא
מוספע מהאל ית׳ בלי אמצעי וזה כי עם היות בו גלגלים רבים שהם לא יפתנו בשלמותם
אבל הגלגל העליון סוא הקודם במעלה ושלמות לכלם והוא מקומו של שלם מכסיב
ומקיף בכלם · והוא אשר לעונם מעלתו ומיון בתנועה אחת מהשלמות יותר ממה
שיסיבו שאר הגלגלי׳ בתנועו׳ רבות כמו שהתבאר בספר השמי׳ והעולם ולסיותו המעלה
מהגלגלים במעלה ושלמות שיש מכיבו בלי אמצע׳ האל ית׳ בענמו לא שכל בגדל אחר
כמו שהשכלי׳ עליו׳ אשרבו כפי מה שהכין ממנו ב׳ שסוא הבין בזה כוונת דבריו בחמת
בחות הלמד מספר מה שאחר הטבע · עם היות שלם והמשכים אחרים מכללם הרלבב
בספר שמלחמו׳ אשר לו ור מעם כן לוי במאמרו שעשה בזה חשבו שמציע הגלגל העליון
סוא שעלול הראשו׳ לא השכם הראשו׳ וסוא מחשבם כפשל כדברי ראם הפילוסופי׳ וכפי
שאמת בענמו כי הטבע לא יעשה בטל ואיך יהיה השכל הראשו׳ בלתי השגו׳ גם מי לשיל
התנוע׳ שסוא מדובקת כוללת שאר התנועות והוא התנועה היומית בלא מניע אחד
ואמנם שיסיה סוא הנמר השלמי הכוללו כי התאחדו׳ הרבו׳ בתנוע׳ אחת ובכוכם אחת אל
שיסיה כי אם בענין אחד פשוט קונר את כולם וממנו נשפעים שאר שעניני׳ המניעים
חלקי הגלגל תנועות מיוחדות ומגד המציע שסוא עקרא העולם אחד כמו שהאדם מגד
בחו השכלי׳ שיש אחד אל גורת העולם מגד שסוא אחת בלא מפעל אחד והוא השכם
הראשונם והמציע הראשו׳ ית׳ ולפיכך יאמר ב׳ שמגיאות שבא ית׳ התבאר בחכמת הטבע
ואמנם הרב המורה גלה דעתו בשלמות בפע אל כמיתוף מלת רבב ואמ׳ שהשוה יתשלל
שמו הוא מציע הגלגל העליו׳ אשר בתנועתו יתנועע כל מתנועע · וסבו׳ זה הרב ב׳ כ בפא
אב · אמנם בפ׳ אב אמר שיתר לזה אל גלא יתכן שיהי׳ השכל המציע הגלגל העליון הוא

סמחוייב סמצוה׳ מכבר סתתף עם סמכלי סאחרי בעגין אחד וסו׳ סנעת הנסמי׳ ונבדל
כל אחד מסאחר בעגין והיס כל אחד מהי׳ בעל סני עגינו אב״ח מבלתי סנה ראסונה
לכל זמן מ״ ארסטו ודעתו על שו סעגינים מנאריס כפי מכלס בספרי סנמסכים אחריו
עכ״ל • וראס הסתיר׳ בדבריו מבואר אבל מחסבתי בזס והאחוב פסו האמ׳ בדברי הרב
מדעתו הוא מס מזכ בסא׳ הפרקי׳ פסא ותהוא המניע ועל זס בגס מופתו לבאר מציאות
פא אבל כאן סמפו׳ הרב מדברי׳ פאס כפי דעת הנמסכי׳ אחרי מה מסתפרם אנלס מדע׳
ארסטו נזס ולכן אמ׳ זס הוא המ״ ארסטו ולפי פאינו מבואר בדבריו אמ׳ הרב מבואריס
כפי מכלס בספרי הנמסכי׳ אחריו • ראס מדברי הרב מסרגים בחולם מדעת הזס ויחסו
למפרסים דברי ארסטו ולא יחסו אליו ואמר כפי מכלס לפי פאין זס כפי מכל הרב ולכן
אמר בסוף הדברים וסנני אבאר לך מס מבתיר תנו ממס ממסכים לאנלס מדעת • ומס
מבא מסוא כנגדם בפרקים שו עכ״ל • הנה בזאתי פאין מתירה בדברי הרב כי בפע״ח
ובפא״ח אב דבר כפי דעתו ודעת התורה ובפ״ד אב נזאר כפי דעת בס וסנמסכים אחריו
והוא המין מראמון מסבות המתיר מזכר הרב בסקדמת ספרו וכבר זכר החכ״ המרבומי
בפירושו לאיפסרות מדבקו ובפירושו לספר המורה ג״כ ביטול המופת מזכר הרב לבאר
פאין המניע מראמון הוא מסבה מראמונה ואמר פלא יסתתף הראמון יתעל״ עם פאר
המכלים בסנעם כי הוא רבוני כולל והם חלקיים מכרחי׳ ישיין מדבריו • ולפי מתורתנו
ודברי הנביאים ומדבריס ברוח הקדם יאמתו הדרומים בלי עופת כלל ראוי מנמוך
עליהם ויעקב אביו במראה המלס אמר והנה יי׳ נצב עליו וכמו מכתב הרב המורה
מל״ חיוס נבחיי מניע בלתי מתנועע ומפס אדוננו אמר רוכב סמים בערב ובגאותו
מחקים ופירס הרב מל״ רוכב סמים מהוא מניע הגלגל העליון והמשילו במלת רכיבה
ואמר ובגאותו מחקים לסגיד כי מאר הגלגלי׳ ורכיב בגאותו ל״ כי בתנועת הגלגל העליון
ותנועתו מאר הגלגלים בתנועת החלק בכל וזס קראו גאוס אבל הסבעה בלי המנע
קרא רכיבה ומעשיו הבבוא אמ׳ נאר״ אתה יושב על כסא לרמוז ג״כ מהוא מניע הגלגל
העליון מבקרא כסא כמו מאמר הסמים כסאו ולכן אמר המפורר הלו לרוכב בערבות
ביס המו ובחגינה אמרו אל ערבות רם ונסא סוכן עליו מל״ הולו לרוכב בערבות • ואמרו
ג״כ ערבות הבו נדק ומספט נדקה נגזו חייס נגזו הלוס נגזו ברכה נסמתן מל נדיקיס
ורוחות ונסמות מעתידות לסבראו ובטל מעתיד הקבה להחיות בו את המתים • ואמרו
נדק ומספט מל״ נדק ומספט מכון כסאך • נדקה מל״ מלכם נדקה כמרין • נגזו חייס מל
בי עמך מקור חייס • נגזו הלוס מל״ ויקרא לו ס״ הלוס • נגזו ברכה מל״ יעא ברכה מאתה •
בסמתן מל נדיקי׳ מל״ והיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים את ה׳ אלהיך • רוחו׳ ונסמות
מעתידו׳ לסבראו מל״ כי רוח מלפני יעבוש ונסמו׳ אני עשיתי • ובטל מעתיד הקבה להחיות
בו את המתים הכאמר נפש כדבות ונומ׳ • הנה התבאר מדבריהם אחרי אחר כל אלה
הדברים הם מיוחסים בפסוקים אליו יתי׳ והמה אמרו מהם בערבות המחוייב פסא יתי
מניע הגלגל העליון מסוא הבקרא ערבו׳ • והעולה מכל זה מסגלגל העליון הוא המעולם
מבכל הגלגלים וסוא מתנועע מהסבה מראמונה ודבקותו עמו בלי המנעי כלל • ומאר
הגלגלים ותנועתו מאר המכלים כל אחד מהם ומיא גלגלו כמו מהאל יתי׳ ומיא הגלגל

העליון

סעליון הסוף ולוה מס מאמרו בפרקי ר׳ אלישר מנשה רקיעים ברוח הקדש ומכלם לא
בחר כסא כבוד למלכותו אלא עובדו מן מלו לרוכב בערבות׳ סכם ואמתו כפי מס מאמרתי׳
והחכם הכרבוני כתב בפירוש לכתובות הפלוסופים מעלה אמרו ברוך מס כבוד מלכותו
לעולם ועד לרמוז על כבוד המלכות מהוה הסכנה לגלגל סעליון מבין מאר הגלגלים :
ואמנם בפלס הסוים והתפאר עם חיותו בכללו חסר הפלמות והוה בחלקיו נעדר
הכנחיות׳ מתחסף בתחבולותיו כל הוים ועלסו יבול והוה לקברות יובל׳ סכם הפלה ס
מהמרכב מאחרון מהוה מין מאדם כולל הכחות כלם חלק מיוחד הוה מאומם ומראות
והמלומם מכל עם מכל לטון ביתר מאת ומעלה כדי להספיע בם מהטוב והמלמו חלק
גדול בהנהגה נפלאת בדבוק נמרץ בלי אמצעי כלל ומאר מאומות הכניעם לממלכת
הגרמים המממיים ומנישיהם כמו מבא בפרק הקודם׳ סכם אב מתבאר כפי מרמי
התורה מאלדית מבחר הטי בעולם הפעל הזה חלק מיוחד והמלומו בכל מה מאופמר
כפי טבעו כדי להנהיגו בהנהגה אלדית ודבוק נמרץ בלי אמצעי כלל כמו מבחר הגלגל
הראשון בעולם המלאכים והגלגל העליון בעולם הגלגלים גם לדעת הפלוסוף ומרמיו
להנהיגם ולהספיע בם מפע רב בלי אמצעי והכם יתבאר עוד בזה המאמר כפי הדעת
התורני המקובל אצלנו מהדבוק הזה בכל הגלמות אינו מתדמה אבל יתחלק למחנו׳ :
ואמנם עניין הדבוק הזה והמבחה הפרטית הזאת בלי אמצעי מאמרתי מהמנים הטי
בחומה הבחרת יתבאר בה׳ מרמים : חשורש׳ הראשון מהעם הבחרת ידבק לאל ית׳
בלי אמצעות בהם ובאור זה כי הכחות הראלו׳ ממנו ית׳ על ברואיו אמר הראלו׳ הזה
הוא דבוקם לו והמבחתו בהם הוא על מני מגים הראמר דבקות בלי אמצעות הוה בהם
ל׳ כי אין מטבעם אומר ולא טבע מנגד לקבול הפעל ולהתמיד בחותו הדבקו׳ ואין בין
הבורא ית׳ובין הברואים הלה אמצעי בהמיו ושו הם הפכלים הבדלים מאין ההפעה
הנמשכת אליהם מהסכם הראמוכם בחמצעות בהם מה והמני הבמנאו׳ מאומם דבקים
בלי אמצעי כי אם מכח עובר מהובר ית׳ שיהם בחמצעו׳בהם עליון הוא הפועל בחומר
הפעל׳ והנמצאים הלה אין הדבוק בהם עצמו ואין הטי בתוכם אך עומד בם כבודו
וטובו לא הוא בעצמו בלי אמצעי׳ והכם הוחומה הבחרת המוהנחת ממנו ית׳ הדבקה
בו אין דבקותה בחמצעות בהם אמצעי ואין הפעתה והמבחתה בחמצעו׳הגלגל אבל
הוא בכלל ובפרט דבקה בהי׳ והמבחתו ועצמו ית׳ביניהם׳מבלי מומהל בם גלגל ולא כוכב
והוא הבקרות בלהוכנו הקדוש מביניהם ואמרו חזל מביניהם מרוים ביניהו ואל זה רמוז חזל
באמרם מגורת יעקב אבינו הקוקה בכסא הכבוד והוא הסוד מהעלו׳ראבעזל בפרמת
הזוהר׳ ואמות המורם הזה הבחה מדברי אדוכנו מהם באמרו וכן תבא עיניך הממימה
ורואה את הממם ואת הירח ואת הכוכבים כל נבא הממים ונדחת והמתחוית להם
ועבדתם אמר חלק ה׳אלהיך אותם לכל העמים תחת כל הממים ואתכם לקח ה׳ ונומ׳
ופסוקים אחרים רבים ורו הפנם הזאת׳ וכבר יפול בזה הפקר לא מעבה אם יש מבוא
לנרם המממיי בחומת ישראל ואחריב הדבור בו אחרי זה במקומו הראוי ודי לנו עתה
לדעת בלי הפקר מהמנחתה אינם על ידי הגלגלים כי אם מאת הסכם הראמוכם עצמם
והוא הסורם הראמון׳ חשורש׳ הסני מהאומים הבחרת לא תדבק להכם הראמוכם
ית׳ גם

ית׳נם בחמצעות מכל נגדל אחר · וזה כי דבוק הכלים לא ית׳ מלבד בעצול הראשון שם
שיות בלא ישים שמנחתם ודבוקם בחמצעות נפש כנה לא ימלט מסיות בחמצעות מכל
אחר וסוף עלתו שמפיע עליו כי היה הפעתתם נשמתלמות ההוא כמו שזכרתי · וכן
שעגין בשאר שנגלים מלבד שעגיון כי כולם יתכוצעו מסכלים נגדלים עלוים מסכל
ית׳ · וסיו אלא שהכלים הנגדלים מלבד הבעול שראשון והנגלים מלבד העליון המקיף
נפש הפעתם וסמנחתם בחמצעות מכל נגדל לא מבלי · הנה כאומה ישראלית עם
קדוש לא׳ונם כן כי סיוא תדבק לפי נס מבלי מכל נגדל חמצעי ביניהם כי אם שכם ית׳
בכבודו ובעצמו סוא ישפיע ויפניח נס בלי חמצעי כלל · ומזה הנר מההפנחם והכפע
סיס שאומס סיסר אלית תתדמס לעצול שראשון ולנגל שעליון עם שיות שיתחלבו ברוב
שפעת בכמותו ואיכותו חילוף רב · וכת׳ שרב ר׳ חכדאי שסדבר אשר בעבורו יחדו ונאלי
ורך ונאוק ויעקב אבוהינו לדבקו׳ הזה שיס מעשה שעקדם ונלוים אמ׳ שם ס׳ ראלה נפש
בן ארבע אותיו׳ כלומר שעם שיות שסיה שמלאך יתערב בהנהגתם שנם בזכות המעשה
שזה יזכו לשיותם מופנחים מסאל ית׳ · וזסו ס׳ ראלה וקודם המעשה לא אמר כי אם שם
אלדים כמו שאמר וסאלדים נשם את אברהם אלדים ראלה לו בשם וגו׳ וסוא שם נאמר
נ״כ על הכלים הנגדלי׳ כמו שסתבאר מדברי ר׳ אל וסביאו שרב שמורה נבו אב · ואיפשר
לדעתי שיאמר אברהם אביהו ס׳ ראלה לפי שהמדבר אליו היה שמלאך רמו שאמ׳ ויקרא
אליו מלאך ה׳ מן השמים וגו׳ ונוסו אל תשלח ידך אל שנער השיבו אברהם ה׳ראלה אל
אוכני חפץ בלבד בזמנת המלאך כי אם שסאל ית׳ ישניח בעבין הזה ישים המבניח
בזרעי עוד כל ימי הארץ : שנם שתבא׳ מוזה שפעם שנבחר ידבק לא מבלי מכל נגדל אחר
ישים אמצעי בהנהגתם · וסבוזה בחמצע שנם הוא בחמצע שבחיריו׳ לא בחמצעיים
אשר שם במדרגת הכלים כמו שאמרתי כפל מזה המ״ · ושתבאר מזה אם כן הסורם
שפני : השורש הפלאי שהפעולות הנמשכות מהדבקות שאלדי אינו מהכרח
שיאמרו יחס והכנה במקבלים כלל · וזה שהטוב ושהשפעה שבאה מהלאי עי׳ חמצעיים
שנם ויחייב בהכרח שיהיה יחס שמור בין שחמצע המפיע שהוא ובין שאומ׳או הזיש
שמקבל וזמן קצוב מוגבל יעבר בו שפעל ההוא המופע ובהכתלק שיחס והשכנה
והזמן יעבר מיד השפע שנמשך לשיתו נמשך בטבע ובסדור מוגבל אי אפשר שישתנה
אבל בסדבק שאומה בשם ית׳בלי חמצע לא יצטרך יחס כלל ולא הכנה במקבל הכרחית
ולא זמן מוגבל לפי שכל שדברים מוכני׳ בחוקו ית׳ כפי כחו שבבת · וברצונו׳ יתן הנה
במקבלים לקבל שפעל ממנו כמו שפי׳ אמ׳ וברוח אפך נערמו מים יאמר שעם שהתם
נערים שנעם ובלתי מוכנים לשיותם נערמי׳ הנה ברוחו ורצונו נערמו כי זולת זה לא
בשיותם בריכות הסכנה במקבל על כל פנים שיש חסרון בחק הפעל ית׳ כיון שפעלתו
תלויה בשכל׳ מה · וגם שנאמ׳ שסתבאר הוא במקבל ולא בפעל אין זה כלום שפרי התנאי
במקבל הוא תנאי בפועל בגד מה לפי שבמציאותו יפעל ובשעדרו לא יוכל לפעל ·
וזמן המוגבל שבכרחי בפעולות לא יצטרך בהכרח בפעל שאל ית׳ וכאם לכל זמן ועת
לכל חפץ בזאר שעת אחד וסוא האלק מזמן הקטן שאיפשר יכפיק לחפץ האלדי כי
שזמן סוא מקרם דבק בתנועה שממיית בעצם ראשונה · ולזה הפעולות האלדיות לא
יצטרכו

ונטרכו לז מן קנוב ולא לסכנה מובטלת · סכנה זה ינזור סמכרא סיפרים כפי הסכל ·
ואמנם כפי עדות הסמוקים ראוי מכאמין מסיכולת סאלדי לא יפסיקסו הכנת המקבל
לו סעדרו כמו מסיה העבין במעמד הר סיני מעם היות בלתי ליפסר היות כלם מוכנים
לסכנא הכה לא קנרה יד הסס מסוסיע ומסמפיע עליהם נכוחתו ולזה נכ כא בקבלה
מרחתה מפתח על הים מס מלא רחם יחוקאל וכו׳ וזה מפחת הרצון סאלדי בלתי סכנה
מס ·וזה עבין אמרו למפס נגד כל עמך לעפס כפלאו׳ ונו׳ ורחם כל העם עו׳ · ואמ׳ במקו׳
אחר סמעע עם קול שדים וכל זה לסניד מסעם סבלתי מוכן בטבעו זכה לסכנא מפחת
היכולת השדי ולהיותו מוספע בזולת לאמנע · ואם נמצא הכנה במקבל בפעולה השדית
באמרו רצון ראוי ועמה ואמ׳ והב חכמתא לחכימין וכו׳ הכה ראוי סיובן זה מהיות רצון
הש׳ית׳ סיסים המקבל מוכן אבל לא סיסים סכראי כי אם ירצה הכה בהעדר הסכנה לא
יפסוק מלפעול · אמנם ביתר האומות לסיות דבקותם עי׳ אמצעים היה הטוב
והרע בהס כפי הכנת׳ וביחס המור בהסתלק היחס הסוא לא יעבר הפעל והספע הסוא
וזהו לדעתי מאמר ירמיה הכבו׳ רגע אדבר על גוי ועל ממלכה לנתוש ולנתוץ ולהאביד
ושב הגוי הסוא מרעתו ונו׳ ורגע אדבר על גוי ועל ממלכה לבנות ולנטוע ונמ׳ הסכונים
המה הסנורות הנוגרות על האומות ויתר הגוים יהיה כפי הכנתם ולכן תמתנה הנוגרים
בהמי הכנתם ויהיה כלל מאמריו היסודו בתמונה מאם יהיו רמעים לא יבא שיהם הטוב
כמו מלא יבא על האומות בעצותם הרע בשכי ה׳ · מס מלא יהיה בטוב הטעם היותם
בלתי ראויים אלו בטבעם ובטבע הארץ הכה עם העדר הסכנה כפי הטבעם אין מחסור
ביל הסס להוסיע ולהטיב ·וכמו הבא בדברים׳ כל יעוד היבא מס הקנה לטובה אפי׳ על
תנאי ליהו חוזר · התבאר מזה הדורש הסלומי : השורש הרביעי הסהכנה
הזאת והסהנחה והדבוק הזה יעשה בנו מתי הפעלות לסהלים הנו חלקי האדם · וזה כי
הדבוק הזה יהלים הכח הסכלי במומכלות המשלות ·הסנו׳ עצומו׳ בהיות המומנ בתכלית
הסלמות והסס הממכלות השדיות והתוריות · ויהלים הכח הנופבי באופן מהסלמו׳ הנרך
לו מסיותו נוסא זה הכח הסכלי וזה בהכינו לו ית׳ הטובות המדומות בפנים מהסלמות
מלא יחסר כל הכנה לסניע האדם ל הסלמותו · והחסר׳ הדבר׳ אחר מחוץ לא ומבנו ממנו
הטוב ויהיו לפי זה הטובות המדומות הכנה ל הסלמות והטוב האמתי לא טובו בעצמם
ובאמת והיעוד הסהל יעד בהס אינו להיותו הכר אחרון ותכלית עצמיו כי אם להיותם
מכינים ל הסלמות בדרך הסרת המונעים וכמו הבאר זה הרב השדי בפי׳ המומנה אחר
לו : ולזה לא יקנה בעיניך איך יסודרו מהסנחה והבהכנה השדית אחר היה בעצמם
הכל פעולות נמיות וטובות מדומו׳ · כי הכנה יהיו בעבור הסעדרם לא יעיק ויחלש הטוב
העצמיו הסהכלי והוא הלמות הפנו באמונות ומעשים אמתיים תוריים ולזה הנה ר׳
יהוכתן היהיה נבור ועשיר לפי הסעדר זה לא יחנע מהסתבודדות : ואמנם הסהכנים
השדית והדבוקו יהלים הכח הנופבי בא מבואר ביעדי התורה והבנואי׳ אחר כדרו ובלעו
טובות נמיות ואין לחס מספר · אבל מתהלים הכח הסכלי אם בעיון הפסוט מבואר
מהחכמים ואם בנבואה כבר כבל בזה מחלוקת בין המחברים · וכתב הרב השדי בפלא
אב זל ודע כי הנבואים האמתיים יעשו אליהם הסגנת עונות אמתיות בלי הפרק לא
יוכל

אבל אדם בשון לבד להמית הסבות אחר יתחייב מסם ס' דרע הסרת וכו' וסר לבב חסר
הבבורה ובחלום לא יוסב דבר עשוי כלל כי אם הדברים המעשיים : ולפי דעתי
מהר"לבב חסב להמתך אחר דעת הפלוסוף מ"ב מפסר סחום וסמוחם ועלם על לבו
הפפלוסוף הסווה סחלום והבבורה בם עסיה מתבבם מוטעת יען הפלוסוף מודה
בבחור הסרה לא ידבר מהבבורה כלל כי כשלמם משוי כל מי · ופם כתב הסבבורה תבדל
מהחלום בהסבבורה תבא להודיע עבינים מדעיו' ובחלום ובקסם ונישו הטעמי' הסווה
לבד ואל גם לדעתו בבבורה תבא ודעת הטוחמות ואיך לא יסיה כן וסבה בחלום תבא
הסמע בכח הדמדמם לבד ולכן אי אפשר מיספיק להגיע אל הטוחמות אבל בבבורה תבא
הסמע על הסבל ועל הדמדמם יחד ולכן יחייב הכמו הדמדמ' יפעל פעלתו בכח הסבל
ויפעל הטעל הטיוחד לם בעין נב' וסרה אחת כמו הבחור בבלמות הרב הראלי בברק
הזכר : והשורש החמישי הסדבוק הזה והסבחה האלרית הרחם בקנית
בלמוד הכלוי ולא בחקירה רבה כי אם בחסד אלים ויתבאר זה מאמר הים הדבק הכל
בגמרא הפל חוקרי הרה אדם הנה הרא דבר ונא הסבבע והגדל הבפלאיו ולכן הים
הלמוד והסתפלסות להגיע אל הרא ודבר הב והחקירה הבלית לקנין זה לא לשר ולא
להגיע ולכן תמצא מיחל הפסת והדבוק נם על הבלתי מוכנים אל כמו הים בעמד
הר סיני הם אלא יהיה הלמידה והעיון הבלי כי לא ימצא בהם ברוח הבל נם בטבע
והיה זה לפי הבעון הרא לאדם מאחר הרא אדם ונבדל הב להבנת הבלו ובאתו מהבה
אל הפועל · לאמנם הדבוק הזה וכל הבבורה היא לאדם מהבר הרא אתר משלם מהאדם
אבל במה הרא דומה אל הבכל בבדל עולל ראמון אל הגלגל העליון ואל איך יקבם זה בלמוד
וכמו הבהבפלם הרא תבלית האדם מאחר הרא אדם בכה הדבוק הזה הרא הלמו' ישראל
בים הרא ישראל מתחלף בזה התבלו' כמו מתחלף תבלתו מהיותו חי מתבלתו מהיותו
מדבר ולזה לא בא בתורת הבם פלוסופיה שונות ולא חקירו' הבוכיות ומופתי' בדרוסי'
הבעלו' להיו' הסבלה למעלה מהבכל חוץ מהטבע לא יבדר לקנינה כי אמנם ומעמי'
רבוים והביור בתולדות הדרוסים הבעמידנו התורה עליהם לא במופתי' המביאי' אליהם
ולא הבתורר דרך אמונה בחרתי · ואמר הטעים הבתי זה הרם נדל בבדר אלו
בעניני תורתנו עם היותו הפך דעת הסחקר ב' אם בם הלא' בהוף הלב מהבר הזה
והמוחם הבי הבחב הסידעה אופהר התפיה בחלת למודה הרא דעת בטל · ומה הלמר
ב' בחנרת אפהרות הדבקות הבסגלה האמתית היא נקנית בלמידה · הנה כאמר
התחלפם הבלחתת הלדית הבלחה הפלוסופית כך תתחלף באופני קנינם וכלם אדון
הבטלים על זה ועתה ישראל מה ה' אלדיך שואל מעמך כי אם ליראה את ה' אלדיך ללכת
בכל דרכיו ולאהבה אותו ולעבוד את ה' אלדיך וגו' זהו הבורם החמישי · הנה הבבאר
ענין הסבחה השלית בלי אמנם והדבוק האלדי בגו בברים הלם כפי מה הייבנה
השון התורה ואחין אמנעי כוכב נגל ולא הכל בבדל מוכל באומה הבנחרת כמו הבהוא
בבאר הלומות וכבר בא אמות זה הבקומות רבים מהתורה השלית אמר כי עם קדוש
אתה לה' אלדיך בך בחר ה' אלדיך להיות לו לעם עלו · כי חלק ה' עמו וגו' · הנדד יבחבו
וגו' וכאלה רבים : ובכבד מר אליעזר אמרו ר' מעמן אומר בדור הפלגה קרא הקבה

לנכשים מלאכים המובדים כמה כבודו אמר להם באו וגרד ונבלבל לנכם לנכשים
לעזבות ולנבעים לומות והפלו גורלות ביניהם כל אחד גוי ובתבו ולמנו כפל גורלו על
לקבה על אברהם וחרמו מבאמ כי חלקי עמו יעקב חבל נחלתי: הנה הבטיחו על מה
מאמרתי: מאמנם ומאר לסמך על זה ממה מאמר בספר דכש ואין אחד מתחזק עמדי
על אלם כי אם מיכאל מרכם: ואמר ובעת מהיה ועמוד מיכאל הסר הגדול העומד של
בני עמך וסיתה עת נרה וגומ' אם ממה מיהרה מים הר מוסל ביסראל כמו הסוה בהאר
האומות הסך מה מאמרתי: אבל אחמוב בתחובת זה המאתה לא תמצא מאמר במיכאל
הר מלכות ישראל כמם הר מלכות יון הר מלכות פרס לפי המסרים הסם לסיו הנבנתם
תמידית וטבעית אלוסם החלטו עליסם הר מלכות עגו אבל ישראל למה אלא סיה לסם
בהכנתם הר לא אמ' הר מלכות ישראל ולא מבזמן הסוה סיה הבלות בבל וסים מה יעיד
הלדי בימי הרעם ואכזי הסתיר אסתיר פני ביום הסוה על כל הרעה אמר עמס עג'
היה מחמלת מיכאל הראותו מחאל יתי מסתיר פנים ממנו ואין הר עליהם כי אם הרי
האומו מלינו עליהם רעה לעמוד לחלין טוב על אומתנו עם סיותו בלתי ממונה עליהם
וסיה זה מלתו לחתי הכו: הלחת לסיותו העגל הראמון ולכן קראו הסר הגדול לסיותו
יומב ראומם במלכות המפיע על אחר הסכלים בלתי מקבל מהם וכמו אמר וסכהן
הגדול מחאיו הסוה הממונה על כלם ולסיות מיכאל בעבין הסמפעה הימפיע על אחר
הסכלים הסם ולא יקבל מהם מתדמה בנד מה לאלוד יתי היה מחמלתו לרחם על ישראל
בעת נרה כמו הירחם עליהם הפי בהיותם ראויים שוי: ולהיות מדרכו וטבעו להמפיע
טוב ולמות על זולתו הים מלין טוב גם על ישראל כי הטוב והמלם יומה בהמנה:
והחבה הסבנית כי להיות ישראל בעולם הטפל החלק המובחר והמעולם ממנו כמו
הסים מיכאל בעולם הסכלים הנבדלים וגמיהם כל אחד בערכו יתדבקו לא מבלי אמצעי
כמו מזכרתי הנה מפני הסתדמות הזה יכמרו רחמי מיכאל לדרום הלומם ומיבתם בעת
גלותם ולזה אמר ועמד מיכאל הסר הגדול העומד על בני עמך וסיותה עת נרה כלומר
מלהיות עת נרה עזוקה והפל מסתיר פנינו מבית יעקב ועמד על עמדו מיכאל הסוה הסר
הגדול כלומ' להיותו הגדול והעגל הראמ' עם היותו בלתי ממונה עליהם ולמד עליהם
כמת ואם הים מיכאל הר ממונה עליהם תמיד איך יאמר ועמד מיכאל ואין אים מתחזק
ועמי על אלה כי אם מיכאל הרכ' וסבה לסיותו הר ישראל הים העבין יותר ראוי לו מלגבריאל
הממדבר אבל מלמון ועמוד ואין אים מתחזק עמי ירחם מיכאל לא הים הר ממונה על
העם כי אם כפי הנעה ידרום הלומם: ומאם הבד אמר מיכאל הרכם לא הסר הממדבר
בעת הסיה עליכם: וזה דעתי בפסוקים האלה מסכים לאמת: והראב אמר בפירוש
לספר דניאל מיכאל הוא הסכל הראמי והוא הר ישראל לסגיד כי אין הר ממונה עליהם
כי אם הכלם הנדבקו בה' מה מאין כן בהאר האומות ואחר פרסתי יותר ככון בפסם
הסתבים: הנה התבאר מזה הסקדמה הממית' הנעם ישראל בלתי ממונים לעם מזל
לא הר בלתי לה' לבדו והוא אחר רמיתי לבאר:

פרק שלשה עשר

הנה ידעתם

ברקדטה

פליטת נגטרך אליה לביאור ספרסה והיתר ספקותיה
וסיח סארץ ישראל הנכחרת ים לס נעבמס כנולס נפלאס
ומסס נדול לקבל סכנון סאלדי ולהיות סעם סיוסב כס מוסנח ודבק לאל ית׳ כלי חמנעי
ומתר סארכות מוכעות לזס וכלתי סובלות אותו וביאור זס כי כמו שבגלגל הקטר סיתו
חוק מחלקיו עם סמכיע אותו סוח בעיגול סגדול סאור אותו אמר סוח באמצע ברחק
מס מקטביו עם בשוגל חוס מקומות יסיס אחד מסס יותר מוכן להרחות פעל שכבדל
בו וסוח מקוס שכובב כי מס באמת ימנח כיחס סיתר חזק וחקטר היותר נרחס בגבדל
ככה מכל סיסוב בכללו כתיחד חלק ממנו מיוחס ומסוגל להרחו מפעלי שלהות בו וסיח
סארץ שבחרת ונתיחד עוד חלק ממנה וסוח שסר חמד שדיס לשכנו שמקוס אמר בחר
ה׳ לשכן שמו מס וסוח סר ציון אמר סוח לכל סיסוב כארץ מקוס שכבב בגלגל שחר
מאת ומעלס · סכס שמקוס זוס שטר שסולס ירושלס שבגויה נקטרס בקטר אחיץ
בדבקות כארץ אלדי ורחמ שדיס ומכוכתו ילין בה תמיד יסגיח ביוסביס בשסנחס פרטית
דבקות נדול בלי חמצע מס שלא יסגיח בהיותס ביתר סארכות : וכמו שסיגיו סרחות
מכתיחד ארץ מס מסארכות בשתנמיח בה נמת מיוחד ועץ שמס פרי לא יביח בארץ
אחרת ויסיס זס כשתנטרף אל טבע סארץ וסגילתה שעבודס סרחוים לסולדת שנמת
שסוח ככס תתיחד אז בשנולס אלדית נפלאה להשבחב אלכסיס שסמנחס שאיסיית בלי
חמצע לנמיח בתוכס עץ שחיים שבתחיים ועץ שדעת אלת ה׳ ואסנתו אלת עמו · וזס
כשתשר סארץ עם שמעמיס והתורות התלויים בה אמר שס שעבודס שרחוים אליה ·
ולא תבלה שעבודס שהיח בארץ אחרת לסוליד הפרי אלדי שסוח אותו שפרי
מס בלעדי שעבודס ולכן תצטרך שבת שעבודס שסיח אמר היח מקסם אלדי סארץ ·
לסתולד מס שנטבעה וסגולתה לסוליד והולידס וסגמיחה שדבקות והשסנחה שסיח
ואולי שלוס רמז שכבח ושעס באמרו כי כרם ס׳ נבאות בית ישראל ואיס יהודס נטע
שעשעו יקריח ביתישראל סארץ הנכחרת שסיח שבית ישראל סוח בעל שבית הדר מס
וכס אמר שבית ישראל סארץ שקדושס היח כרם ס׳ נבאות אמר ויחד לעבמו שנכחר
שמקומות כמו שאמר בתרן בן שמן · ושמאל שאומה הנכחרת בנטע שכרם שנטע בה
שאל יתי שעם הנכחר כדברי שמזמור נפן ממצרים תסיע תגרש גויס ותטעה והיה סוף
שמאמר שעם שיות טבע שארץ שיס ראוי שיעשס עבדס מתוקים ומעולי׳ שכה לא היס
כן אבל עשתה באושים וזסו ויקו לעצמו עבנים ויעם באומי׳ · ואמנס שארץ ישראל נתיחדס
בשנולס שכפלאס שזאת התבאר מארבעה מקומות : הראשון ממה שנא בקבלתס
אל שאדם הראשון מעשה ידי ויבר אלדי לא ברחו שאל ית׳ מארץ אחרת כלא מארץ ישראל
כמו שאמ׳ כפיב מפרקי ר׳ אליעזר מכה יתירס חבב הקטה לאדם הראשון שברחו ממקוס
קדוס וטהור ומאיוס מקוס לקחו מבית שמקדש והכניסו לאפדנו שב׳ אלדים ויקח ס׳ אלדים את
אדם ויניחהו בגן עדן ולזס מס שאמ׳ גב שאדם והוה נקברו במערת שמכפלה לשעיד
כי שמס שבלמי׳ מכל אלוד אמס נברחו ומתו בארץ הקדושס שהיח אסר זס ממה שיעיד
על שלמותס : השני ממס שנוס שמא לאברסס לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך
שארץ אשר אראך · והיס זס לפי שטבע שארצו כלס שיס מונע גדול להיות האב שהיח

מוסגח מהסס ודבק בו וטבע הארץ הקדושה עוד גדול כזה והיה בטלתה תמיד
להדבק באברהם הסמע הזה׳ וכמו שעבד האדמה כשימנה אילן הפרי טוב במדבר
יעתיקהו אל אדמה נעבדת כדי שיצלח בה ויהיה פרדסי אחרי הסיה מדברי ככה האל
ית׳ מכה אברהם בארץ בלתי מוכנת לתשלום תלמודו ולהיותו עץ נחמד לעראה וטוב
למאכל הועתיקו מהסס לפרדסו והיה הארץ הנבחר ונטע שמה כדי שתבמיח בתלמודו
ותדבק בו הסמנהה הפרטית המסוגלת בטבע הארץ הזה׳ : השלישי יתבאר
מעלת הארץ ותלמודו מפרטית עקידת יצחק אבינו הלא נעשה כי אם בהר המוריה בארץ
הקדושה הזה׳ ושוב הזכיר׳ אמר נוסד בו אחרי כן בית קדשנו ותפארתנו ויעקב אבינו
לא ראה כבודתו כי אם בארץ הזה׳ והמקום הזה׳ ולכן גור אומר הלא בארתה הכבודה
לזכות נפשו ובר לבבו ונודל אמונתו כי אם מטבע הארץ ותגלתה וזה באמר מה מורא
המקום הזה אין זה כי אם בית אלהים ולזה לא כרת האל בריתו לכל אחד מהאבות כי
אם בארץ הזה׳ לא חון מעבה כמו הארץ ותגלתה הלא הוא מאד הבכה בטבע הכוזר מ״ב :

המקום הל׳ מיתבאר ממנו עוד תלמוד הארץ ותגלתה הלא הוא מעבדת הסמטה
ויובל אם בהמיטה אמר בבת הבתון יהיה לארץ הבת לה׳ לבאר כוונת המנוס ומעמה
ותסבירתה הארץ בהכה הסביעית אינם לבתוניה הארץ כה ותתחזק בעמדה המנוסה
כמו מחסב הרב המורה בפלא הנפסרה׳ אבל היה הבית הארץ׳ לאורות כי הבת ימים
עשה ה׳ את השמים ואת הארץ וביום השביעי הבת ויכפה וכמו הביום הסמי הזה מבינים
לחס מהכה מפני כבוד הבת ולא ומצאהו בבד׳ ביום הבת הכה זכר בהכה הבתית
ועתתה תבואה לתתי הבתים׳ וכמו הסעם הנבחר לזכרון הפנה הזאת יעמדו את יום
הבת הזה הבשיעי ככה הזר׳ הנבחרת תעיד על זה בהמיטה מעבודת הבל הבתיעית
ולזה כתן הבהנה ואל׳ הבת הבתו׳ תהיה לארץ ואל׳ הבת לה׳ לא לפי הבל את הבת הבשיעי
ולא הזכיר לשון מנוח לו הבקום כי אם לשון הבת בהדמותו לבת הראשו׳ כמו שאמרתי׳ ׳
ואמנם הזכיר בא בבת הבמיטה׳ לבעיד על יום מתן תורה הנתנה ביו׳ החמישי׳ לעזרת
מצרים ולזה אמר וקדשתם את הבת החמשי׳ היה לשם הבת קודם לכל דבר כמו הזה
יום הנעבד הגדול הנבחר הזה קדם לה׳ ולזה נ״כ אמר בו והעברת הוצר תרועה מה
הלא אמר בהמטה למה הזכיר׳ יורה על הנתינת הקרנות הבתו׳ בו וקול הבוצר הולך וחזק
מאד עד הלזה קראוהו ויובל על הם הבוצר כדברי המפרשים וכשו הארץ הזה׳ למעלת
קדושתה עם היותה בלתי מדברת תעיד בבנות הבשם מה מישד עם ישראל בהבתוחיהם
חדשה ומועדים׳ והכה תעיד על זה הארץ בזמן היותה ברר מהם והזה הבהם מבין
הבבואים המתחדשת בם : הנה התבר׳ הלמו׳ הארץ והבוקה בהם ה׳ ולזה הזה הדברים
בהוף הבראם באמרת והארץ לא תמכר לגמיתות כי לי הארץ כי גרים ותושבים אתם
עמדי׳ ואמר הלא ומכרת הארץ לגמיתות לפי הזה׳ מיוחדת לבל מבין הזר הארנו׳ כלם
אינם תחת הממלכת מנהיג אחד ומאיבת ישראל בארץ אינם כי אם גרים ותושבים בם
ובשו הארץ הנבחרת הזה בית י׳ זהב הבל יתנו׳ הזה בעל הבית ויסראל עמו בתוכם כאורחים
בהם ללון׳ ולכן בעבורו הבהם הדמי יהכון בהם ומלאכן בבתו׳ ולא יחרדו הלאת הממנה
הזאת ובהיות רע׳ ומטרים לה׳ תקיה אותם הארץ ויבערו רבעי הבנה הבם מארבעת

הקומות

המקומות הללו יתבאר בלבות הארץ הקדושה ודבקותם לאל יתב׳ עד מדותיה תנין
על עמם כמו מתנין עליסם זכות הארבות אמר וזכרתי את בריתי יעקב וגו׳ ואם הארץ
אזכור לסנור מזכות הארץ כזכות הארבות • ולזה מה שתקנו חזל מידקדק הדם בתפלתו
לכוין דעתו לירושלם כמו שאמר בדניאל וכוין פתיחן ליה בעליתי גנד ירושלם • ושהשמיד
בירושלם יכוין לבו למקדם ולקדם הקדשים כמו שכרמו בתפלת שמע והתפללו אליך
דרך הרגש והתפללו אל הבית הזה כמו שזכ׳ וזה במסכת ברכות • וכמסכים לזה אמרת
אומרת דאמרעת דישראל מחכים • ואמרו כל המהלך ארבע אמות בארץ ישראל מובטח
לו שהוא בן העולם הבא שתבאר מכל זה שאר׳ הנבחרת המונלת בטבע׳ להדבק בעם
הימוב בם המינין הללו והשפנחה השמיית בלי אמצע : ואמנם בשאר האדנות
המונלות מהמעלה הזאת ומהבנולם הנפלאת הבאה ומטבעם ומגיותם מוכע גדול
להדבק השמנה׳ הליטית בעם הימוב בהם ירחם מכמה מקומו׳ אם מעם מחמ׳ אדוננו
מעם בברכת והיה עקב אמר המוליכך במדבר הגדול והמרא וגו׳ המוציא לך מים מצור
המאכילך מן במדבר וגו׳ ובאר מהיה שהבר הדבר עמהם והנם הגדול מבני גדרי מנד
הדבר בעצמו כי הים המים והמן בזולת הנם הטבעית • ומנד המקום הזה המדבר
הבלתי מוכן לזעמות בו הנהים הם • ונמהכים לזה אמר ב׳ בברכת הזאתו הנחל
עלין נוים וגו׳ עד ואין עמו ל כבר • ואמר כי בהנחל הזה הנעלין ית׳ הארצו כלם לזומות
הימוב והים זה בהפרידו בני אדם והם בוכי המגדל ההפרד על פני האדמה הנם אז
בהנחילו לאתם הניב הבולת עמים והם הארצות הבעם עצמים הנתים ורומה למספר
בני ישראל • וכזה מהסורלה על הלמות הארץ המתחלת הימוב לקחה השדים לו • ונתן
הנהם לעם הניב הפי הארץ הזאת לישראל ואמר כי חלק ה׳ עמו יעקב חבל נחלתו כלומר
הבעבור היסיו מוסנחים עמנו בארם הנחלם הארץ המוכנת לזה מכל הארצות • וזכר
עוד מהדבק ההמנחה הלדיה בארץ הנבחרת אמר גם כל כך גדול לזאת הארץ מהנם
אחד אלוה • אבל בארץ המדבר המנד עצמם הוא בלתי ראוים להמנחה ומונע גדול שאם
הים החבד הגדול יתר גדול ונפלא בהכסינו אותם מה מבלי אמצעי וזה ימצאהו בארץ
מדבר ועבו יסובבהו בענני כבוד ובוכבה בתורה והמצות ובכל ידיעה ובראהו מהאיסו
באומן עמו • גל כאומן עין כאדם הבקיה עליו ית׳ כמה כתבות ואחיות כדי לסמור עין
הראות לבעלתו • וזכר הים זה בחפץ גדול ובגורם רבה הנמר יעיר קמו על בוגדיו ירחם
ונומר • ומלבד כל זה הנם החבד הגדול מעמה עצמם במדבר המונע אליו בטבעו כמו
הבהיותם עמם ה׳ בדד יחנהו ואי׳ עמו הנהנתם ל כבר ל׳ מר לו מזל כל הקלה בבבודו
ובעצמו • הנם הבאר הטבע המדבר וזה הדין כיתר הארבו מונע גדול לדבוק הדבוק הזה
הזה • ולזה אמרת בבר מתוך בני ישראל לא בחר הקבה בעולמו אלא בארץ ישראל ובארץ
ישראל בחר בבית המקדש ובבית המקדש בחר בקדש הקדשים • ואחמוב אמי הזאת הבוונה
בעצמה כזהו הזאל בעם מדרגו ועברתי בארץ מצרים אני ולא מלאך והכתי כל בכור אמי
ולא הרגתי ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים אני ולא אליה אני ה׳ אני הוא ולא אחר :
ורחוק מבבין מה הדרשה הדרגו בעלת ועברתי אלת מה הדרגו בהכתי ובכל אלהי מצרים
וגו׳ ואין בעמין הענבר דבר בי אם הסכרה למצרים ומעמנו אלהיתם ומי הענינו הדרגו

בפיתם

בפירוש באמרם והפתי כל בכור ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים · ויקצף אם כן מה
דרשו בסעברה · ולפי דעתי שהם כונו שבעגין הסוף ויוכלו שלשה פני אות · שראשונה
והיא שקודמת בשבח לכלם · היא שדבק השמנחה השדות הפרטית באומה בני אמצעי
כלל בהיותם במצרים עם היות טבע הארץ מוכע בדול לזה · והשלה השני מיתת
הבכורות עם היות כפי מרמי הטבע ובריאות הארץ דבר זר מאד : והשלה השלישי הוא
מספט השדות ושם הצרים המושלים עליהם המליצי בעדם טובה ומספט הוא הצרת
הכח המסור שיהם מתחלת הבריאה · ולזה אמרו ועברתי בארץ מצרים אני ולא מלאך
ושכוונה בזה שעם היותם בארץ מצרים תדבק אמה השמנחה הפרטית בלי אמצעי עם
היותו בלתי ראוי כפי הטבע הארץ · והשלה השני דרשו והכתי כל בכור אני ולא שרף לל
היותו הבכורות עם היותם בטבעם ומזונם נכונים לבריאות · ולזה אמר בהם ולא שרף
כלומר שלא יאותו מהחום הנכרי הממית במנפות הנקרא בלשונם מלאך המות · והשלה
השלישי דרשו באמרם ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים אני ולא שליח · כלומר שהעל
המפלת המערכת הם ממיי ופעולות הצרי היה ראוי הינדל מעלת עם המצריים הנה
הוא יתירם מגבורה בעגין שלא יוכלו לעמוד לפניל עם מצרים · ולזה חתמו הדברי
באמרו אני ה׳ אני הוא ולא אחר לל כי להיות הלל יתי׳ נבוא מעל נבוא יוכל להשפילם
ולעמות בהם שפטים מה שלא יעול בלתי בה׳ לבדו המוחל עליהם · הנה הבאר הארץ
מצרים בטבעה והמדבר גב מבד טבעם ועצמותם מוכעות הדבוק הזה ולא יהבלוהם
ולזה אמרו בחכמתם מאמר כולל הדר בחונם לארץ דומה כמי מאין לו אלוה וכן בדוד
הוא אומר כי גרשוני היום מהשתתף בנחלת ה׳ לאמר לך עבוד אלהים אחרים לומר לך
הכל הדר בחונם לארץ כשו עובד עו : והשבח בזה מארץ ישראל איכם מסורים לממשלת
הצריט כי אם להנהגת הבל שהוא אלהי הארץ לבדו ולכן היה העם היעבד בה מוצנת
מהאל יתי׳ והדרים בחונם לארץ לא יוכהנו מאותה השמנחה כי אם מהכנעת הצריט
ולזה כנו הענין בעובד אלהים אחרים · ולעשר על השמנחה הזאת אמר ארץ אשר ה׳
אלהיך דורש אותה תמיד מראשית השנה ועד אחרית השנה וזו היא השבח בעינה מאין
בבואה בורה כי אם בארץ יש־ל כמו הסכיאו חזל במסכת יומא ועינינו כי כל המתנבא
לא נתנבא כי אם בה או בעבורה כמו הזכר המלך הכור : כל זה להדבק השמנחה
האמתית השלמית בארץ הנבחרת הזאת ומאחר הארצות כלם וכל ארץ מצרים והמדבר מוכעות
לזה מבד הטבעם והוא אשר רצינו לבאר בזה הספר ויבא תוספת אמות לזה הספר הנמשך :

פרק ארבעה עשר

בתוספת ביאור להקדמה השלישית מהשתלשלות האומה הנכבחרת ויעודי האבות : ממה הראוי הנתעורר הוא מהשתלשלו האומה הנכבחרת היה מאב אחד הנביאר הר שלום אברם הנבו ומשבח ממנו נו לבו קו מאים אל היה · ואין זה כשאר האומות מאדום וישמעאל הנקבצו עמים רבים מחולקי המשפחות והאומות לקחת אמונתם · אין כשם ישראל לא נאספו עמים רבי מקבה הארץ לעבור תחת השבט לעבוד את ה׳ · לא המיר גוי אדיים עבודתם

הקדומה

שקרומה ובאלו להשתחוות למלך ה׳ בארץ: לא כן עם ה׳ כולם בני אים אחד בארץ כנען
ארע אברהם שוא החל לקרוא בשם ה׳ ומתנו ליצחק ומתנו ליעקב ולשבטים מתכסה
שלמנה ומתיחסות הדת השלישית שכל לדעתי היום זה מלחמו יה׳ לאברהם שבות ותועלות
עצומות כשהכות מהשתלשלות הסדר: **והתועלת** שרלמן כי להיות טבע שלהם
מתרמה לחבין ולחמו במזון ותכונותיו במדותיו ובדעותיו רחוק שמו מיסו שעם שבחר
המשך בהשתלשלות מאב אחד ומיסיס אב אחד שלם בכל מה שיאמר שלמות באופן
מעניני חלבת ילכו בדרכיו למען אמר עוש את בניו ושמרו דרך ה׳ עוש היום אב שיחס
שבטיו שום אברהם אבינו יען נמצאו בו שלמות שלמותיות ומדות המסוגלות בכלם
שבטים. ומבני אברהם יצחק לבד יען מתרמה לחבין עם שלא מתרמה אלא ומעבאל
ומאחר בני קטורה: ומבני יצחק בחר לגחלף לו יעקב חבל מחלתו לשורה אים תם ויסר
בחלוף עבו לחיו וכבר למדנו זה שתועלת ומעיסו שבניו עם אמר שמש אי רודפי צדק
מבקשי ה׳ הביטו אל צור חוצבתם ועל כי נחם ה׳ ציון עו׳ הקמיבו אלי עמי ועו׳. ואחסוב
מבבניו אבינו ליסראל מיסיו רודפי צדק בשדמיסס מבקשי שוא שלמנש ומובחר
מבבני קנות המדות ומיסיו מבקשי ה׳ ושוא בחלמוכו מתמיד כל היום ובקשו לדעת את
ה׳ ומבנים יתרמו למולידיסס ולפי שמלא׳ שותפין יש בחלם אבינו ואמו ומקבל זכר מראש
מילמדו מסם ויתנבאו בשדמיסס עם שנאמר אל צור חוצבתם ושוא מסל צור עולמים וכשו
שאמר צור ילדך ועו׳ כי שוא אמר חוצבו ונמסכו ממנו כל הסעיפים. ובמיוחד שלמין שום
אמר בחכם שבדרבי במאמר בחינת שעולם אחסב שתחקות על דרכי מחצב אבנו שרש
מסם שאל יה׳ והמלאכים ואמר מיבינו נ״כ אל מקבת צור מקרו ממנו ומסם אברהם ושרה
ובוחר אליך ולמדו מאברהם ושרה ואמר שבטיו אל אברהם אביכם ואל שרה תחוללכם
בשם שבור נוקרו ממנו כי אחד קראתיו ל״ל כי אמי קראתיו אחד ומיוחד בין שאנשים
בעלמותו ושבן אמרו כי אחד קראתיו כלומר אני בנוחן לב ומאוקר כליות קראתיו אחד
ומיוחד ושוא ממש מיורש מסוא מיוחד כאן מבעל שעבש מעיד עליה ובזכות שלמותו
וכח לברכת שורש ולכן ראוי שבמש שעתוד לשעת שיום מבורך הבו ואברכהו ואברכנו
בלשון עתיד ולפי מאי שיפער מיתברך בהיותו בגלות ובמרך בהכרח שיגאל ומזה כי נחם
ה׳ ציון עו׳. אמר שוא כדי לקיום ואברכהו ואברכנו. ואחרי שנוח על המולידי הנבמיים
שקרובים אבינו ואמו ביאר שראוי שילמוד מהמוליד ומאב שראבי ומזה אמרו עד הקמיבו
אלי עמי ולאמו אלי שאומה כי תורה מאתי ינא ל״ל מיבינו בו ונתורתו לעבות מעבסת
הלכת בדרכיו: **והתועלת** שבני הנמנך מהשתלשלות הראומה מאב אחד ומיום
כדי מיסיו הבני כלם מבכומי ומשתוים בחזנם ומיום מיבסס תמיד אבנם ואחוה שלא
תראה מבגל שקרובים יתמידו באהבה מאמר אחים קרובים ומחבמים אל מבנהו שמדרש
סוזלת אל מלמש עם עובר שאר אחורי ובמו שבאר הרב המורה בבמב אל אמ׳ שמבנוו
לא תתעב אדומי כי אחיך הוא למדנו מבזאת שמדש שבלנם נדלם שאל׳ ואהב ויקרב
קרובים אעם שמחאו לו: והבבי מלאכו ביאר נ״כ אחיך ראוי שיאהב שאל׳ שקרובו נאמרת
שלא אב אחד לכלנו הלא אל אחד ברא׳נו מדוע בבגד׳אים בחוזי לחלל ברי׳ אל׳ינו אלי שבשבת
ירגם שמתי שבות יקוייבו שאהבה בבני ישראל ושם אמר ראוי שיהיה בחדש
אוסב

היה כתיב כן
אבל בספרים
פנים כתוב אבותיה

לוסב את לבתו ולא יבעל בת אל נכר · אלמת הקורבה ויקחם אמר מי מיסם וזסו לאמת
הלא הב אחד לכלנו · וסמכי מפלת מתאחדות הדת וסמתתם באמונם מלדית לאמר
זם ממה מרחו מיסים ביניסם לאהבם נמרנת וזסו אמרו הלא אל אחד בראנו · וסולד
מזם מדעב נבגוד אים באחיו לאמר הנה בלתי רחו מפלת סיחם מסלדים ובגוד באחיו ·
ואמר עוד לחלל בריתו ולזה הפך הסבם הסנית מסתאחדות הדת כי מלדים יחלל
בריתו אלדיו כמיבגוד במאמין כמוסו · וכמו מהאדון יתן מלבם לאנמיו לש מיסתתם
באהבם ולחמו לבוגם אחת ולא ישחית זם לוס בבם מלל יתנתן בריתו ביניכו ואין בעלי
הבריתו לחם אלה עם אלה · וזסו לחלל בריתו אלדיכו · הבם הבאר הבושלת הבני
מסמתלבלות הלומה מאב אחד ולזה הבמדת הלהבם ביניהם והיתם ערבים זם לזם ·
ותתועלת הבלוסי הבמבך מסמתלבלות הלומה מאב אחד הוה לפי הבמה ידע לבל
באי שלם הרבוי הבם הזם בזמן קבר הים בזולת הבולת הבמבני הטבעי ולזה בהפנחה שדית
כפלאם ולזאת הבבה ג׳כ ראתה הבמבה הלדית מיסיו הלבות הקדנים והלמסות
הקדומות מולידי הבם הבנבאר עקרי ועקרות כמו הבתבאר מעבנו לברהם ומרם ויבחק
ורבקה לסיות לידתם ג׳כ בדרך בם · ולכך נבטוח לברהם קודם הבולדם הבם אחת
בברית מילם כי הוה נמול בן תבעים ותבע הבם ויבחק בולד בהיותו בן מאה הבם · כדי
הבמבך עקרות הלבות והלמהנות כפי הטבע וזקנותם הם מולבת הלבר המוליד ידע
בביאור כי יד ה׳ עבתה זאת מבורף מיסים הולדת יבחק בקדום הבמלדם ומבבן ומהרין
הפלא ה׳ תמיד לו · ולזם ג׳כ לא נמבך הבם הבנבאר מכל בני לברה׳ כי לם מיבחק בלבד
ולא נמבך מכל בני יבחק כי לם יעקב ידיד ה׳ עד לאר בלו הים עבר הבבטי ראלי בני
ישראל המם · והבה הים זם כדי מיוכר ויודע הבמבך הבעם ורבוי הבזוה ברבון שדי מבלי
הבם טבעית · ולזם הוא מלב אחד רומו אל מיותם תחתבהנת אל אחד הוה הבמהויב
המבינות ית׳ ובלו הבים עבר הבטים לרמוז הבם בעולם הבפל דבקים לבם ית׳ כבמים
עבר מזלות הרקיע והבבטים הבם לבדם יבפיקו בבהבנתם בהבנחת הבל ית׳ עליהם
ולא יבטרבו למבתתי עליון ולהבנת הברמים הבממיים הבם וכבר הוכיח הרוגמו מבם
עם על זה ישראל לאמר לת ה׳ אלדיך תירא אותו תעבוד ובו תדבק ובשמו תבבע · הוה
תפלתך ונו׳ בבנעים כפם ונו׳ ואמר הירבקו לאל במחבבתם וזסו הירלה הו בהבערתם
גדולתו ירחו מלבניו : ובבעלות הנופיות וזסו ואותו תעבוד ובדבר הפתים ג׳כ וזסו
ובו תדבק ובשמו תבבע · ונתן הבבם בזם ואמ׳ הוה תבלתך הוה אדיך ובואר הבורחות
ואמר בבנעים כפם ירדו אבותיך מבריאם ונומ׳ אל בסיו מתי מבפר כמות קטן וזסו
בבנעים כפם וסיו ג׳כ באיבותם הפלים מאד וזסו ירדו אבותיך מבריאה ונומ׳ לסיות
הם עבדים ועתה המך ה׳ אדיך כבוכבי הבמים באיבות ומעלם ואמר ברוב לסורתם על
רבויים · והאריך בזם כמו הפירבתי בשרום הטורם אמר לי בזם המקום : וכבר באור
לדעתי הענין הזם בביאור בלעם הרבע · אמר כי מראם בורים אראנו ומבבעות אשורנו
הן עם לבדד יבכון ובגוים לא יתחבב · מי מנה עפר יעקב ונומ׳ אמר כפי מה הלחבה
אין הקללה פועלת בעם הבנבאר לפי הלינם מתברכים דבכי הטבע אבל רבויים
וחזקם הוה כפי רוח הלהי ולכן אמר אנה דשי למרחק לאבות הבם הזה והבהלותם
וזסו

ונסו כי מרחם נרחם ורמון לאבות ומנבעות אמרנו ירמון אל האמצעות · ונרף
לוח סקדמס מנית וסיח סן עם לבדד ומכון ונוי לח ותסב לל מלח כתערב עם ישראל
אומם אחרת מבראמר מסיח סיתם מכת רבוים ועבו מסנורים והאבות סיח שקרים ואחר
לח עבר זר בתוכם סכם עתם רבים עם הארץ לגי סכם ודרך מבעית וזסו מי מנס עבר
ועקב · סתבאר אל מסמתלמות סאומם מאב אחר יורם על סמנחת סאל בסתרבותם
בטלח על סמכסנ סמכש : והתועלת סרביש סכמסך מסמתלמות סאומם
ומסמעבות היחס מסאבות סיח כדי מבוכת האבות וסנורים סקדומים סממם חונבו
יסים טוב לסם וזכותם ישמד עליסם לעת בר ומלחמם : מלח תראם נכמל זס מעשים
מלם בתורתנו סקדמס בנגין שעבל ובמרגלי מתמיד בוכת סאבות וכו לכפרים ובוכותם
ירמ ארץ אמר בברסם ואתחנן לח מרבכם מכל שמעי חמק ס׳ בכם ונו׳ · כי מאסנת
ס׳ אתבם ומסמרת אתם מבושה אמר כסבע לאבותיכם סגיח ס׳ אתכם ונו׳ וידעת כי ס׳
אלהיך סוא האלהים סל סנאמן ונו׳ לל כי בוכות אבותם סגיחם ממנרי ולקיים סבושתם
וכיון מרגם לקיים מבושם קדומם כוחת דשו כח ורחו כי ס׳ סוא סל סנאמן בברית ולח
ומקר בחמונתו אבל תמיד יקיים דבריו · ואמנם מבוכותם גם כן זכו למעלת סבנואים
אמר אתם סרחת לדעת כי ס׳ סוא סאלהים ונו׳ מן סמים סממיעך את קולו ונו׳ ותחת
כי אסב את אבותיך ונו׳ ואמר אתם סרחת מסאל ואבי דבריס כפלאים לדעת כי ס׳ סוא
סאלהים בסמים ונו׳ לל אחד בעולמו · וסמינו זס בנמי חומים סיח דקים חוס סמע מן
סמים סממיעך ונו׳ ואוס סרחת ועל סארץ סריאך את אמ ונו׳ · ובאיר מכל זס וכו תחת
כי אסב את סאבות · ובבורים מסנס תורס מירמנו סמבוקים בחונבן אחר מתחלף לזס ·
סנס מבני ארבעת מסבות סאלם ראתם סחכמס סאלדיח לסמסוך עמו בסתלמות
ומר מאבו אחד ורחם לסגלח המוד לו אברסם אוסבו ומיסים מרם סיחס אב סמון נויס
ולבו מלמלמותו היס סרבון סאלדי לסמניח בו בדבקות אלדי נמרן וסיס סארץ אמר
מגלד בם מובע נדול לזס בלתי מובלת סדבקו׳ סיח בחתמו סבוני סרחמון לך לך מארבך
ומולדתך ומבית אבוך אל סארץ אמר אראך לל מיגח מארבו ומולדתו ומבית אבו
לבח לסבת בית בארץ כנען וסיס זס לבו מסאר בבבבם ומולדתו מסוח חברת סקרובו׳
מבני אומנתם סרעם ובית אבו אבו לסיותו סנדול מבעובדי עו מלמתם מובעים נדולים
לסמנת מלמותו ולכן יאות מישוב טובע סארץ הסיח ואל יתאר במרשם ואמר לאבו
ולאמו לח ראיתיו לסדבק בחל מי · ולבו מסיח עם בנדיק כבמו עבם מלבם עבודו׳ לעבוס
מיוחדו׳ בוכך מלת ומעבלם · סאחת בחמונתו מסמיע מס למעלם ומס למטס בחמת עם
מלח מיעבוסו אבבי דורו וסיו ומבבי ארץ נלמות בחמונתם · מסבית במעבויו בשבו
מבסחתו ובית אבו וכל קרובו לסתקרב אל סאלדים וכו ראם קרבת אלדים לו טוב ·
הבלומת בעבו ארץ מולדתו ואחוזתו וכל קנינו ללכת לסיו בר בארץ כבראים אורח נטס
לגון · סנס מבני זס ישבו הנומל לאחיכם מובות ותב בבלבם ישובים מדם כנגד מדם ·
והקדומם כבי הקדומה הראוים שיסם בבבבם ומנם ומעלם · ס סנס ידבו ראמוב׳ בורע
רב וקסל נויס מוכאו ממבו בארץ הבבחרת · וסס כבגד המבפחה וסקרובים מעוב ללכת
לעבוד אלדים · ובנס מסיתרון מס מלח ומלם לבו מסבבים ותר קרובים ונחמדו׳ לאדם

מכל מאר קרובו לם למתיאם מהם מפני עקרותו וזקנתו מיהים היעוד מפני זה יותר
מעולם ויותר חמוק שיסם · והיעוד הזה בת ראשונה באמרו ואעשך לגוי גדול ואבד לם
ואברכם שמך והיה לא יעדו בארץ ולא בדבר אחר כי אם בזרע · ואחרי כן יעדו ביעוד
מני והוא בירושת הארץ שנבחרת וסים זה כנגד בית אביו וכל אחוזתו ועקר ארמוסי
שעזב ואבד בעבור שעבוד האלדית · וביעוד הזה מהיתרון מם מלא יעלם שעם שמעוב
סים דבר מועטו שנם יעדו בכל ארץ כנען שסים דבר שרבה וזהו אמרו ויעבור אברם
בארץ עד מקום שכם על אלון מורה והכנעני אז בארץ · וירא ה׳ אל אברם ויאמר
לזרעך אתן את הארץ הזאת ויבן שם מזבח לה׳ שנראה אליו · לא שעבר אברם בארץ
ונראה ממשלת כנעני וגבורתו כי חסון הוא כאלונים ואז בא הדבור לאמר אל תהי
בשוניך כבר בארץ נכריה כאורח נטה ללון כי ידוע תדע שלזרעך שכבר אמרתי ויעריך
עליו ביעוד שראמון אתן את הארץ הזאת. והנה זכר הכתוב שעם היות בדבור הזה
מהבטורה בקיום הזרע שכבר כתבתי בה וביעוד ירושת הארץ · הנה אברהם עם גדל
אמונתו הכן יהיה ושאמין בה׳ לא עשה המזבח ולא עלה לה׳ עולות על היעודים האלה
כי על שנראה אליו להיות מעלת הנבואה שלמות כמשה ואהר היעודים היו בעגיניה
נשמיים · וזהו ויבן שם מזבח לה׳ שנראה אליו: ולהיות הזרע הקדום המיועד ביהושת
הארץ נולד בקדושה ובטהרה ויהיו כלי הנער קדם נוח ית׳ לאברהם בברית מילה קודם
לידת ינחק הנה אחת הסוה הזמן היותר גדול שליפטר בעבור הנסים כמו הנזכר במקומו
ואז בנוותו על הברית הזאת יעדו שלא יתב׳ בפני היעודים הקודמים ויעדו עוד ביעוד
הסלימי מעולם מהם · וזהו אמרו שמה בסוף הפרש׳ וספרתי אותך במאד מאד ונתתיך
לגוים ומלכים ממך יצאו והוא היעוד הראמון שבכר יעדו בזרע ובו הודיע שמהנו יהיה
יתב׳ ופנה רבוי הזרע ואיכותו בממשלת המלכים והשרים : ואמר עוד והקמותי
את בריתי ביני וביניך ואין הכונה בזה שיסים לו לאלדים ולזרע אחריו כמו שפירש לפי
אל כי הוא זוכר זה אחר כן ועדין לא נזכר הברית הזאת לשיאמר והקמותי אבל כונתו
שאחרי יעוד הזרע שזכר וקי׳ היעוד הראשון ברית ירושת הארץ שכבר זכר ביעוד הראשון
ואמר להיות לך לאלדים להגיד כי אני היעודים אשר אינם מכוונים לעצמם כי אינם
תכליות בפני עצמם אבל שהיה מכוונים בעבור תכלית אחר והוא היעוד הסלימי הזה
שבנה באמרו להיו׳ לך לאלדים : ובעבור שנתיחד להנהגתם בלי אמצע ולא יתפרס לכבב
ולמזל · והיה היעוד הסלימי הזה מסדבק שהנהגה האלדית בו ובזרעו כנגד מה שהמינו
עם ושאמין באל יתב׳ מה שלא שאמינו אבותי דורו ולפי שהוא כדבק בו באמונתו היה
מהראוי שידבק גם בו ובזרעו שהנהגתם האלדית הזאת : ואחר שזכר שלמת היעודים
אשר אמם כנגד שלמת מיני העבודות שמעולם שעשה אברהם אבינו אמ׳ עוד ית׳ ונתתי
לך ולזרעך אחריך את ארץ מגוריך את כל ארץ כנען לאחזת עולם והיתי להם לאלהים
לבאר שיעוד ירושת הארץ יקדם ליעוד הסלימי מהנהגת העם ודבקות הנבואה בו
ואלא יחשוב אברהם שבמי יתדבקו באל ית׳ בכל מקום שיהיו כי זה בלתי אפשר אם לא
בהיותם בארץ הנבחרת המסוגלת בטבעה לזה · ולכן בא הפסוק הזה ונתתי לך ולזרעך
אחריך את הארץ מגוריך את כל ארץ כנען · ואחר ירושת הארץ לא והיתי להם לאלהים ·

לא מידבק בהם שכינתו ואין הכוונה שלא יסיח אלוהים חונה לארץ הכל שהנהגה
בלי אמצעי וסדבוק הזה ונטרף בהכרח מתהיה בארץ. וזה לפי שארץ מגרים והמדבר
ושאר שארצות מונשת סדבוק הזה. ואמנם למה לא היה כן במדבר יתבאר בזה
שמאמר הכה שתבאר מכל זה שאמרנו שגם מישראל שארצות שתחלו שתלמלות שאומה
שישראלית ירשה בשלמות בהשפעת השדי והשגחה וסדבקות המעולה בלי אמצעי מכונל
בארץ ישראל ויתר שארצות מונשת לזה. וסוף אשר רצינו לבאר בזה ספרק:

פרק חמשה עשר

בהיתר שפפק שא׳ וסב כאשר רצה הקב״ה לזכות ליעקב לבא לקחת לו
נשים ולשמשיהו מלב אחד בשמשך יפר. וסיה רוב שעולם טועה
באמונות השטיות ומשכל דרכי הם. מהם שיו אומרי שאין שום עליונים מגיע הנגלל
שיעשי כי לא היה עיונם עובר משמורנם כמו שכתב הרב שמורה נבוכים אלא ומהם עם
שיודו במציאות הבורא שרשונה שיו כופרים בהשגחה ואומרי שבה׳ את שארץ. ומהם
עדו במציאותו והשגחתו אבל לא יאמינו בהכולת הבלתי בת המוחלט הכה לזאת הבנה
ראה שאל את׳ לפרשם ולהודיע בעולם אמתת אמונתו באופן כאות ותחבולה נמרצת
באמצעות אומת ישראל אזם בשיבאים בגלות בארץ מגרים ישן שיו שם כופרים רבי׳ושיא
עיר מלאים כעושים ממנה יתד לכל הכפורות. באופן שיעשה כשים ונפלאות לשפלתו
ונאולתו בשם ותפרסמו האמונות האמתיות. ואמרו אנבע אלהים שיא. כמו שתראה
ממכות שארץ ותחלואים שנאמר תמיד בשם למען תדע כי אני ה׳. ומזו על מציאות
השם. ואמר למען תדע כי אני ה׳ בקרב הארץ שיורה על השגחה. ואמר למען תדע
כי אין כמוני בכל הארץ שיורה על היכולת אלהי. והם הפנות מהיו כופרים בהם
אבמי מבהם. ואחר שסלמות שהם ורשם הם יתברך עם שיות כלל שאומות אחת
ומשפלת שברמזם שממיים ומרי מעלם כמו שבא בהקדמים שרשונה בפרק אחד עשר
מזה שמאמר להשלות חמיל לו ולקחת עם ישראל לשגשתו כמו שבא בהקדמה
שמנית אשר בפרק שמיני עשר מזה שמאמר. שכם לא רצה להושיבם בארץ מגרים
בשמקנו ומנוחה ולשדבק שם בהם השגחתו והכנתו השלית להיותם ארץ טמאה בלתי
מוכלת שמלמות והשפעת אלהי. והיא מנד עצמה מאבע גדול לדבוק שהיא כמו שבא
בשקדמה שמלמות אשר בפרק יג. ולפי שיו במגרים בהכנעה רבה ושעבוד נמרץ
ושיו בב מאולבי מהידיעה ושמלמו שבשמיי שיו מהחסר השם להשלמם בשני השלמות
שלמות ראשו הנופבי והיא בהאמיתו אותם מארץ מגרים מעבוד לגאולם ביכולת השדי
המוחלט שמבור להכנתו והשפעתו אלהית לא לשפע אמצע אחר. ולזה בא בקבלה
שמכת בכורות והכלת העם שיו מהאל ת׳בלי אמצע. ישן שיו המערכת השמיי מכנד
שיו: ואחרי שיתם חפצו שם שיער רב מהטובו המרומות ונקמת האויבים אשר זה כלל
השלמות הנופבי. השלימם בשלמות האחרון והיא שבפנוי זה בתתו לשם תורה ומצות
והנשמה שלית בעצמו שר שיו הבבחר: ובהנשו ת׳אותם למעלת הנבוא׳ מזולת שיהיו
עובבי שו וסיה זה בעצמו יתבלי אמצע. לפי שבשיותם בלתי מוכנו למעלה הנבואה

הבית היה בלתי ראוי לטמא מגיעו אליהם לא היה על גד הבלה מהם אחר לא יטמא
יחם ולא הכנס כלל במקבל הטמא כמו הרגם כמו הסתבאר בבורם הסליחי מהסקדמה
הבמית הסקדמה בפרק הנים עבר הנזכר : והנה נתנה התורה אלוהים בכלל ובפרט
לא בעברת הדברות אחר זהכלו בהם כל המצות כמו הבה הדבריהם אל ובפרט הנתן
למהם בהר סיני כלנתיהם ופרטיהם ודקדוקיהם כל מצות והנה עברת הדברות בלא
בפרטת ונמצא יתרו ומיד בפרטת אלה המצוות בלו המצות בפרט ואתם הדבריה
באמרו ובכל אחר אמרתי אליכם תשמרו הנה רמז לכלל המצות ולהיות על הקולה כנגד
כל העבירות אמר בסוף דבריו ומה שלים אחריהם לא תזכירו לא ישמע על פיך עם היות
הנכלל באמרו ובכל אחר אמרתי אליכם תשמרו : והנה המך לזה אמרו הלם רבי תמוא
לי בהנה לב הבמת הלחת לפי הפעמה על מיד ישבה חג עליה כמו הלמרו בעמיות
הבעל חג לה מחר והנביא אמר הוי אריאל אריאל קריה חנה דוד הפו הנה על הנה
חני עקבו והיה ז : על העל הפיו עובדי הנה בעבור זה אחרי הסזיר על הפע הזהיר
על החני היה לעבודתו ולא לעבוד בהם האלהות ההם : והמנה הסמית היה לפי הכמו
הנזכר בפרטת וילך מהם הנה לקיום התורה האלהית ומאמרתם בתה החכמה האלהית
ואמר בבוא כל ישראל לראות את פני ה אלהיך במקום אחר יבחר תקרא את התורה הזאת
נגד כל ישראל בהאזינם הקהל את הנו ולמען ילמדו ויראו את ה אלהיכם ושמרו לעשות
ונמצא הנה התבאר בזה הלחד והמאמר המתועלות הלית הרבל היה כדי לשמוע התורה
ולמוד ליראה ולשמרם ולכן אחרי בוי המצות כלם אמר אלה הדברים לי בהנה ופירש
אלהתם ואמר את חג המצות ונו וכלל הדברים באמרו אלה הדברים בהנה ירוה כל זכורך
את פני האדון ה לא כי אין הכוונה בחגיגה כדי לאכול ולשתות כי אם כדי לראות
את פני האדון העולמים : ובאור גם בזה הסמנים יכהן בזכרים לא בנשי ולא יהיה הנה
לסרבות זמות כמו הזה באומות הסכלות כי ילכו האנשים על הנשים אל בית אלהיהם
ויזבו שם : והנה הוקיף לומר עוד לא תובה על חמץ גו ראשית בכורי אדמתך גו לא
תבשל גדי גו וראה הנמצא בלא הנה בלי הדי והכרח כלל אחר אחר אלה ז זכ אלהת
הרגלים נתן בכל אחד מהם מצות אחת : ולזה בעבור חג הפסח אמר לא תזבח על חמץ
דם זבחי ולא ילין חלב חגי עד בקר הפנה מעבין הפסח כמו הם הנאמר בפרטת כי תבוא
ולא ילין לבקר זבח חג הפסח : ובעבור חג הבכורות אמר ראשית בכורי אדמתך תביא
בית ה אלהיך כי זמן הבאת הבכורים הוא בחג הזה ולכן אמר מ וחג הקציר בכורי
מעשיך כי בו יבאו הבכורים : ובעבור חג הסוכות אמר לא תבשל גדי בחלב אמו והעמיק
בזה התבאר אחרי הודעתי הבזמן הזה היה מנהג קדום בכל רושה גלין הפה יתקבצו
לדבר בענינים ובתקון הבתנותיהם והיה מאכלם גדי בחלב כפהומה וכן כל מיני תבשיל
בבר בחלב כפהומה וגם היום הזה כמנהג הנרשים אחר בקטלו ולוח כי בזמן הזה
יתקבצו עם אחד לדבר בהכנתם וקורלים לו בלשונם מיאטה וגו בזה הסתבאר בלי
ספק הזה מאכלם מן הבא הדים מבחה הנה לבנה הזאת הזהיר הבלית אלה יבשלו גדי
בחלב אמו ולא לבל בבר בחלב כמו הבא בקבלתה הלאמיות בכל זמן ובפרט בחג הסוכות
כמנהג הנעמים כלם : והרב המורה בפרק מ"ח מחלק ג"כתב טעם הקרוב לזה בהיותר בבר
בחלב

בחלב תראם אותן מדברו. והנה המך לזה מחמת הנה אנכי הולך מלאך לפניך
להודיע למה הסיה הכוונה האלדית בכל זה להגיד לארץ הנבחרת כדי להחיינם
הם בלי האמצעי כמו הועד עליו הנה הסנאלה הסנדרו ממבדר לגלמות נופם ומתן תורה לגלמו
בעמם הזכרך להיות בו יתי בלי האמצעי אחר אבל אחרי הנאולם ומתן תורה בהיותם
במדבר עד בואם אל ארץ הוסבת לא הסיה כן תמיד ולכן אמר אליהם אל תחטאו אתמיד
תוסנתו כאמר הסיה עד הנה ממנו ית בלי האמצעי כי בנע המדבר לא יכול הדבקות
האלדי והסכמנה בלי האמצעי אם לא בהם ובלא אין ראוי לעבודתו לפי מחין הכרח אלו
ולזה הסיה די הולך לפניהם מלאך עד בואם אל ארץ ישראל לא עוד. וזה אמרו הנה
אנכי הולך מלאך לפניך לשמרך בדרך ולהביאך אל ארץ הנבחרת אל אין המלאך
הליח להכמנה תמידית ולא להסיה בארץ הנבחרת לא יום אחד ולא יומים כי לשמרך
בדרך ולהביאך אל הארץ הסיה הסיה הקוסם מהכין לעמו ואחרי הותם הם לא ילך
לפניהם מלאך כי ילך לפניהם ס ומה תדבק בהם הקנאתו בלי האמצעי כמו הועד לאברהם
אבינו. והנה מהם אדוננו עה לא בקם עליו לפי ראה הותו דבר הנן ורחוו ואדונו
מן הדין הועבה עמהם הלא ית הגדול הכבל הנהיה תמידי בארץ הסיה המונע אליו
בלי הכרע. ראה כי עוד מעט ימים הו עמור ובו לארץ הנבחרת וראה אליהם כבוד
ס ואין אם כן בזה מהזרות ולא מהעול כלל. ואינו מהמומה כי הנה אדון הנבחרים לא
בקם מהאל ית הועבה הם גדול מחלת הכרח רב כי הוא לא בקם על המן ועבני כבוד
והבאר והבלות הכינה בסר הוכי לבלתי מוכנים בטבעם. אבל מה הנעבה מזה הוה
מהרגע האלדי המוחלט בחסדו לא הוכרח עליו אדוננו מהם עם. ולזה הוא הנה ולא
בקם עליו עם הוות הבהלכת המלאך תהיה הועלתו הבלה מעם הוה עד הנה. אך
אמנם למה הוה לעומת המחבבה האלדית וראה המדבר הגדול והמרה היה בלתי
עוכן ומונע בטבעו לדבקות האלדי והבחרה ויהיו לארץ כבו מחבתו ויבוא אליהם
אחר האלדי בראמונם קבל הענין בתקותו מאחרי ימים מבטים תמוב עבורה ליהנה
בארץ הנוכבת לזה וזכו אמרת כי אם הוא המוע תמומע בקולו ועמית כל אחר אדבר ואיבתי
וגו' ואמר בכ והכאדתיו הנה בחר הכינום האויבים הסיה על ידו ית בלי האמצעי לא על
ידי המלאך הנה אתבחר ממה הוא אמרתי הבלתות המלאך הסיה בדין כבו טבע המדבר
הבלא הסיה הבלתותו תמידי כמו הוא הוסבו הבעבר' והבלתותו דבר ראוי לא בקם מהם עם
וזותרו בזה הבפתן הא והל הזכרתי:

פרק ששה עשר

בהיתר הבפתן הרשע. עם הוות הבפתן הרביעי עבוה מאד הנה עם
הבנבם במה אמרתי אין הוותרו ממה הוקמה. וזה כי כבי
מה הפירתי הוא הכוונה האלדית המלאך הבלתה הכל הבדל ויהיו העם בדבנו ובחירתו
לא מהיה המדרגת הכלי כי לזותה המדבר ארץ בטבע בלתי מוכנת להתדבק הם
הבטבע והבהנה האלדית הוא מבקיר עליהם מלאך מלון יהנהם המדבר עד בואם אל
ארץ אמר הדרם אותה הוא ארץ אחותם. והבטולו הזכרתי לדעת הזה הנה הייתרם
הוא

הוא בוש שאופן אם שראמון ושוא היות אל שעם שנבחר מוף לאחר שאומות בלי יתרון
כלל • שכם שיתרו שוא שסיום יתחלפו מאחר שאומות ויתעלו מסם מגד שמכסיג ומגד
שסלבנם כי מכסיגו שאומות בם שרי מעלם שעלולים ומכהיג ישראל יהים שעלול שראמון
שיוסב ראמונם במלכות שמספיע ביתר שעריס יקראוסו חלל מטטרון שסמו בסם רבו
ואם מגד שסבהב כי שכם מאר שערי תהיה שבנתם לעמם ולאומתם כפי טבע שארץ
וכפי טעת תולדותם מגד שמערבת השמיי מבורף לזם שתלות שאבנים בבנות
שבאותות לשנע אל הטוב הבכסף אליהם • אמבם המלאך שממונם על ישראל יבנם
על פי שתורה נוה לבו מסם וכפי מה שיקים כל אחד מהם מצוותי שתורה ומצוותיה
חוקים ומשפטים צדיקים יהיה שנלחתו עם שיות שענין שפך שמנסב שטבעי ובחלוף
שמערבם • ויהיה ערך שבנתו לקיום שמצות יחם מאר שעריס אל שמערבם שמימיות
כי כמו שסם ויסרו שאבנים ש אחר יהיה בסם רוח שמזל ושמערבם בכם שמלאך הנשל
לישראל יבנם לקיום שמצות וכפי שמירתם תהיה הטוב והרע • ולכן היה שמלאך הזה
שוא אחר שראמון העולל ראמונם מהאל ית׳ לפי שיוכל לבנות שדרי המערבם לשטיב
לעם אולהעביבם על פי מעשיהם כמו שאמרתי : והביטול הסכי מענין השמנחם
שפרטות כפי פרטי שפעולת שיראה שותר היותה על ידי אמצעיים שכם אומר בשיתרו
שהיות שבנבנם על ידי מלאך לא יסתור דבר מהשמנחה שפרטית כי שנם שפנם הוות
כפי שמוכן מדברי הרב השלו ויתר שחכמי חדשים גם יבנים שלא שוא שהמין שאבנמי
בפרט מבין מאר שהיה שבמבדי שוא מוטבת במעמו שמנחם פרטית וכל עניני אישיו
מה שיעינם מהטוב והרע בנמשך אחר שדין כפי פעולותיו לא במקרה כדעת שפילוסוף
ולא ברגון פשוט בדעת כתות שסכליים שיתמעשים אם כן בהשפקיד הפי מערתיו שעמי
דבנו של עם ועם לאבנינם על פי מעשיהם בבר נאמר בהם בסם מוטבחים השמנחם
פרטית עם מיהיה עי אמבעי וכפי מעלת שאמבעו שמבסיג ואופן שהבנבנם לא שיותם
על פי שתורה ושמצות ובבדלו ישראל מאחר שאומו אבל אדוכנו מהם עם לבחות שאזכור
בזם שמאמר בקם מהאל ית׳ שדברים שתהיה שמנחה פרטית ואלא תהיה על ידי
אמבעי גם בהיותם במדבר שבלתי מוכן שיו ושמגד טבעו ימבעהו ושכם בקבזם בפרם
כי תפא אחרי עון שעגל ולא בקבו במקום בזם כבאתתו שדבו׳ שכם אבכי מולח מלאך
לפבוך לשכם עבמית שאזכור בפבב מזם שמאמר ושם אבאר אם יבא שיעור בזם לפעל
מבאית שמלאך ואם יבא לפעל באיזה זמן היה • ואם לא יבא לפעל מה היה השכם בזם
שהיה שבפקן שבאיבו שזכרתי בפרם׳ לא שותר עדיכם כפי ענין שמאמר : ואמבם ביאת
שמלאך ליהושע לא היה להבסיג את שעם כמו שחשבו שמפרשים כי אם לפי שיהושע
היה מתתדל בדברים יעשה אותם כדרך שלוחמי׳ כדרך אומבי ויחשוב שבאהבולג׳ ועשה
לו מלחמה ושער תבתן בידו בחזקתו ותקון שמלחמה • לכן בא שמלאך לשודיעו שאין
שענין כן ושליי שיעשה ושוא אלחם לשם • ווסו אמרו של כעלך מעל רגלך לא כי אין
שמלחמה אבוסית ובטרבו בם לקבת ואמת וכידון אבל היה שדות ולכן ראוי שו שיבבות
חבתותיהם לעומרו ולא אלמדו שוד מלחמה וזה רמו שבנעלים או יאמר של שמחבבת
שהיו בלבו של שמלחמה וכזה באמר לשמשר רבו של שמחבבת שהומרתה שבל בעלך מעל

רגליך

תליך • ונתן הסכם למס לא ונדקו בו תבולות מלחמה ואמר כי סמקום אשר האיש
עומד עליו קדם סוף לל מסעיר תלכד בנס ופלא ויהיה חרם ליי׳ והבר קדום ונגדל
וזו אמרו ויעשה יסומע כן לל מחדל מסלחם בעור ובא לו זס סדבור שי מלאך כיתר
הכמיאי לפי שאינו במעלת מעמס רבו אלא סיס נבואתו שי מלאך כמו שהתבאר במקום
אחר • התבאר אלכ מדבור סמלאך ש יסומע אינו ממס סורה סוות סעם סנבחר נמסר
לסנסנתו • ומס שאמרת אל אמי סבאתי למעס רבך ולא קבלני אין כוונתם לסנבנת
סעם מי אם היס כן סיס לו לומר אמי סבאתי ליסראל ביתי מעס אבל אמר למעס רבך
לפי שהיס כוונתו סמעס לא קבל מתסיס נבואתו על ידי מלאך ולא אמנעי אחר ולא
קבלו ונבואתו יסומע ומחויב מתסיס על ידו • ואיפכר סוס דעת סמדרש ולא סמדרש סוא
השיקר כי אם הסמכן האמתי וכבר דברנו בזס בפרק סראשון מסמאמר סזס • ומעס
ומצאתי מס שגין אמרו סמלאך סנשל אותי מכל רע וסוא יסלח מלאכו לפניך ויסע מלאך
האלהים ששולך לפני מחנה ופרש ומאמר סגבוה ומלאך פנו שמשעם סנבל סמקומות
סאלה ודומיסס בא סמלאך על נד סכלי סיטן סמ לעשות מעשסו וסוא סמין ससני
מסאמנעיים סוכרתי בעד ואינם מסמין סראשון מסאמנעיים סנמחרים סמבסינים
וזסו אמרו ומלאך פנו פנימיים כי סנוי מפניו ינא וסמלאך יפעלסו כאחד מסבלים כמו
סבבר זכרתי • סתבאר אלכ מסעם על כל פני סוא מוסנגח מסמ׳ בלי אמנעו ובמדבר
לנוי׳ סארץ סיס מולח מלאך עמזס לא יסתיר פנת ससנגחס ומעלת סעם וסמבר וסשונס
על פי סמקומות :

פרק שבעה עשר

בדורתר ससמק סס׳ וסו׳ למס ससיס כמו סאמרתי סנסנ׳ סמלאך סומרת
יחס ושרך מונבל במקבלים סזסיר סאל ות׳ סבסנסנת סמלאך
סיכסיג ופרש במדבר ומרו ससכבס סראוים וזס כמיממעו דבריו ויעבו מס סינוס וסלא
תעבו מס סימנע מסס עמזתו וזסו אמרו ससמר מפניו וסמע בקולו וזס במנית עמס
שינוס • ש תמר בו וזס במנות לא תעבס • ונתן הסכם בנמיסס אס למס סאמר אל תמר
בו ש אר מיד סבתו ואמר כי לא יסא לפסעבס לל סאין בידו לסלוח אבל יעשס מחשבס
מס סוסיו ראוים שיו כמי הדין • ונתן טעם נל לאמרו וסמע בקולו ואמ׳ כי סמי בקרבנו
לל כי בסמי ודבר כמו סתרנס הנקלס ארי בסמי ממרים ולכן ראוי סתסמעו בקולו
ותעבו מבנתיו • וסכף אמ׳ עוד כי אס סמוע תסמע בקולו ועבית כל אשר אדבר ואיבתי
את איביך ונו׳ לומר אאס יסמעו בקולו הנס ויחלס עליסס מהס עמי׳ דבר אמ׳ כי דברי
סמלאך בסס ה׳ סס • ולכן ससמע בקולו סוא באמת שעמס דבר אל • וסודיעס מלא
יחסבו מסמלאך סדובר בס במדבר סוא יכבס את סארץ לפניהס ויכנס ויסניח בס
אחרי סיותס בארץ כי לא יסיס כן אבל אל ות׳ בעבמו ובכבודו סוא ילחם לבס וזס
ואיבתי את איביך וצרתי את צריך כי סכבוס יהיס על ידי אל לא על ידי סמלאך •
ויסכס הוסיף לומ׳ עוד כי ילך מלאכי לפניך מיראס מותר לתת טעם למס אמ׳ ואיבתי
את איביך לל אס אמרתי מלא יסיס כבוס סארץ על ידי המלאך סוא לפי סמלאך לא
יוכל

יכסנו כי אם במדבר עד בואם לארץ לא עוד ולכן אחרי סכנסם לארץ לא תהיה הכנסה
לו ולכן לא יכבוש וזהו כי ילך מלאכי לפניך והביאך אל האמרי והכחדתיו · לא מסמלאך
ילך לפניהם ויבואם עד ארץ האמרי לבד ולכן אמר אהיה המכאיב אותו ויתר האומות
לא המלאך הנה התבאר המלאך יכנס בהיות ישראל במדבר לא עוד ומהות ומניח בעם
בדר מונבל מבלי מיהם לו כח על הכפרים · ובאלה המות רבה אמרו אל תמר בו אל
תמירני בו ואל תעשה תמורתו ומה תאמרו הנאל והוא הסר לו אנחנו עובדים והוא
נוסף פעמים לא יפא לפעבם לא כמו הכתוב כי נוסף עון ופעם אבל הוא לא יפא עכ ·
הנה בארו המטבע המלאך הוא מיקיים הליחותו ואין בודו לכפר עון ואמנם אמרו
בפרשת כי תבא כי לא אעלם בקרבך כי עם קשה ערף אתה פן אכלך בדרך וגומ׳ הוא
לסנד המלאך עם הלא וסלח עון ולא יעבור על פשעכמו מזכ׳ כאן הנה הנה ישים עגמו כמי
החטא ויהיה שכם מונבל מיוכלו מאתו אמנם כאמר ילך הקבה עמהם הנה כמו
המעמים רבות יכפר בעד חטאתם ברוב הסדיו · ככה במרדם בו אל יעבים כפי הדין
ומעמפנו הסר יתחייבו כלים לפי מיערך החטא כמו מעלת האל ית׳ ולסיותו בלתי בעל
תכלית המלמות ראוי מיהיה החטא כעבה שכם מובלב בלא תקון והיא הכלים המורים
אבל המלאך לסיות הליחותו מונבל יהיה הכרו על הטובענמו על הרע דבר מונבל ויהיה
ויפחדו הכלו · הנה התבאר אם כן האמרו כאן כי לא יפא לפעבם אינו הותר למה
האמר פן אכלך בדרך · ועם מה האמרתי הותר הספק הראמיטי והתבאר פי׳ אמרו כי
ילך מלאכי הוא מעבן הספק הנטי · ואמנם נורך הזהרת על המקום הזה באמרו לא
תשתחוה לאלהיהם ונומ׳ הלא הוא לתת הזהרה הכרחית כמו עבן המאמר ויהיה הלא
יחסנו אחרי הם בהכנסת המלאך הנה ויהו כיתר האומות המיוחדות להכנסת
המערתים ולהיה אינו מהנבות אם ועבדו האלהות הם הכל הנמיה אחר הכיבותיהם
ואם היה המם אדוכנו אמר בהזהרת על פן תשחיתון ועשיתם לכם פסל תמונת כל וגו׳
ועבדתם אחר חלק ה׳ אלהיך אתם לכל העמים תחת כל השמים ואתכם לקח ה׳ ונומר ·
ויורם הייחוד הכנתם מהאל הוא ממם הייחוד הספרד מהעל לכן היה מהראוי אם
המלאך יכנס כבאר הרי האומות הנם המם ועבדו אלהיהם ויהתחוו לסם כיון הכולם
הוים בהכנסת המערתים וכמו אמרו חזל הוא הסר לו אנחנו עובדים וכו׳ הנה
מפני זה אחרי זכרון הכנסת המלאך הזהרה ואמר לא תשתחוה לאלהיהם ולא תעבדם
ולא תעשה כמעשיהם הוא מאמר כולל כל מיני העבודות והמעשים המתועבים הם
אבל נוה הישנו בספר וזהו כי הרם תפרם׳ ואבר תאבר מצותיה ולכן אעשי המלאך
יכנס הנה הם על כל הנים ועבדו את הם הכבד לבד וזהו אמרו מיד ועבדתם את
ה׳ אלהיכם ל׳ הישבדו אותו לסיותו ה׳ והוא המחייב המציאות ית׳ אבר הוא לבדו ראוי
הישבד ולסיותו שלהיהם כי אעפ הלהכרח הבע המדבר יבא המלאך להכסנם הנה היכו
הוא אלהיהם כי הוא ית׳ לבד הוא האל והמבניח בהם ולפי הלא יאמרו הפלאסות הזרים
הם מגלוחי לעובדיהם כדברי הנביים המאכנות ומן אז הדלכו לקטר למלכת המים
והסך לה הנסכים חסרנו כל ונומר · הנה בעבור זה אמר מהאל ית׳ הוא המפיע
הטובות הראמת וברכתו הוא תעזיר וזכר כלל הטובות אבר כמי הדעת הממוני יקראו

אבל אינם שלחם וסם מרבנם מיכם : חבמין אחר מאחרים הוא מסחומרים
מסברות ומחיים אחרים הם שלמתם אחרים ועם הם שיתר הברחים למניחתו ואם
יקנה אותם קנה לעבמו ולא יקנה בה דבר חנוכי לו . ומחם אמרו מחסלחם לחרם
הוא בקנין הבנים לו מסם יסמרו מניחתו ומיכו . וכמו הזכר החוקר בספר הנפש
הקמבם הסבע לסגלד בדמם כדי הים הנפחד בים נבחי ומתמיד במיכו . עד
הבעבור זה אמת רבים הים כוונת אל בחמרם מת בלא בנים אין לא אלק לשלם הבא
הרגם לומר הסחים אלא יחאר ממכו בנים לא ים לו אלק בשלם הבא הסוא הדור
האחרון מיבא אחריו כי אם יהיו לו ורע ירם אחרן ואם לא ים לו לא יפא לו אלק ונחלם
בדור ובעולם הבא אחריו בחיים הנוחים הלם : וחבמין הסלימי מדעית הכמון
בהנלחם הוא מסחומבים הבוא הבבוד ועם הוא מתעלם אחרם ועם הנדים ויועבי ארץ
ומיחבו לבנה ואמרו הבבוד לסיתו מיוחם לאל ית׳ ולהבדלים כמו האמר בריך כבוד ●
הבמקומו הים הוא הגדול הבבוהות והבבבוד המובחר והמעולה ממכו הוא נחמון
הלוים הבוא באמת הבבוד הנקנה ביד חזקה ובזרוע נטויה וכמו הלמרת בני ישראל
אל נדשון מבל בנו בם אתם בם בנך בם בן בנך כי הבסעתנו מיד מדין הנה התלו הבבוד
ומבני הנבמון : וחבמין הרבעי מדעות הסגלחם הוא הסוא המעור והרבוי בכל
הקנינים והים זה מאתם לבבות מבם לחבנם מבעור הנה לבבוד ולבריאות ולבנים
ולחבנם הבעבר והבהתפקות בעבמו והבהפצה על אחרים מבמעלות האלדות אבר
הוא ית׳ מבתפק בעבמו לא יבטרך לאחר ומבפיע על כל הבברחים וכמו הלמר והבעבר
והבבוד מלפניך הנה בעבור זה חבבו הבעבו׳ יותר מתדמה לבנה הראבון׳ ויותר מובלח
ומעולה מבאר הלבים : חבת לסיות הבברא בהנלחם הלמבייה בעיני הבמון
בכללת בחרבעת הבמיכים האלה הודיעו ית׳ בכל שה מיני הבנלחם הם מאת׳ם מן הבמים
ואיבם לא עי מלאך ולא על כוכב בהיותם דבקים בו ית׳ ולכן לא יבטרבו בעבודים לעבוד
אלדים אחרים וזהו אמרו ראבונה ועבדתם את׳ם אלדיכם וברך את לחמך ואת מימיך
והסרתי מחלה מקרבך וזה יעוד על הברחות הוא המין הראבון יאמר כי הבעבר
מלהבנם לא יבטרך להבנות הרופא׳ כי הא ית׳ יברך מזונותיו ולכן עם הית הייה מזונו
לחם ומים אף על פי הבלוי הלחם כמו הזכר בם הוא הרע הבמלוי המאכלים והיו גם כן
הבמים הייתר רע מהבמבקים להיותם יסוד הבמזון ולא יזונו הנה עכ׳ הא׳ל יתברך יברך
מזונותיו לחם בר ומים לחץ ויסיר מקרבם המחלה והבן אמרו והסרתי מחלה כי אמר
הפרים לפי מהיים מבבעם מזון הלחם ומבקה הבמים כהיהיו לבד הבסבבו החולי על הל
פנים לכן אמר עם היות המחלה הבבעית הבמה אבבי אסיר הבמחלה מקרבך עם כל רוע
הבמזונות האלה . כם אם יהיו מזונות אחרים טובים הלא ים בהם כל חולי וכל מכה .
ואמר עוד לא תהיה מבכלה ועקרה בארבך את מבפר ימיך אמלא . וזהו המין הבבי
הבהנלחם הבה׳ בבבי׳ אמר הבוא הבולד באמ׳ יתן ברכ׳ בתולדתיו וזהו לא תהיה מבכלה
ועקרה וזהו בם מופלא הבבכל ארץ ישראל לא יהיה עקר ועקרה ולא ימבא בהם בן
הבבלה אבלמודה . ואמר הלא די הלא יהיה עקרה אבל גם בבעת הלידה לא ימותו ואם
את מבפר ימיך אמלא כי ימותו כלם אבבים וקבים ויהיו בבלה לו קבר ורדק הרבו על

זמן הולך בדרך. ואם עוד לא אמרתי אסלח לפניך נ. וזה כנד המין הסלוי מסמלאה
מהות בכבוד ומימצא בנחון האומרים אמר מיסלח לפניו אמרתי והוא מיסיו כמונים ארץ
ובלי יוסבים מפטיס בראופן מכאמר ולכו סס לא יעמדו לפניסס פנים בפנים אבל יברחו
מסס ובזה יקנו כבוד הנחון בלי סכנת המלחמה ואמר שד בזס מיסלח את הנרע וסיא
הדבר פיבה לעמיס קודם הכסכת ישראל לארץ ולפי מיסראל לא יחטבו מהאומו יתנרמא
פתאום מהארץ הנבחרת וכאמר לא יהיה הענין כן אמרו כי מבלתי יכולת ה׳ לא נרמס
פתאום. הודיעם מלא יהיס כן וזה לא לנרמנו מפניך כנס אמ׳ כן תהיס הארץ ממס
ודבס עליך חית הסדס. אבל הודיעם אופן הנרוס ובדורו וזה מעט מעט אנרמנו נ׳.
סנס כל זס דבר בענין הנחון והכבוד מוכר. ואמר עוד ואתי את גבולך נ׳. והוא כבוד
המין הרביש מהסמלאה מהות בעומר והקמנים. אמר מברכת ה׳ היא תעשיר וכסיותס
הקדיס בו אמיס נבולס מיס סוף ועד ים פלסתיס וממדבר עד הנהר מסס ארבות רבות
מראה מיקראו עומר קיים. ולפי מסמלכים פעמיס הרבס קראו בשמותס עלי אדמו לא
לסס ואמרו מסמס אחוזתס כפי הדין מפאת אבותיסס. לכן הודיעם יתי מלא יהיס
יעמד בזס אופן אבל כמו מיסיס גבולס כל הארצו מזכר ככס יתן בידס כל יושבי הארצו
הסס ויסיו ארצותס ובבמות כלס אלוסס בענין מיקראו קיומס באמת ובזס אמרו עוד מי
אתן בידכס את יושבי הארץ. הנס בזס הודיע הא לי מכלל הבטלאות הממוכיות מלבד
הארמיות יבואו מאתו ומהיא רופא כל בשר ומפליא לעשות והוא המוליד באמת ובכותן
תמונה למלכים והעומר והכבוד מלפניו אמר הס כלל הבטלאו הסס. והנס הוסיף לומר
עוד לא תכרת לסס ולאלהיסס ברית לא יושבו בארצך נומ׳ לחודיע מלא יבוס על נרוס
האויבי׳ ומלא יסבו בארץ לפחדו פן ירבס ויהיס כי תקראנס מלחמו׳ מסמס ולחמו בישראל
ועלו מן הארץ. אבל יבוסו זס מפני מה מימסך מחברתס והוא מיעבדו את אלהיסס
וזס כן יחטיאו אותך לי ולפי מלא יבטחו בצדקתס ואמונתס אמר כי תעבד את אלהיסס
כי יהיה לך למוקש רובס לומר ידעתי בני ודעתיכי אם ושבו בקרבך אתס תבוא לעבוד
אלהיסס וזס להיותס לך בזס למוקש. ומזס הבד אוכנו מסאכזריות מלא ושבו בקרבך:
הנס הבאר מזס ביאוס הסמוקיס ומיתר הסמק הס׳ והו׳ מזכרתי בפרס:

פרק שמונה עשר

בהיתר הסמק הסביעי וסמיכי ופירוס הפרס ודבר המעמד הנבחר
הלוי. כפי הסכמת הכבס רא והרמבן נע הסטיבו לאמת
בדבר המעמד הנבחר ובקיסור הפרסיות ויסובן כפי מדרן. הנס ישראל בא מדבר
סיני בחדס הסלוסי ביום הראשון לחדס ומסס עס עלס של השדיס בהסכמת היום הסמי
לחדס ובו ביום בא לעם בדבר ה׳ובהסכמת היום הסלוסי לחדס עלס של הבר לנגיד אם
דברי העם ואו נוסו אתך אל העם וקדשתס היום ומחר וכבסו שמלותס והיו נכונים
ליום הסלוסי הסיס יום הסי לחדס לקבל התורס ובאותו היום הסמי היס קול הסופר
ונגס מסס לבדו אל הערפל אמר הס השדיס וקבל עשרת הדברות ושמעו העם מהסס
אנכי עלא יהיס לך כמו הקבלו אזל ואחרי הדברות כלס נקבצו זקני העם ומטריו ואמרו
למסס

לעשות דבר אתם עמדו ונשמעה ואל ידבר עמנו אלהים פן נמות וסודו לו אמנת שבועות
ונתקיים לשמור ולעשות כל דברי משה ומשה נהפ' לך אמר להם שובו לכם לאהליכם
ואתה פה עמוד עמדי ואדברה אליך את כל המצוה והחק אשר תלמדם ועשו בארץ
אשר אני נותן אותם לרשתה: ושמרתם לעשות כאשר צוה ה' אלהיכם אתכם לא תסורו
ימין ושמאל בכל הדרך אשר צוה ה' אלהיכם אתכם תלכו למען תחיון והאריכתם
בארץ אשר תירשון: ואלה המצות החקים והמשפטים אשר צוה ה' אלהיכם
ללמד אתכם לעשות בארץ אשר אתם עברים שמה לרשתה: למען תירא את ה' אלהיך
לשמר את כל חקיו ומצותיו אשר אנכי מצוך אתה ובנך ובן בנך כל ימי חייך
ולמען יארכון ימיך: ושמעת ישראל ושמרת לעשות אשר ייטב לך ואשר תרבון
מאד כאשר דבר ה' אלהי אבתיך לך ארץ זבת חלב ודבש: שמע ישראל ה' אלהינו
ה' אחד: ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך: והיו הדברים
האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך: ושננתם לבניך ודברת בם בשבתך בביתך
ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך: וקשרתם לאות על ידך והיו לטטפות בין עיניך:
וכתבתם על מזזות ביתך ובשעריך: והיה כי יביאך ה' אלהיך אל הארץ אשר נשבע
לאבתיך לאברהם ליצחק וליעקב לתת לך ערים גדלות וטובות אשר לא בנית:
ובתים מלאים כל טוב אשר לא מלאת וחצובות בארות אשר לא חצבת כרמים
וזיתים אשר לא נטעת ואכלת ושבעת: השמר לך פן תשכח את ה' אשר הוציאך
מארץ מצרים מבית עבדים: את ה' אלהיך תירא ואתו תעבד ובשמו תשבע:
לא תלכון אחרי אלהים אחרים מאלהי העמים אשר סביבתיכם: כי אל קנא
בתוכך פן יחרה אף ה' אלהיך בך והשמדך מעל פני האדמה: לא תנסו את ה'
אלהיכם כאשר נסיתם במסה: שמר תשמרון את מצות ה' אלהיכם
ועדתיו וחקיו אשר צוך: והישר והטוב בעיני ה' למען ייטב לך
ובאת וירשת את הארץ הטובה אשר נשבע ה' לאבתיך: להדף
אויביך מפניך כאשר דבר ה': כי ישאלך בנך מחר לאמר
מה העדות והחקים והמשפטים אשר צוה ה' אלהינו אתכם:
ואמרת לבנך עבדים היינו לפרעה במצרים ויוצאנו ה'
ממצרים ביד חזקה: ויתן ה' אותות ומופתים גדלים
ורעים במצרים בפרעה ובכל ביתו לעינינו: ואתנו
הוציא משם למען הביא אתנו לתת לנו את הארץ
אשר נשבע לאבתינו: וצונו ה' לעשות את כל
החקים האלה ליראה את ה' אלהינו לטוב לנו כל
הימים לחיתנו כהיום הזה: וצדקה תהיה לנו
כי נשמר לעשות את כל המצוה הזאת לפני
ה' אלהינו כאשר צונו:

כיתר פרומות שנבדות לאלהיסם. סנס בעבור זס נוס יתל למסס עלס אל ס׳ לאתס נ׳
וכל זס כדי מיסינו לדנות פסס יתן וסוותו מוסל בסכליס סנבדליס כלס ובגלגלים ופסוח
אלדי פאלדים ואדוני פאדונים נבוס מעל גבוס כמו מיתבאר פכללל סעיון פוס בהסנת
פזקנים. וסנס עלס עמהס אדונכו מסס לא לסוותו נריך לכמו הסנגס פסיח אבל
לסוותס בלתי ראוים שיס מעצמ׳ אס לא תנטרף שיהס מלמו׳ מסס עס אחר באמנעותו
יסיו פס מוכנו׳ ובמו פאמר ואבלתי מן פרוח אחר עליך ומתי עליהס. פאמנס למס
מלא היס סעיון פוס בהס ואיכס מסתנוס בסנגס פסיח אמ׳ ונגס מסס לבדו ש ס׳ הס לא
ינגו כלומר פבסנגס פסיח לא יגיע הזקנים למעלת מסס ולא יעלו אליס. ופעס לא
יעלס למעלת הזקנים פסס וזס אמרו וסעס לא יעלו עמו מלא יתתתו בסנגס הסיח
כמו הזקנים מיסתתבו בה עס סיות מלא יסתו בחוסן פסנגס וכבר יסבול פסט ספתוב
פאמרו וירחו את אלדי ישראל יכלול מסס ואסרן והזקנים כלס וזס ויעל מסס ואסרן
בדב ואביסוא ונוס׳ וירחו את אלדי ישראל כי כלס ונכלו בראוס פסיח. וסיותר כיון
בעיני בסנגס חוזת לגליני בני ישראל בתיחסס לבד וסנזרך עלית מסס עמהס אוכס
לענין הסנתס אבל פסס יתברך נוס למסס מעלס סוח והזקנים כל אחד מסס לענין
מתחלף. אס הזקנים לענין סנתס מיזכור ואס מסס כדי לעלות אל ראש הסר לקבל
סלאוס. ועתה אמרו ונגס מסס לבדו וסס לא יגנו לסנוד כי יפרד מסס לעמוד בראלה
ז׳ אמס לא יעלו כי דבר אין לו ולהס סמס. ונאס זכר ראפנס מרך עלית הזקנים
ואמר ואיראו את אלדי ישראל נומ׳ כי בזקנים לבד ידבר. וזכר פרך עלית מסס באמרו
מיד ויאמר ס׳ אל מסס עלס אלי הסרס וסיס סס ואתנס לך את לחות סאבן ונומ׳. סנס
ביאר תי צורך עלית כלס כל אחד מסס לבדו והזקנו׳ לבדס לענ׳ מתחלף והוותת
בוס הפכס סו׳ וסא׳ מזכרתי: ואמנס אמרו ואל מסס אמר עלס אל ס׳ ונגס מסס
לבדו אל ס׳ נומ׳. ולא אמר עלס אלי וכנס אלי כמו מאמר עלס אלי הסרס. כבר ראוית
דעת המפרסים מכן דרך הכתוב וזסנוה כמו מכאמר מלת מן סמים. ופוקח אותס
לא נגד סמס אבל אכי אחטוב בכלס מלא היס סחלוף הגדול הוס מעלי סבה. ודעתי
בזס מאמרי מסודיע ותעלס מגאות המלאך והזסו׳ הטמר מפכיו ומעע בקולו סנס מיד
התחיל המלאך לדבר את מסס בסס סאל ונוח אמרו ואל מסס אמר עלס אל ס׳ ל׳ ואל
מסס אמר המלאך הנזכר עלס אל ס׳ ונגס מסס לבדו אל ס׳ כי יגוס המלאך נסס ס׳ אל
עולס פושלס מסס לאר והזקנים כדי לסמוע הסנתס מזכר ויסיס זס קול מתחיל הסנגת
המלאך לאודיע מסנגנס סיח מסאל ולא מהמלאך ולכי זס התחיל לגאת לפעל במקוס
הזס מלאות המלאך. אבל במסכת הנסדרין באמר אמר ליס הסוח לרב אחדי כתיב
ואל מסס אמר עלס אל ס׳. עלה אלי מיבנע ליס אמר ליס זס מטטרון מסמו כמס רבו
דכתי׳ כי המי בקרבו אי הכו פלאו ליס כדכתיב הטמר מפנו ומעע בקולו. אמר ליס אל
תמר בו כתי׳ אל תמירני בו אי הכי מאי לא יסא לפעבס אל סימתא בידך דאפילו
בפרוקיא לא קבולניס דכתיב ויאמר אס אין פניך הולכים אל תעלנו מזס: וכבי מס
ספי׳ סרמכן אל בדבריסס יסיס פי׳ הכתוב של מסס אמר הטס יתי עלס ש מטטרון הנקרא
ס׳ אתס ואסרן נ׳. ויסיס אס כן מרך סעליס לדעת חזל כבי מס מאחטוב סיעלו לקבל

מלאכות מסמלאך סמוכר מילך לפריסס · ולכן בא זס סדבור לאחרי פרס סכס הנכי סולח מלאך לפניך ואמר סמלאכות סמלאך ויקבל כל אחד כפי סכנתו וזסו ונגע מסס לבדו אל ס׳ וסס לא יעשו וסיו לדבריסס וירחו את אלדי ומרחל כולל למסס ולזקניס כמו ספירמתי אני · וסו סכרחס אלי לפרס כפי דעתס בס · ומס מוכרתי אני ירחס יותר נכון ואמתי בפסט סכתוב :

פרק תשעה עשר

בהיתר סספק כתמיעי מוכרתי בטרחס הנס זכרס סתורס סתמיומס מאחרי כל סמעמים סלס מעמס ראוכמ מסס עם נקיים סתורס עם סעם רחס לקיים מס מצמס וזסו ועל מעס ואסרן נדב ואביסוא ומנשס מזקני ומרחל · ובזס מססודעס בעליים ובסתחוות מרמוק ובהגבת מסס לבדו וסס לא יגעו ונסעס לא יעלו עמו גו׳ וסס רחו את אלדי ומרחל ותחת רגליו במעמס לבנת הספיר וכעצם הסמים לטסר · ואמר אחטוב אני בהסגם סזאת וסורחת סמסל סוס סוא מלבנ׳ הספיר סים מסל לעולם הסכלים הנבדלים לסיותס הטוריים וזכים בטבע׳ נבדלים מכחומריות וסעוני · ובדברי יחזקאל עם בא הלסון סוס גם כן על הסכלים הנבדלים אמר בתחלת נבואתו וממעל לרקיע אמר על ראסם כמראס אבן ספיר דמות כסא ועל דמות הכסא דמות כמראס אדם עליו מלמעלס וזס אחמר על הסכלים הנבדלי׳ מחומר וגם כפי דעת הרב המורה בפי׳ הנבואה לא ומלט מזס וכמו מאוטיה בעס בעבד מזס המאמר : ובמראה הנכי אמר פעם אחרת הנבואה ויחזקאל ואראס וסנס אל הרקיע אמר על ראס הכרובים באבן הספיר במראס דמות כסא נראס עליהס הנך ראס בעוניך מלבנת הספיר סוא מסל נמסך בדבריסס על המלאכי׳ הסכלי׳ בו סיס הספרות מסל נאות להפסט והזכות מחומר כמו מאמרתי : וכמו הסספיר אין לו גון בעצמו וסוא יקבל כל המראים ככס הסכלים הנבדלים אין לסס גסס עם סיות מראו אותס הנבואה׳ בלבוס בטר ואש ורוח : ואמנם אמר כמעטס לבנת הספיר ולא אמר בלבנת הסטיר כפי הסספיר בתולדתו לא ומנא בו מסזוסר והבהירות כי אם אחרי הבמלאכ׳ יתוקן במעט׳ הראוי ואז יסיס הספיר בטיר מאד וסוא בקרא בלסון מתקני הארבעים לוסטרי בלסון עם לוט : ואמנם אמרו וכעצם הסמי׳ לטסר אינו מסל לדעתי אבל סוא כפשוטו נאמר על הנרס הסממיו ועצם הסמים ירגס סיותר עצמי הנבנלים וסוא הנלגל העליון המקיף בכל בי להיותו בקודם הכסס בעצם ובכס אמר בעצם הסמים והטסר סוא רמז לפסיטות וסוא פשוט בלי סרכבה חומרית · ולכן אמר וכעצם הסמים ולא במו ספירם רמז אל הסוא לסון מראס ואינו כן כי גם העצם לא יאמר על המראה הסוא מקרם : והיס כוונת המאמר מזקני ומרחל ראו והסינו בנבואתם הסאל ית׳ סוא הסמניח בעולם הסכלים הנבדלי׳ ומספיע בכס הזס בעס הנכחר אמר בחר לנחלס לו והוא הסמניח בעולם הסכלים הנבדלי׳ ומספיע בכס הכוונ׳ והסמניאות והוא גם כן מניע בעצמו הגלגל העליון אמר נתכוונתו יתנועעו הכל והוא אל הסמסל והסמכסינו בכל השלמות והוא קדום בעולם המלאכי׳ וקדום בעולם הגלגלים וקדום בעולם הסמסל הזס · וזסו אמרו וראו את אלדי ומרחל ותחת רגליו כמעשס לבנת

הספיר

ספיר וכעצם השמים לטהר לב ראו אלהים ית׳ שהוא ישראל ומצניח בעמו וסוגיאם
ממצרים ונתן לפם את התורה שהוא עצמו המנהיג את התחתונים וסוגה מכניע את העליונים
כלם הגדולים הנכבדים והנגלים. וזהו וכעצם השמים לטהר לב. ומה כן מנוגע הגרמים
השמימיים. ושוה על דרך אמרו כי הם אלהיכם שוה אלהי האלהים ואדוני האדונים לא
כי המצניח בכח שוה המצניח באלהים מהם הגדולים הנכבדים ושוה המצניח בגרמים
השמימיים מהם אדונים על הגשמים השפלים האלה. כמו שדרשוהו במכילתא ושניהם
הרב המורה בפר׳ אב מספרת כמו שכבר זכרתי פעמים והנה אמר וכעצם השמים בב
עם שאינו מגל כפי מה שפירשתי לא לדמיון והשואה אבל יסיח הדעת מיוחדת כמו
שכתב רבי׳ ונכה שיש בכתוב לפי בתחלת המלות ואיכה נותנת טעם בדברים והבינה מזה
המין כשנגע שיוכל מלפני השלום. ותדבר אלה הדברים האלה. ותקראנה אתם
כאלה. כמשנו וגרים בה ורבים אחרים שאין לפם ערך בכתו׳ ואיפשר עוד שיסיח הדע׳
כאן להשואת בין שני דברים והדמותם כמו כמוני כמוך כמו שכתב ן׳ פורטיו ושניהם
רחב״ג זל על כי כמוך כשרעה ואמר שמעשה לבנת הספיר שוה תחת רגלי שלו ומשכתו
ותחת כפות רגלו כמו מעשה השמים שם בב תחת רגלי כי הדברים שיתדמו בענין אחד
ואמר בשם כף הדמיון: והנה ערך השטנה הזאת לזקנים שיש כדי שידעו שמלאך
השלום אליהם שוה שלוח האל ואין בו גד אלהות כי אם שיכולת המסור אליו ממנו וכל
זה כדי שלא יטעו בו כמו שאמרתי במה שעבר: ואמנם אמרו ואל אחיני בני ישראל לא
שלח ידו לחשוב שהאילים הם אינם הזקנים שוכר אבל שיו שאר החכמים ראשי המטות
שהיו מתנבים בתחתית הסר ולא הגיעו למעלת הנבואה הזכה כזקנים שעלו לסר ולוש
קראה בשם אחר אחילים כי היו הם נאצלים מהעם בשלמות מה אבל לא הגיעו למעלת
הזקנים ואמר לא שלח ידו להגיד שהאל ית׳ לא שלח יד נבואתו אליהם ולא בא אליהם
השפע כמדרגת אהרן נדב ואביהוא ושבעים מזקני ישראל. אבל זכו להשגה מוגבלת
וחזיון קצר אלהי וזהו אמרו לבד ויחזו את האלהים כלומר שהשיגו מציאות האל בהשגה
כללית בלתי מושלמת. ויהיה לא שלח ידו מלמ׳ שיתה עלי יד ה׳ שהוא מין ממיני הנבואה
כי היה כמו הראות מדברי הרב המורה הנבואה האלהית בשני מינים חלום ומראה.
ואין ההבדל ביניהם מצד השפעל כי הוא בכל אחד מהם האל ית׳ בהמצעות השכל הפועל
ולא יובדלו גם כן מצד המקבל השפע כי היה בשניהם הכח הדברי תחלה ואחר כך הכח
המדמה ולא יובדלו גם כן בבטול החושים בעת השפע והשתמשות בהם לפי שכבר בא
בדבריו שהנבואה בחלום מזה מין שיהיה יתבטלו הסרגשות כלם ויתחדל כל הפעל חומרית
וחושית לבל יתחלפו החלומות מהמראה מצד הכנת האדם בעת קבול השפע כי בהיותו
ישן כדרך כל הארץ ונתה עליו רוח ה׳ נקרא חלום נבואיי. ואם היה בהקיץ פעם נחרץ
פעם ברחוב׳ ובאתה אז השפע שנבואיי תקרא מראה. וכפי דברי הרב המור׳ שפליא
תיהיה בענין הנבואה אין החלום והמראה שוים בשלמות ומעלה אבל היה המראה
מעלה שלמה והחלום שוה מדרגה למטה ממנה תראה דבריו בפמ״ו חלק ובפמ״ח
אב מספרו באמרו בפמ״ה הנזכר זל ושעלוהם והשלימה שבהם שיתגבר במראה בבלל
אמר גם כן שהחלום הנבואיי לא ורחוק מראה הנבואה הנבואה כלה הם ידבר עמו. אבל אם

איפשר

לאיפסר מירלס סכניה נ"כ במרלס סכנולס כלנו סמס ידבר עמו סוף רחוק הנלו ולא
נגע פעל הכח סמדמס לוס · והסנס בוס לדעתי סיס כי בנה סכפע לחדס כהיותו יסן
סנס ומנלסו מבולבל־חקוע־סדמיון וסוף בו מתכפך בתחבולותיו בלתי מבועבר לסכל
לסיותו בעת סטינס זמן־התנברות סמדמס ולכן תהיס הטפע הסו בחלוס בלתי מכודר
מי ינבר סכח סמדמס על הסכלי ולוינו רחוק סכהתנברות־המדמס סמס יחקס כחלו
סמס ידבר עמו עם היותו בלתי לאתי · כי תנבורת המדמס יקח סדבר הכוזב תמורת
סלאתי לבל בבוא סמפע לחדס בסיותו בעת סיקינס ומנוח הסכל נובר ופועל פעולתו
והמדמס מסמדר תחתיו כמי מס מרלו בעת סיקינס ומיס סנבולס וכה ובדומס להיות
יוב סמפע על הכח סדברי והמדמ' מסודר להסכל כרלוי ולכן סיס סמרל' יותר מעלה
מסחלוס והרחיק הרב סחלדי מירלס סכניה בעת המרלס כחלו סמס ידבר עמו לפי
סדמיון לוינו מסוכם לחקות דבר סלינו לאתי כמו סהו בחלוס לסתבנו בסב הסינס
סקודמת ולסיותו בעת המרלס בטוב מנסדורי סוף רחוק מיחקס מס בסוף בלתי
ליפסר : וכלל סדברים סחלס כלס ממסבולס חלוס ומרלס ומהמרלס מדרג מעלה
ומעלמת מסחלוס · וסרב עצמו אמר מוד ס' היה ממין סמרלס תרלס דבריו בתחלת
פלא הב לל לוינו נריך לבאר סחלוס מס הוא לאמכס סמרל' וסוף לאמרו במרל' שו לתודע
וסוף לאמר תקריל מרלס סכנולו' ותקריל נ"כ יד ה' ותקריל נ"כ מחזה סוף עגין לוינס ומרל
מחריד מחזבר לבניה בעת סיקינס עכל : סכך רולה ממס מלאמר הרב מחזבר לבניה
בעת היקינס הסכדל מזכרתי מסחלוס למרלס ותדע מוד ס' היה המדרגה היות עליונה
סבנבולס ולכן לאמר מעם ס' ית מסנוטו חלים חזקים בסמנתם סנס חלנלים לא הנוטו
חלים ווסו לא סלח ולו · והסנס סרחבנו בוס ליוקר סדרום : ולאמר ולחכלו ויסתו להגיד כי
הלנלים למס סלא סיתס עליסס יד ס' לא הוברכו לסתבודד ולהתפרד מהמלכל
והמסתס כמו סנפרדו ממנו ממה וסזקיס מזכר · לכל הלנלים לכלו וסתו · ולוינפסר
מסיס לכילתס מהסלמי' מעמס מסס קודס עליותו כדברי ר"ל זל : התבל' מזה סהלנלים
לוינס חזקיס וסלא נכפל לא נורך לאמרו ויחזו־לת הלנלים ובה ולחכלו ויסתו במקוס
מרלוי וסותר בוס מספק־הסמיעי לדעתי · ולפי מהרב המורס סבניה לדעתי בהסנת
חזקיס סני עדים ממלאמר רבי אליעזר הגדול ומדברי יחזקאל במרכבה רלוי מלחקור
עליסס ולאמלל לבאר בומת עדותס לו מכחמתס לו פירומס בלופן לאחר · הבל כרי
מלא נעמס מסמקס בבלור הפרמס הלוינו לסכיחס לאחרית המלאמר בסני פרקים
יבלו בוס בנס :

פרק עשרים

בהיתר המפקן העמורי והמלמת מלור הפרמס : יען ובינן היס המכלית
מנכמס בעלים הנעלת הזלת מתיחדות חדון מנביאים בהר
ומבתו מס לקבל המורס והמנות · לכן לחרי זכרון המנת הזקנ' הנכבדת והמנ' הלנלים
כמי ליפסרותס · בא מדבר למס לדונכו עלס חלי הסרה והיה מס ולתנה לך לת
לחת הלבן והמורס ומנוס לבר כתבתי להורתס · לל מיעלס מעמס לרלס הבר לקבל
הלנלות

ס אצילו ס אמתי וסספע סכמרן מסס׳ וסודיעו סיסב סס ימים רבים וזסו אמרו וסיס סס
ונזיקים ביסיבם סס׳ס אלמות נפשו ראשונים במראות עליונות מראות אלהים וידבק
נפשו באלהים כאחד מנבאי סמרום׳ ונראו נ״כ זס בראמרו עלס אלי בסרס וסיס סס לל
סיעלס במעלס עליונס מסדבוק וסכבואס ויתמיד בס לא יסור ממנס בעודו בחיים
חייתו לפי שמפני היסיבס בסר יסאר מתדבק תמיד מוכן בכל עת לנבואס כמו סאזכור
בוס ספרק וזסו וסיס סס ומלת סס אינו מססכרת סיורס מקוס אבל אלא אמר פעמים על
סס׳ס׳ס׳ות וסענין אמר סדבור בו ומוס סאופן לדעתי אמרו ומת סס מסס עבד ס׳
בארץ מואב על פי ס׳ ויקבר אתו בני בארץ מואב מול בית פעור ונמ׳ כי לפי סאמר
למעלס דבור סש׳ית׳ למסס אדוננו ומבמראס סבבוא׳ סראסו את כל סאר׳ וזכר סבאותו
סס׳ס׳ס׳ות סנפלא מת מסס ובסיותו מדבר עס סס׳ס פנים בפנים חוסר סחומ׳ ממנו
ונפשו נסאיר קשורס בא׳ל ית׳ ודבקס בו כמו שסיסיו סרואי׳ אים אחד יפליג בס׳ס׳ס׳ות
עד שיסירו המבנפת מעל ראשו ונסוח לא ידע בכל אלס אבל אלס הוא מתמיד בס׳ס׳ס׳ות
בכס אדון סבכיאוס לסיותו עבד ה׳ מת סס בס׳ס׳ס׳ות הנבואי׳ ס׳ס׳ ודומס לזס כתב
סרב סמורס בפ״ג אב״ן אמר זס לשונו׳ כמיבא סאים סמלס בימים ויקרב למות תוסיף
סס׳ס׳ס סיא תוספת עצומס ותרבס סממחס בס׳ס׳ס סיא עד שתפרד סנפש מסגוף
בעת סס׳כאס סיא ואל זס סענין רמזו חזל באמרס ממסס אשרן ומרים מתו בנשיקס
כי באמר במסס ומת סס מסס עבד ס׳ בארץ מואב על פי ס׳ ובאמר באהרן על פי ס׳ ומת
סס׳ וכן אמרו במרים ממתס בנשיקס ולא זכר בס׳ס׳ס׳ס על פי ס׳ להיות׳ אמס׳ ואין
צוב לסזכיר בס זס ס׳מ׳ל וסכוונס ס׳מ׳ל׳ת׳ מתו בענין הס׳ס׳ סכאס מרוב ס׳ס׳ס׳ס׳ וכמסכו
סחכמים לסקרא חזוק סס׳כאס וסחסק נשיקס כאמרו ישקני מנשיקות פיהו וזס סמין
מן ס׳מ׳ס׳ס׳ אמר סיא ס׳ס׳מ׳לט מסמות על דרך ס׳אמתי לא זכרו חזל מס׳ס׳ע אלא כי אם
מסס אהרן ומרים עכ״ל סרב׳ וסכס סעיר על מס ס׳אמרתי אם לא ס׳ס׳מ׳ך זס לאמרו על
פי ס׳ ואני אחסוב סכרמו במלת סס׳ ו׳סרב ענמו נס׳ס׳מ׳ס מס׳מ׳לס הוא׳ בזולת ס׳ס׳כנס
ס׳מקומות ראס דבריו בראס ספר ס׳מ׳דע אמר יסוד היסודות ועמוד ס׳ס׳כמות לידע
שיס סס מנוי ראשון וכו׳ ואמר בסוף ס׳ס׳לכס ס׳ס׳כיות אין סס מנוי אמת מלבדו׳ ואי
אופשר שיובן ממלת סס ס׳ס׳נבלס ס׳מקומות כי סאל ית׳ אינו מונבל במקוס חלילס ואל
הנד סוס ראוי שיובן אמרו הנס וסיס סס לל׳ ס׳ס׳ס׳מ׳יד בס׳ס׳ס׳ס׳ות הנפלא שיסיב בבר
וכס אמר ס׳מ׳לבד ס׳ס׳למת עצמו הנס יקנס עוד לס׳מ׳ו׳ עצמו מעלס עליונ׳ וסיא ס׳ס׳ס׳ס׳ס׳
אלהית וס׳ס׳נס׳ס׳ס׳ס׳

אדם שנגח לא יחליפנו ולא יעריך אותם ולכן כתבם על שלחנים למען ישמרו ימים רבים ·
ודומה לזה אמר אחב מי יתן אמר ויכתבון מלי מי יתן בספר ויחקון בעט ברזל ועפרת
לעד בצור יחצבון : ומשה עם קיים דבר שאול והוויקם משה ויסעו מפרתו ויעל משה
אל הר סיני ל׳ שבעים קמו ואלכו ופוסע פלוס רבו עד שתחום ומשה לבדו עלה
אל הר האלהים ולמי משה היתה בעם מרי אלמים נערו מאות פיס מדבר המשנה .בכל
מדבר הקדש יבואו אל משה מוכרח לנוח משה לזקנים מזל שבו לבנו עד אחר נסוב
נעל מי בעל דברו ונם נ׳ · לא מבו במקומם בתוך העם עד אחר כאוב ואסרן ומור יסיו
עובכם כמובאר בית דין סנהדרין במקום משה ואחר שיוה בעל דבריה מדבר הקדש ונם
אלהים כדי לבאר לבם אתה הדין · ובזה מבשר אלה בסיה אדמה מעם יודע פיסים יסיבתו
בחר ומים רבים כמו מכרמו כאמרו זסיה בסכבו בסורלה סרלמנים מסבמוק כמו
מלמרתי · ולפי מאחבו הדבריה מור לסנוד עליה משה ואמר ואל משה אל הר ויכם
סעבן אתה בסר ויד כ׳ אחרי עליתו ארד שמור סעבן על הסר ויכבסו ויסבון כבוד ס׳ על
הר סיני · וכבוד ס׳ אמר הסעבן אכל מזל לדעתו אם כנגם ואמר בסיס סלם סבקרא בסבר
ס׳ על הסר ועלה סיס סעבן דומם לעבן הבד סיבא מסלם ולוס · בילדה סקורם מסו
הכבוד מזכר ואמר ומראה כבוד ס׳ כאש אוכלת בראש הסר כי סיס דומה לאם עם סיות
מכבה הלא׳ אינו אם מבוראלא אם מורכב כי אם דבר אחר נברא על דרך נם ראש דבריו
סיב סעורה בחלל אחאל וכן כבוד ס׳ פעמים רבים אחר הכבדא אחר ומכיהו הסם
ית׳ במקום לסנדלם עד המושת עב · ובמקומות רבים מבפרא בתב סרב עב דבריה
רבים בעבין הסבינם וכבוד ס׳ אור כבדא בחופים מחולפים · ומה הפלוא לדבר בעוני
כל בעל כנף בעלי הסיון סאמתי התורה ולא אבוא עד תכונתו כי אינו מעבין הסאמר
סוס · ודי בהגדע מכבוד ס׳ מהזאבלם אוכלת היה בראש הסר והעבן סוס נ׳ כ עלית
הסמת ומים ומקרא אל מבה בים הסבישו · וסיו בסת ומים הלם בדי להסכיס אדונינו משה
בסם הבנה וסתבודדות הפרמתו רב על הרימתו התמידי כי סיס נדיך אלא בעבם כמו
מאמר במסכת ומא אחמנם למה לא סנדרך לפרום כוס בים מתן תורה סיא לא בעם
סיות זוס סמעמד הנבחר יוס נדול נגורא הנה הכנת אדון הכבוד׳ התמידית תספיק לא
ולא יצטרך להכנה אחרת וזה לסכות · ראמונם לפי הכבר סיו כמוים פלסת ומים · סכית
לחיות מסה עם כין אלהים וכין העם לסניד לסס את דבר ס׳ אחר זה מעם סיפכיק
הדבקות · פליטת הסדבקות הסוא היה קבר ומעמד אל בים הסוא נבד · אבל בטיבת
הסר לקבל הלחות ותקבנו מלסס עבימים אחד מהם נדול המומנ׳ וסוא הסבנת הכמו נאות
עליונות ופעלות כלם ועבימי התורה ברמיה ודקדוקיה בסכותיהם הענמ׳ · הנו סיותו
בכדל מהעם ונפרד מהם אחר בעבו׳ הם יפלינ בדבקותו ולא יפסיקהו · פליטי התמדתו
אחרבעים יום ואחרבעים לילה בהמנ׳ סהיא מבלי הפסק הדברים הטבעים מאכל ומשתה
ומאור הדברים הסבחרים לחי אחר כל זה ממה הגדיל מעלת הימים בחר כבלו לתפיס
ממעמד מתן תורה ולכן בים מתן תורה הפסיק הכבת אדון הכבודה׳ כיום
ההוא בקבלו התורה והיותו בין הסם ובין העם · אבל בימיבתו בחר הים נדיך הימים
הפפעניתר מבלם ורב הסדבקות יותר עבים ונמרן כפי ערך המוסר יסתמיד זמן רב

גלי מוון כלל אסר זס ממס שלו לאיסור מסנוף יסכלס לכפי סמדר סטבעי • וסתמרת
סדבקות בס יסגע מגד הסכל סלמנטי כי לא נסס לנכת בשס : הנס בעבו כל הענינים
סאלס הנערך לסתנדר לחזנכו אמסס עשס ולסכין לבו ולסתערס מכל ענינו הנוף מסת
ומים מס בלא סוגרך במעמד לאחר כי כפי מעלת המעמד בראשונה וסתמדתו תנטרך
הפריעות • והנס סיס בזס סזמן הפריעות לסמס בס הבריאס לאסר מסת ומים עשס
ס׳ובים סטבעו מסת ככס מעס לדונגו מסת ומים עשה׳ סבלתי ובים הטבעים מסת
בהסנתו לפי הלדים ונס בים הטבעו וזהו ויקרא ל מעס בים הטבעו: ולמנס בעאר
הפעמים מעמד מעס בהר ב׳ לרבעס יום ולרבעס ליגה לא סוגרך לסתבודד כל כך
בזמן מסים במעמד הזה לפי הטבעתסר בעגם הרלעו׳ קנה תכונס נכבדת ונרדמו
הנותי הנעשו׳ ומתו תלותם בלופן מכאלר מוכן עמיד לסדבק בלדים מבלי שיגטרך
עוד לבריעות : כי כמעמד הזה הים התבודדותו כל בך עגוס מגטרד מכלו מתומרו ולא
נסלר בו הקסר בלל חבל סנס הוגת תלתיהם שעל הנגל רגס לגזר מכאלו עמו ם עם
שאתו מכאלו לא ידבק בו הוא לבדל ממנו • וכן נסלר רות לדון הכבלים ובדל מנטו
ובלתי נקסר עמו הסקסר סחוא לאסר לסכל הלנטו עם סלר הלבו׳ ובס מתו תלותיו
בעבן מלא ובכל לבלמנעות הדבקות הלבו׳ : ומזס תבין ענין לאמתי לא מוערסו
הדלסונים ובוא בסיות לדון הכבלו׳ מתנכא בכל עת והיותו מעבן תמיד לא הים הענין
הנבלא הים מתחלת בעלתו לאל קנה הכס הנהל בזס במעמד הסר לאחר הכנתו
הלרבעו׳ יום ונס הרבעו׳ לילס בל מלכל ומסתתם כי לו קנה נוסו תכונת הנטמו׳ הסמיים
הנבחים וקנס הכלו׳ תכונת הסכלים הכבלים מחומר הסתעבו׳ בעוכם וסתבודדותם
תמיד ומפני זס נסלר מוכן להכנא בכל עת • והרב רבו׳ נסים כתב פיוס מוכן לכנא
בכל עת לסיות נמלתו מלאת הטס ית׳ לאסר לא יגטרך לל לאמנעיוס מוכנים ולא ל הכנת
המקבל • וסיו הבס לחרת • לכל מס מכתבתו הוא הכמן וסלאות מרס דרכו • ולתם
רולס בחכמומ הקדמונים הסיותו מוכן בכל עת לבולתם מלמהו עמוד ולהמנעם
זס הים לאחר המעמד הזה לפי שממנו קנס הסכנס הזלת • ומפני זס גם כן נפרד
מלהס לאחר זס המעמד כי מפריעותו הרב ומסבבד מזנו וסרכבתו בסר לא נסלר בו
כח מסתמס בזוון ובלאות מסלר הפעולות הטבעיות • וכן לאחר הכל ומיו לא הים
עוד רעבנמלא ולא ווקסו הגדר הסיכס לו הגדר הרקת הסוותרות זמן רב ולא הים
מסתמס בגרכי הנוף לתלוס כי אם להסרה העמדת החיות • וכל זס מסתכנס הקנה
בהר לאמרי ולאסריו שלכך זכה • וזלת הוא הסבה בעגמה מנהיו מעס בן מלס ובגרים
מנס לא הסתס עינו ולא נס לחס לפי המקרי הטבע כלס ותולעת הבחות הסמסך לאחר
הוקנס בעדר ממנו ולא נמנא בו ולכן הים מותתו בלי נער וכלב במו הפירסתי בלמתו
ומתם מעס בלרן מולב על פי ס׳ כי הוא הכחו׳ כבר בלופן כך מהסבס והוס הנעס
כ׳ נפרדת מהסומר שלא הרגים כלב ונער כלל בעת הסמיתה לבל בתוך הסתבודדות
הוסר הסומר ממנו וזס לוכו׳ לכבס הטבע׳ מפני זקנתו כי כבר יגא עגיבו ממעסס הסדר
הטבע׳ לבל הים מותתו בגזירת הרין ובמומר קדושין וזהו לאמרו על פי׳ כי במלאת
מת בלא הנה מקרייתו לו הטבעית : הנלר לל׳ הנעס עשס נגטרך לפריעות בעת ימים

פה סמעמד פלגי לגדל סמיפר וסתמרתו. ולכן חכמים לא נמסכת חמה לא לגמרת
פרישות לכל סנכנס למחנה סכינס כי לא פסת ימים בתפס וסוא מסקומי ט לא סוא
שם נגנרך לפרישות פסת ימים למעמד גדול וגורל כמס היס ראוי פילמות פרימו סנים
עבר יום לו יותר לכל היס לאר סנכנס למחנה סכינס כמי ערך מעלתו למעלת תפס
כמו פלעדו פס נוס סדרך עצמו כלומרס ולכס ירק ירק נפמים סלא תכלס סבעת
ומים קו לסכינס תכלס יד יום לכל סיס כוונתס טעם סכדל מעלת מפס לכל לרס סנס
ערך סנגנתו כמעמד ספוא לפסנת לל לדס ערך מכלו לפכל פלר פלנמים ולכן יפפיק
פיסה פרישות כל לדס הנכנס לעין סדברים פלדים וסשבודים כמקדם לאר כל וס
יכונו בנכנס למחנה סכינס כפרישות לדון סכנלים לפסנה סגפלאס פסוא ויתמיד
פרישות כל לדס בענין קטן כמו פסתמיד פרישתו עם כדכר גדול סמעלס וסערך.
ולוס לומרו כל סנכנס למחנה סכינס טעון פרישה פסת ימים. רל כל סנכנס ימים מי
פיסיס טעון ספרפס פסוא. ולמ ומרלס כבוד ס כלס לכלת ברלס פסר ג ויכל מפס
גו לסגיד פלעב פסיס מרלס כבוד ס כלס לכלת פרלס פסר וס כמו הברלס לעיכו
בני ישרל לכל לל כמי פלמת בעצמו כי לל סיס לס מרף סגס עם כל וס לל כמנע מפס
מלכל פמס כפקרלו פלל יק ולל פסר לבו לכל כל בתוך הענן עם עלס לל פסר ופוא
רלס פסר לאר פס מרלס כבוד ס כלס לוכלת וזכר פפס יפר עם ס רל כדבקות אלדי
נמרן לרבעים יום ולרבעים לילס ופיס כל פוקן חוס עמוק נעינן אלדי לל נפרד ממנו
כל לוקו פוקן רגע לאר כי פיס פדבקות בכל פוקן פפוא לאר קפר מדובק לל נחלק
לפישרים ולל נפפק טעם לחת לל כמנוע פמלכל וסמטתס וספוכס ולאר פדע יס
פהכרחי לחו ולל דל ונתינת פלמות פיס נפוף פלרבעים יום לאר כלות פהתבודדות
ופפנגס עצומס הפיל כל לוקו פוקן וזפו לומרו ויתן אל מפס כבלתו לדבר לוקו ונוע
ולמר כי לל סיס פפבק פפנגס גם בקיבול פלמות כי לל נתנו כל לוקו לקרי פלמות פהפנה
כבלתו לדבר לוקו. וזס דבר לל תעוור לגלמו פגלוקו מגד הכוסל פמרי לאר ומנעפו
תכלית פפמנעות ומגד פפכל נב לאר מפלק עצמו ולאר נפפ לכת לל יפכל פדבוק
פתמידי הוס כל פוקן הגדול פפוא לפיק יחס פמור בין פמפיג ופמוסג חס לל כי יד ס
עצתס וזלת לזכות לת ישרל ופרים בחור מעם לפעלותו מן פלרן בין כבבים פס קיכו
לעמוד בחצר בית המלך פגימס כגבורים לאר מעלם פורפי כנפים. וכמו פפתחכם
הנוכע בתוך פמורבבים הפמרים לפפלוק פמין פלכוסי ט יוכר פלת כבה רלס מפמין
פפוא לפפלוק תמיד לו גבול ממנו כפכדל המין כלו מפלר מימו פבה פעלוקי מדברים:
יפתבה פיעבר מבחר פיוברים:

פרק אחד ועשרים

ברוך פפפס פלוא ופלוכ: כנס יפיבת לדונגו מפס עם נפר לרבעים
יום ולרבעים לילס פיס לכלי לגלמה פפת פכרמות: הפנה
הלחת יתבלר לאר פקדע ל פקדמות. הרלפונה פכעלם פמומרי פפבל פפס יובחם
עצרס דברים פומס כהפ יוכללו כל לאר פגבלים פמומרי. פלחד מעפ פוא פמעבר

הרחמן ונתן הסכמתו לכל הכמתיהם והנתן לכל הבריות · ונמצא מציאותו אין זה
מציאות הנתן לא הסכבה לו בטעל הרצה כי הדברים הטבעיים בגלגל מקור הרחמן מבטר
הטבעי ובטבע מה מאחר הטבעשוברדומי לר הטבעיים : הסכי הנתן הנעלם הנמצא
הכולל לכל הדברים והמלאכה הכרחתם הכרחתם מתמול בהאמר הנתן : ונמצא מה הכוכב
הנתן ולא היה המרחקים הבלתי המוגבלים הנלמה · הכבה בו הדברים הנמצאים ולר
מקבלים מאחר הטבע הנלמה תועפה לדעתו בדרך הזכוב המקומות לחרבם : הנלמה
מהנסיון לא הנהם הפרטות לר לומר מן הבחדות לחר בם יתחלף מעלה שהנה ולא
המלות הנסם הנסיון הרחמנים לא הנובר והקלות לא דבר לא בלתי מדע הנלמ
חקר מזה לרבו בטבר הנמים ובמקומו רבים ולא מפרטי הפרים · ולכי הכם בתבתי
בזה הרבה לאמר : הרבעי הנה המקרים הכמעטים לחר הנרות הכולות והפרטות
לחמה הראשונים הכוזקור ולחנת ובגם מהם מגיים בכובד וקלות והמרחקי המוגבלים
הנלמה ומהם חקר הנלמה בטבר המלאכות ובפר מה מאחר הטבע ובטבע הנמים
והנלמ במקרי הסכלות : הרמוזים הנה בדברים מתנסו בלוי מקומר מאד הנלמה מן
הארץ ונהנה הענן והמלא הנבר הנקבת והנמלא לחר הבוב הלבנה וזולתם ·
וברבה בהם הדברים לרבו בטבר לחרות עלוגות הלבנמד בחלק הטבעיות · הנמי
מהם הנה מה מתנסה בחור מלמד הענן הנלמה הארץ והם לחנו לגבים זכרות
ונקבות הנקרא דבנים ולא הכוכבים בעלי הנפת הנרבה והברק וזולתם הדברים :
ובדעת הדברים הלה הרבה הנקרים הנלמה לא במקומות הנבדים · הנבנה הנה
הנתכלת והם לחר יעסו מהם הנים בבנן הארץ מן הלד הנענן הלא הנלמ לחוד וגם
בלמ המורכבים הרבה הדברים לרבו ולבחמד גם כן · ולחר הנמצאים במקומות
הנכרים : הנמינו הכבה הנומחת הנה המלאות בנמים ובלבה לחר מנעלות הנחכם
והנדול והנולדים בדומה · ולמנם מה עגין הכבה הנלת חתר ובקם רלה הנלמה הנים
בלה והנמנו מהפר הכבה ובמקומות לחרים והמנרים במקומות רבים מהפרים :
הלמנו הכבה הרחנית לחר הנלות הנים הנמצאים בדבון ולה יוחסו כל הנמנות
הנמינות והחינוניות וחקר עלים הנלמה בנמקומות הנוכרי ובבר חוט ומוחם והעמרי
מהנמנלים הנה המדבר והנה הכה הנמנים ב מחשבה ושון ממנו הכל מעשי ומנמנו הכל
עשוי · ולמנם מהות הכבה הלה הנה הנים הכבה לו נורם הנדלת חתר בחנך הרבה
בבר הכבה והמנרים בחבוריהם והרבה הדברים הרלבן בלה מבר מלחמות לחר
לוחת כלם ובלה רלה : הנה הקבר הנמנלים הנמנים כלם ובכלנו בעבדה הימים
מהנהוים הנמנים ומורכבים לעצמיותם ומקריהם והנה הנקדמים הרבה : ואנחנו
הנקדמה הנמנת הנה הרוב הנדברים בעבינו הנרמי הנמומיו כלנו דרושים ובקרתם
בעצרם דרושים בהם ובכלנו כל הבקרות וכל הידיעות בלמרו בהם · והדרום הרחמן
מהם הנה בידיעת עצמותם רצוי לומר לא הם הנה מורכבים מהמר הרחמן הנמנת
כנמנים הנמנים לא לא הנמנה בהם הנה הנמנות לבד והנה הענומד מקום הבומר לא
לא הנה הנמנה בהם · ולא הכוכב הנה מטבע הנלגל לא יתחלף לא בהנת לא במין ולא
הם בעלי הכם ובינה · ובדרום הזה בקר הנלמה הלב מהבר הנמי · והנלמ הנה ממה
מלחר

מילה ספרא. ולר כמילה טעם קרלו עגם סגלגל: הדרוש. ספרי הוא דמסכ הגלגלי
לם הם מכשה גלגלים לנכשה כוכבי לכת עלגל מכבים סקיימים וגלגל המזלות והגלגל
סתמי לו לם הם יותר מהמספר הזה. לו לם לו גלגל היומי על גלגל המזלו כמו מחסר
בר. ומה דמת רלבנ בכר לב מה מספר המלחמות: ולם נקרת מגע הגלגלי הרלמגים
ומה לו קבשים גלגלי הקפה וגלגלי הגלי ערכו. לער הסכימו חכמי הסכנים עליסם לא
לם הגלגלים המים כדמת קדמוני הסכנים כמו מסכיה הרלמנם לל נמר לב מספרו
ונמלו ממנו ונבר הרנם הדברים הדרים הזה הנלמיים נספרו ונר נקמר הלמנבטי
ונעל ספר יסוד שלנם נקנרה: הדרוש. הנלמי הקמלוקים לל הנרמי הממיים
לם ותחלם. בהנו לו במיגלו בחלוקלמי לנר ווה הסלוק הלם הוא לנר הנגם הגלגלי
לו ומנת לב הכבים הסלוקים הוא ולרהנו דבר מוה ב לומם הלחר הטבע. ולחרוני
הפלאמים דברו ומנר הם הדברים תרלם דברו בר ברמנו הטבשים ופלולו לי ומיגיה
בהירמי הלמולמר הרלמן מספר הפמי ונשלם. הדרוש. הרבעי הוא בתמונתם
לל לם תמונת הגלגלים כלהם הדרות לו הם נתמגה לחרת. והכבים גם כן לם
הם כמוריים ולרהנו מקר על וה בולמר הב מספר הסמים ונשלם: הדרוש
הסתעמו הקומם לל לם מקום הגלגל הוא הנם מקיף הוא הגדל כמו הסל נהוא הנמים
הסמקום לו הוא הסמכבה המקף ומקף עלו לו הרהנו המד הסמע. הדרוש הספי
הנגבם לל כמנב הגלגלים לם הסמנו הממעל הנה ומכוב לם ומה הם הלמעלה ממנו כי
הוא מחלוקת רב ובחלמיים חמב הבם למנם מהסמם ומהסמם בלמנע הנעת כוכבי
לכת וחכמי לנדלום הכרמו לפי הקדמות הנלמיים הסל נהמך כמו הסכיה הרב הסמורם
הנם לב. ובדרום הוה כללנם כן הנין לקמת הסמם ומרח הסמה כפי מנבם ומלי וה
הוה הגלו הני כוכבים הלחדלו לו ומקום כלחד ולמם. הו הימים בלתי הים במקומות
הסמולפם מהסמוב הנר בל וה כמהך כפי הסנבי ומקרו הזה הסיכוכים כלם בספריהם
הסמורהמם: הדרוש. הסכיה הוא בתמונתם לל לם. ותמונתו כלם בתנועה לחת
הסמו לו בחתי הנמתו. ומה הכסמיתנועתו לבד הסמורה למעבב ולחר ותנועתו הסמרת
למזרח ולחר ותנועתו הפי התנועת הסמולמי וה הנעם הסבועה קנת הסם בתמעה
לו הנת בומן קבר וקנת הסם ותנועתו לותו הרחק בומן לרוך. ולם הכוכבי נחים קיימים
הגלגלי לו הים הגלגל קבו הזל הוד כדברי קנת חכמי יסר הלו הרב הדברי הוה הסחוק
בספר הסמים והעלם הב יגב הבוקם ל הם הסמנו. והבלו בעל הספר יסוד עולם הדברי
הנלמיים. הדרוש הסל הנמנתם לל לם הסמנע הגלגל הוא בח בו לו הוא הכל הגדל
הסמנו ולם הוא הגדל הלם ותנועתו הגלגל הסמנו על הדסתפקם לו בלו וה לופן תסים
ותנועתו הסמנו.. ובלו הוה הדרום דברים הלם הסמנע הנספר הם הלחר ולחבולמד
הספרו בחכמ הלמנת והרב הסמור בלם הספרת: הדרוש. הטבנומר לל לם הם הוים
ומהבדים לו הוא הקדמונים הסמם הנעבדוכנחים הסמה הבנולו לו הוא הוים הנעבר ובחיים
בעתיד כדעת הפלטון והרבם דברים הבל וכזב הפלומים בזה הספר הסמנע הנהפ הסמים
והעולם הסמקומות הרבים הסספר הם יותר הפלומים. ודבר עליסם הרב הלדו בלם
הספרת: הדרוש הסעדרו הנשולם לל לם הם הטעלי הנפלים לם גלו ומה הנעלם

נהם

בסם לא כהנים וסמכם לבר כדעת הפילוסופים לו בכל מאר הממון והמקרי המתחדשים
בעולם הפעל כדעת הטבעיים ולא זה מהם על הכוונה הראמונה והתכלית הראמה בהם
לו הוא מהם על הכוונה הטבעית · והחוקר דבר הוא ג׳ כ מספר הפמו וחרב הפרים
בלו ובאחרת הכתב לחכמי הר מונפיטליר תחלתם מי זאת הנהפכה כמו מחד · ולבנ
אל נקבה מלאה מספר המלחמות : הנה הפתבאר הכל ידיעת הנרמים הפמתמיים כלם
מכללו בעמרת הדרוסים הלא אמר הפילוסופים חקרו בהם ויצאו למנה הפתח · והיא
הפקדמה הפנית : החקדמה הג׳ הפפלוסופים הראחרונים נדרו אמר הפפבלים
הכפרדי הם עמרם והבראם לזה מבני הפם מי תמעה גלגלי ונדרו הפמהיעי הנבדלים
הלא הם במספר הפעמירי הרם עליו נאת הכלים מן הכח אל הפועל והוא הפכל הפועל
גותן הצורות : וכמו הבראלו חזקן הבראלי הם בהפרו הראבר בפלוסופים והבראלו הרב
הפורם בפ׳ תב מפרו · ועם היות הבאר לא ידע הזה ויכאר הפקדמות אמר עליו בגו
הדעת הזה אחרוני הפילוסופים הכם הוא בהכרחו ידע הפמפר הנבדלים מי הוא
הוא הוא מעמרם מפד בלמרנו : והכם דעת הראמתיים מלכי הדורים הוא הפם
רבים מאל וכמו הלמר אינב הים מפר לנדולו ואמר דבל אלף אלפין ומאמרים ורבנא
רבבן קדמוסי יקומון בו ואיבי נוזר אם המלאכים הלא לדעתם הם הפכלים הנבדלים
לא אם הפ כחות הבעיות הנקראות הכל הנם מלאך הממונה על הדרון הרם הל אם הפרא
הל ברד כמו הבאנו הכמים מלומתיבו הדוברים על ה׳ עתק · אבל אמר הלא הפרא
המפר גדול הנבדלים הפם הנם יוכלו במכין הפעמרם כי אלף אלפין ורבבא ריב בן הפע
עמרת מאת הלפים לו עמרת אלפי אלפים · ולכן נוכל לומר הפפבלים הנבדלים יבבלא
המפר הזה הפעמרם והיא הקדמה הג׳ אמר אקדים בזה : החקדמה הרביעית
היא הנעם היות הפפילוסופים הנמו יד לבם בעגיבים הלדיים עזבו הפתיאריים המבטים
בחקו כמו הבראר ר׳ מאד בהפר הפעלת הפעלם והרב הטבי בחא מספרו · הנם הבמי
הלמת חכמו יבכילו זאת הפם חכמי הקבלה הפמם ראת אתת אלבי, ומראל הפמיה אמתם
הנמרם הפירות עליונות הנקראות בלהוכם · כתר חכמה בהם הסד הנמרם הפאדת הנם
הוד והוד מלכות · והפפירות הלא אינם דברים הנמיים מתחלפים כו יתברך יחדם כו
הרבוי ואינם מקרים חלילה כי אינו נמצא לפם אבל הם הנינים מתאחדים בו יחסו אלו
כפי הפעלותיו ובידיעתם תבלם הידיעה הלדיות במם הראיתר לאדם ולכן הוא אותיות
הנמו ית׳ במלואו הנמרם וכל הפסיות עליונות ותחתונות מתהיים ממנו כחות מבוני הראר
מן הפמם מלאותיות הנמו הוא אחת מלאות אחת ולזה הוא הפסיות המעשה בר ראל בחותו
הנמנין ונתנכפה אברהם אבינו הנעבר הסיונות ונבראל העולם הנמרת מלאכות והכו
המנרים המנרים עבר מכות ושל הוא נב ויתר הפעזרות כלם הלא הם כפי מבין אחתם
הלותיות הנהפעות הנמנו לפיותם כחות עליונות ותבולות הפלאות מתאחדות בו אם
הוא הוא אמר עליהם הם הכח והפעולה · וכמו הלמרנו חזל למען הפי אתתי אלם בקרבו
אל תקרי אותיתי אלא אותיתי הפתבאר מזה הפידיעה הלדית נקבית הנעבר הנבים
ומראלות הפפירות והיא הקדמה הרבעית : ואחרי הידיע הלדים אותך את כל אדבנת
הפקדמות הלא אמר הבינת מבח אדונכו הבר אדבנת הזה והרבעים הלא הוא
לפפיג

לסמוך אמתת הדברים כלם הנאמרים ושלמים ולכן יחד העברים ומים הראשוני בסמיכו
מבשר הדברים ותכונתם ענותם אמתיות לא בדישה הרקם נוקם ומבוקם ומבולקם
בסמיכת הבלומים אחר לא סגיא להסיר נורת הזכוב אמתית וסיתר קטן מבדברים
מבוארים · אבל כל הדברים אחר בשלם הספל פומר עברים כולנת והפרטים וסמקרים
ומאלו הדברים כלם הסיר על אמתם הישנה ברורים אמתית · ולסיות הנמנאי הספלים
במספר העברים במו הכא בהקדמה הראשונה הים הסניע בסם הסמספר מהיות
והעברים ומים הסמיים הנטרך להסיר מבשר הממומים וטבעי הכבוד ותנושתם
ומביאמם ומבפרים ומבנם ותר הדרומים אחר ומנאו דרישתם ולסיות דרומי הדישם
בסם עברים כמו הכא בהקדמה הסמרת הים ומיכתו בהסמנתם עברים ומים לרמוז למספר
הים מהדרומות והסמנות: והעברים ומים הסלמים הנטרך פסם שיסם כדי להסיר עתן
הסכלים הנבדלים מהומר מהרתי הלל עמי רבונו ר"ל במסותם והדורם ולחופן הסרות
והסמה הסבחו לאל ומספרם ג"כ בהתחלמותם אם הים מתחלמו במין לא במקרם
הסמקרים לו בהיות הראחד עלם והראחר עגול · ולסיות מספר הסכלים הנבדלים בכלל
בעברים הן הים עברת אחרים לו עברת מלות לו עברת אלפים לו יותר מזה · הים
ומיכתו בהר עברם ומים לרמוז על מספרם זה · והעברים ומים הראחרונים מהם עלם
הנאם אל הראלדים ונתעלה בהסמנת הם הראחמר מהאלהות ולוכות המנלת הנברחים
מעמנו הסוה תכלית הדישה נסוף בהסמנם והוה הנלחת הראדם אחר לון למעלם המנם ·
ולמי הסספירות אחר בהסיוכלו כל זה הם עברים כמו הכא בהקדמה הרבישת הים
ומיכתו בהסמנה הסוה עברה ומים לרמוז על מספר הספירות אחר הים בהם הסמנם:
הנם הבאחר הסיוכ ומיכתו ארבעים יום ואחר נשם לילם כדי לרמוז על מוכי הסמנות
הנם הבאחר בשלם הספל ובעולם הנלגלי ובשלם הסכלים הנבדלי ונשלם יתי: אך דע ואם
הסמנו בשלם הספל ובעולם הנלגלי ובשלם הסכלים הנבדלי ונשלם יתי: אך דע ואם הסמנתו
מיבמו מלא הים הסמנתו בשלם הספל בהסמנת הסחוקרים בהכלם ובכם לא הים הסמנתו
בנלגלים ובהכלים הנבדלים ובאלהים יתי כאחרון הסמנת הסחוקרים אחר לא ודש ולא יבינו
בחסבם ותהלכו וסמם ודו אחר למעלם מגלגל הירח לא הסיגו דבר ס חם כאומר לא
ומעבר הראלדים מסם כי באחר נבהו דרכי נבואתו לדרכי הראות הסכלות המדומות
כן עבד הראלדים מסם כי באחר נבהו דרכי נבואתו לדרכי הראות הסכלות המדומות
בכם נבה הסמנתו הפלא ופלא והיתה כפי אמתת הנמנאים הם כאחד מנבא המרום
וכתו מיסינתו אחד מהסכלים הנבדלי · ואם יקשה הנגיע אוך בהסמנת הדברי הספלים
הקמוד עברים ומים כמספר אחר התמוד בשון הסכלים הנבדלי עם כל אלוף הסמנות
הם · אמי אמרתך מלין הים מספר הימי לאחרות מספר הידעו עם הות הסמומנים
והאלה בהעלתם ואמי הסמנה בהם כמו הים העמן בתעמה כראמ' מיוחד יום לאחד
לסיות הסרבים כמו מיוחד יום לאחד לסיות המלאכות לו לסיות הסכלים הנבדלים אם
הים הנרמו באחרו ומי אור ומי אחר כמו הכא בקבלה הראמתי · יגם כי יעבר לעבר ומי
הראמנים להסמנת העולם הספל לסיותו בלתי מוכן ואחריהם יאחר כל כך מוכן הלרוב
הכתו בעברים ומים הראמונים בגאחר מוכן להסיר בעברים ומים הסמים עולם הסמים
ומם הנלגלים כלם ואחרי הותו כהבעברים יום נאחר ראוי והנון להסיר בעברים ומים
לבד הנלמים עולם הסכלים הנבדלים והם בעברים ומים הנמאלים · ובוה הדרך הים

הבכם

שה שכם בימים הראשונים עוד גדול להשגם הממשכת ולכן יתפקח בם כמעט מהיעים
שכם שתבאר ממש שאמרתי שסיבתם בשר שיש כדי לשמש מדות המניחות ואמנם
שלחות נתנו באחרונה אחר בריתו שלש בכל מש שאיפשר ונעשת נתינת שלחות השלמה
שלדים בבאור שמנות כפי שראוי ווהו אמרו ויתן אל משה כבלתו לדבר אתו והראוי
בזה כי כאשר כלה לדבר אתו אל לשמיע העמים שאלדים שברמוים בדבר אתו אז
אחרי השלמת שמנות כלם נתן אלו שלחות עם ביאור המנות כמו שאמרתי ואת שיש
שבכם שראשונים לדעתי ביסיבת משה בשר: והשבת הסיבת אדון הבריאה בשר
כל אותו הזמן שיש כי לשיות השכל האנושי בקשר בגו הקשר ומבעבו משבנת שבבל
ונקבל השלמות האלדי אשר שיש בהר לשיות השגם שיש רוחנית יותר ממש
שאופשר אלו לשכלו. לכן נורם שחכמים האלדית לברוא אדם בארץ אשר כמוה לא
נשיתה ולא נראתה בזאת מסיות נוי ושיש לשעלות אדון הנבראים ממדרגת אנושית אל
מדרגה רוחנית נבדלת ולכן נוסו מיכון עצמו לזה כדי שיחלוף מזגו ושרכבתו נו לנו ונקו
לקו באופן שאחר שבריות השם כלם ונקבל נורת שרוחניות ויהיה ראוי לקבל השגות
השלדיות כאחד מבנאי שמים ואולי שלזה כאמר לו עלה אלי שרה ושים שם אל שיתשם
שם ויקבל הוית שנית. ושכם שעב שאנושיתשם באבעי יום כמו שזכרו אל במקומות
ובסוף שארבעים יום ישתלם שבכם ויקבל המתשום מרם אמשית לא קודם לכן כי
הוא שימים הראשונים ימי השבכם וכמו שהתבאר בבשי ובשביעי מספר השמע שנורות
ואולו פתאום במתשים אחרי שדרגת שבכנות כלם והנורות שאלהיתאז דרכם גם כן
שיחולו אחרי השבכם באמר במלאכת המשכן ותבלבל עבדת המשכן אחל מועד. ויכל
משה את המלאכה. ויכם שעבן גו' וכבוד ה' מלא את המשכן. הנה נעבור זה שנמך
משה עם לשבת בהר ארבעים יום וארבעים לילה מסוא הזמן המעבל להיות שאנושית
לחול בה שנור ולא בשלמה השבכם לשביע שנור המעלה שיש כי אם בשוף שארבעים
יום ושארבעי לילה ובהשלמתם כתיב ויתן אל משה כבלתו לדבר אתו. ולפי שבארבעים
ימי הוית הולד אין משה מאכל ומשתה לכן שיש שלחם לא אכל ומים לא שתה כדרך
המתשום. ושכם רצה להדמו בהיות שזה לפועל השלם שנומר מלאל השיות שאנושית
בארבעים יום אז שנורך לכך: זאת שיש שבכם שפיות ביסיבת משה בהר: והשבת
השלמים שיש כי שנורך אדוננו משה עם לשבביע ברו ולהמית תאותיו ולהכבשם מאז
וטבעו לממשלת השכל באופן שלא יעבב משבנת השלמות ולפי שאליבי שנורו באדם
ארבעה וליאותיו ויסודותיו אשר משה שורבבארבעה ושיש גודל השגתו בכללת העשרת
שדברו כתובו באבעה שדים לכן שיש שנורך להכביע כל יסוד וליאה עשרה ימי כמספר
עשרת שדברות. באופן שכל יסוד ויסוד משד' יבבע לקבול שדברו שעשרה השם ומשפי
זה שיו ימי השבכם והשבעת שחומר ארבעי יום. שכה שתבאר שהשבכם שראשונים שזכרתי
בזה לקוחה מפאת שמוסנו ומעלתו. והשבכם השלמות שיש כפי שמשיג ונורך שבכתו:
והשבכם השלמות שיש כפי נורך שמשה קונר שמשיג ונודל המוסנו: אבן נשאר לדעת
אם שיש שבארבעים יום שראשונים שנורך משה אליהם מפני השבות האלם בארבעים
ומים שבכיים וגם שארבעים שיבב בהר פעם אליבי מה שיש שנורך שיהם בזה המספר

בעצמו

בעצמו ואומר מראמר בני דעת קנת המפרשים מלא היה היתה בהר כי אם אתי
פעמים בלבד ובפעם הראשונה הוצרך אליה מהסכמת הזכרתי · והמדרגה הראלדית
הוא מקום הנה במעמד הגדול אחר דאת לו כי מר כי מבע עד לם עמתם לו כנפים
בגפר יעוף הפמים ואחר אדון הנבואים להסתכך בהכמומי ההנמתם נעגנון לבו וכדי
להחזיר אבדם לבעליה הוצרך להעביר את דעת הגדול ואת מחסבתו ית׳ אחר חסב
על היסודים לאבדם ואחרי התבלם והתחבם ובתרכם אחל למחותעונם אמר לו אחל
פבל לך מני לחות אבנים בראמנים לל מתבודד כבראמונם כאחר קבל הלחות · ואז
יבב בסר ארבעים יום וארבעים לילה לוכך הזמר ולחזור למדרגם הראמונם הלבד ·
ואחרי הסכבה הסיה הוכן לקבל הביית הגדרם הגלוהם ומתנם לו אז בהמבעת הלחות
נמוקר נכון אבלו הוא הבפעם הראמונם הוסב מעם בסר ארבעים יום וארבעים לילה
לגודל המומר הסמית ולרוב הפלאת אחר בעמו המם המים הראמונים רגם הבלם במבטר
הימים הבם מוקבל הגולם בגלות מהפעם הראמונם הסיה וקבע במסבר הימים
הסיה הלילה יתברך כח יתר וברכה רבם ולכן בהאחר הפעמים בעמדו על עון העם
ובעמדת על הלחות הסביות בתעבב בסר המבסר הסיה מסימים ויסב מם ארבעים
יום וארבעים לילה יען ובתען מבסרם ויעיל מאד בבגולם רבים · ולזאת הבנם גם
כן לבמבו מאריה מנקב בבל מבם ובבם עמים ארבעים ומי הבמובם ואימי השם מזכרים
ונעמים לפי הבבגולתם ובקדומתם מקבו בתחלם הוא עוד כל ימי הארץ נרגים לפניו
ית׳ · וגם למי לודך הפלא העגום לא היה כי אם בפעם הראמונם הוסב בסר בלא
מאכל ומשתם כל לחותי הזמן · אבל בהאחר הפעמו לא היה הבם כל כך גדול לפי מקום
תבונם קיומת והפעם מהחומר בפעם הסיה כל כך חזק מלא בהאחר הקבר מה לנפשו
בגופו ולא ורעב ולא וצמא עוד כמו הכתבתי בפרק הקודם לזה : הבם הסתבאר מפלאת
הבבות הלם מיוחדת לדמנו מפה בסר הזמן הקבוב הזה היה לבסרה רב והאחר עם
שהבפעם האחד עבר : ולמבם בהוחר הבפעם המו עבר והוא למם כעבר מפה לדומנו
מהמאכל והמשתה כל ימי הוחתו בסר · אמי אחבוב בו מתי הבות הבראחות · הלחות כי
לחות הבוגה במעמד הסיה הלם כחות הנוף והפבד התלות והבגע הומר אדון
הנבואים בלחבן לא יהיה מונע הדבקות הלדי הוא היה מהחבד הלדי להעמידו מבלי
מאכל ומשתם בעגון הבהזוב התמידי לא יחזק כחות הנוף והעבר הלבלה והמתם
יהלים הכתות ומיות הלתות אחר הוא ממם מישור לבוזה המעמד מאד : והבבם
הבביית בהעבר המזון היה לפי הבבד בקות והבבנה בהם הוא מתחבר מדובקת
כלהארבעים יום מבלי הפבק כלל ואם היה אדון הבבלאים מהתמם בהזכת הנוף היה
הפבוק בהתבודדותו כי בהתמם הבבם בבלי הגממים לא תוכל להתמם במובבלות
והיה המאכל והמשקה מוק ומונע לא לבד מפלאת עצמו כי אם גם מפלאת הפבק
הדבקות אחר ומבך ממנו בהבכרח כי הלבלם תחיב הבמינם ויציאת המותרות ואחר
הדברים הבכרחיים בחי אחר כל זה ממם מיוגע הקמדת הבתבודדו׳ והבלמתו הגם
גם מפני זה חיבב הבחבמם הלדות הלא ותתמם אדון הבמיאים בלבלבל ומתם
הבדברו הבחבם ר׳ עקבוחל. מארץ רומה רחוקה בבו הקדים אחר לו דבר זה לבאנו יום
הנמים i 9 ט ה

לגמים ירגו לתת טעם בדבר ויאמרו כי סבת זה היה שמעם עם לא ביאותו המעמד
שלהי לבם מלאכות ופנה מכל טרדות העולם ומחסבותיו וכלבאותיו הגופיות נתבטלו
ולא פעלו פעולתם להתגבר מכלו חוז וטוטו נעלם המלאכים ומתוך שלא נסחף בו
הוס כח נפשי שלא נם מפעלתו · לכ הכח המושך ומעבל והדאגה ודמיה מן הבחינת
הגופניות לא עמו פעלתם למשוך ולדחות ומתוך כך נשלה ניכר עם בחזון מראה כא
הימים הם המזכרו : ועד הלחמת זה הדבר היה מן המופתים הגדולים בעיני מעם
בריאת העולם ועל זה הענין ממם יאמר נגד כל עמך לעשם נפלאות אשר לא נברא
בכל הארץ ובכל הגויים וראה כל העם אשר אתה בקרבו את מעשה ה׳ כי נורא הוא אנו
עכל : ויפה דבר באחרי דברו · ונחמנם לא נזכר הנס בפרשה הענין הכמלא היה ועם
מאמר ויהי מס עם ה׳ לרבעו ונס ולרבעים לילה הנה לא היה לזכור לתם לא חבל ימים
לא מתה כמו מאמר לאחרי כן לפי מהפלא הזה מזכר במקומו בפרש כי מעמא תבא בבאחרי
גדול בפרשת והיה עקב אבל הנס בפרשת שלם המפטרים היה הכוונה המלמת הפפי
עלית מעם להר · ומה רבו הזקנים אבל מה מקרים לו בסיותו בהר לא זכרו הנה · כי
המך אחרי העלים הנבואים מבחתם על מלאכת המשכן להיות זה התכלית הנכסף
בהעור לכבם מיבא כבר הנמשך לזה ולכן לא חמם לזכו הנה הערך המלאכים והמשכנה
מקרים לו בהר : ועם זה הוא הספק הנגים עשר :

פרק שנים ועשרים

בהיתר הספק הראשי והשלמת באחור הספק הפליגי מזכרתי בפרשה
בעב ובכב מזה המאמר ולא הותרו עד כה · הנה אחרי באחור
הפרשה והיתר הכפקות הנופלות בה הנה נשאר עלינו לבאר הספק הראשי והשלמת
היתר הספק הפליגי והוא כי אם הים הליחות המלאך והנשמה לעם בדבר הלוח הענין
בהיותם במדבר ומשה לזאת הסבב לא נקם עליו ומודה בו אלוך אחרי שון הנגל הנה
עליו ואחר מחסבות לסכוים בזולתו והנה הנגע האחרן לא הסבלנו · ומשה כבר הודה
בנזרה · וגם נשאר לדעת אם הים הנזרה אמת נדיק ולין בה אוך לא יתתם לפועל
ולא נתקיימה כמו הגיד עליה : והנה בתשובת זה אומר מבני מה הזכרתי בפרקי זה
המאמר היה יעוד המם ית׳ לאבות הקדומים הוכיח זרעם בלי אמצעי אחר הויתם בארץ
לא בהיותם במדבר להיותו מוכע נדול לזה · ולכן אחרי הבלמת העם בבני הבלמיות
אשר היה הכרח הויתם על ידו ית׳ בלי אמצעי אמר הנה אבכי שולח מלאך לפניך בזה
הפירשתי אבל עם היות בסק דיבו ית׳ בבי יעודי האבות והנגע הארץ דאוי והנגע הנה
אחרי הירד משה מהר וסגוד לעם דברי המנות כלם ועם רבויים וקושי המירת הסיבו
בנפש הפנה כל אשר דבר ה׳ נעשה ונשמע · ומשה זרק עליהם דם הברית ועלה הוא
עם ואהלו בני ישראל וזקנים להר והבינו מה הבינו · והוא השלם מכל ולוד אשה עלם
אל הר האלהים ויחב משה עם ה׳ בשבנה הפלאים ובעיון נמרץ הפלא ובלא מופשם מכל
הומריות וסגיב למדרגת הבלים הנפרדים הנמנים לפני ה׳ ובא הפנמו מהאמר כל
בך הארגעים יום ואדבשם נלים לתם לא אכל ומים לא שתה ותדד הנתו מעיניו ולא

בלא בשבר ובמלוא השמיטה הסכרתיים לחי כפי הסבע: הנה ראה הסם ית' אז לעשות
עם עמו ונחלתו חסד ורחמת נורא למלכי הארץ ואחר שעם הייתי במדבר הגדול והנורא
מקום בלתי מוכן להדבק בו הספע הלסי הוא יתי בעצמו ובכבודו לא על ידי מלאך
הנאמן גם יכסנם הוא ומשולבם ויהיה הדבוק תמידי עמכם כמו שהי במעמד הר סיני
עם היות שלא היה כן ישרי הארצות ומכבר עבר הנורא בחלוף הזה. ויהיה החכד הזה
עמהם מעתי הרחוקות בחוכם מפרת עבמם כי לשלמות לא כת' ותשיקתם למנו וקבולם
מהם הסמרית והשנתו וקנינם ולגיליסם הוא ראוים לתקון הנורא ויעשה עמהם חכד
הדבקות: ובחוכם מפרי לדוכנו מהם עם כי לחרי וכותו למעלה עליונים עין לא ראתם
הלדים ולתו והנעתו לשלמות כזה מהמה ידבר והלדים יעבנו בקול לא היה ראוי
שיאמר לשכחנת מלאך ותהיה כבראתו מלתו אחרי שהתה מלת ס' מן הסמי בלי לחנעה
בגלל מבני מתי הסבות הכרחותם הלם רגם הבה לזכות לת ישראל והוסיף על החכד
הסיוחד לחמת הכהה וכסנם בהנבנתו בדבקתו הנמרן הסעולה בהיותם במדבר ולא
לחרי לחרו ויהי הם עם ס' לרבשם יום ולרבעים לילה ממך לחרו ויבדר ס' אל מהם
לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה נו' ויהיה סוף הסלחר ועשו לי מקדש ושכנתי
בתוכם. ויאמר הם הנורא הרחוקה הלחות המלאך להתהיגם הנה לשלמות
העם ושלמות מהם הקרבים מחדש הוא רוצה לחזור מנוחתו ויחטוא לסכת בית ביניהם
ולסדבק בכיכתו בתוך המדבר הסוף. ולזה ראוי שיתחדלו בבנין המסכן ועמיהו כדי
שיהיו ראוים להדבק בם הם הסבוה הלדית. ובסות לדון הבנאים בחר הם
ומעלו הקמין הכחד הלדי הזה. הנה העם הזה הטאה גדולה ויעשו להם עגל מסכה
ולהיות כפי הכחוד הזה בלתי ראוים לסדבק בם הספע המקוה והחכד הגדול הנקנה
בהמנעות מלאכת המסכן אמר הלל יתי למשה שלהיותם עם קשה ערף אין ראוי שילך
בתוכם כמו הזי רצונו לעשות ולכן יאות לקיים בהם הנורא הראמה פטר לסנסיגם
על ידי מלאך כי הוא בלתי ראוים להדבק בהם הבמה וזה אמרו בפרשת כי תשא לך
אלה מזה אתה והעם ואלתי לפניך מלאך כי לא אעלה בקרבך והמלאך הזה הוא
עצמו הנזכר בפרשתו אלה המפסטים ולפי הכבר הודיע הזהיר מהנורא הודיעו עתה
אלה יעלה בקרבם כמו הזה רצונו לעלות. ומזה תבין הבפרשת ושם הסמפטו לא היה
ראוי מיאמר כי לא אעלה בקרבך כמו הזאמרו בפרש' כי תשא לפי הסמאמר הזה יורה
שבבר רגם לעלות עמהם ועתה יחזר בו. ולזה אמר בלא כי לא אעלה בקרבך כמו
הכתוב הר נסים וכרוח לברכה. הזאמנם לדוכנו הבה עם לפי הראה הבלם יתברך
בעצמו הודיע בבר הזה הבעה עמהם ובדבקו הנהנתו הם בהיותם במדבר ויהיה
חוזר בו הבכת עין הבעל בכה ויתחנן לו אלה ועשה כן ויקיים דבריו הטוב אחר דבר
וזה אמרו הם ראה אתה אומר אלי העל את העם הזה ואתה לא הודעתני את אשר
תשלח עמי נו'. אל אתה אומר אלי העל את העם הזה ואתה לא תלך עמהם. וזה
בלשון קשה אבלי מלבלי הראתם כבר הודעתני בפרשת ואלה המפטים את אשר
תשלח עמי. ואחר המלאך הזה מרת הנה אמרו מלאך אלה מלאך לפניך נו' ויהיה אל ואתה לא
הודעתני בתמיהה בלשון ואתה לא הודעתני את אשר תשלח עמי בלשון כבר הודעת

כל זה לי ולחי מתקתי • ואתה מעצמך אמרת אחרי כן נהיותי בסר ודעתיך בטח וגם
מנחת חן בעיני וסוף רמז על מה שאמר לו בסר ועמו לי מקדם ומכנתי בתוכם מסיח
בעבור משה להגדיל מעלתו כדי שלא יבא על ידי מלאך • וכיון שאתה אמרת לעשות
חסד חנם כמה ראוי לי עתה לבקש עצה שלא תחזור בו ולא תבא על סבוב אשר אמרת
וזה ועתה אם כא מצאתי חן בעיניך ורצה שתה כמו שמצאתי בסר הודעני נא את
דרכיך ל שאתה תסיח מודיע סדרך במדבר לא המלאך וזה כשתלך בתוכו ולא תודיע
את סדרך אמר כלך ואמר תמנות בסם במדבר לו מיודעשו מדעתו כדי לרעותו בסם
בטעת סכעם בעבור שלא ימסך מה שאמר פן אכלך בדרך • וזהו אמרו עוד כמה יודע
אשר כי מצאתי חן בעיניך אני ועמך ג • ל אם היה שלמעלת הטעם ולמעלת ממה
אמרת לסדנך הסכיכם בסם • כמה יודע אם כן ממצאם חן בעיניך אשר: ל במדבר
כי אם בלכתך עמסם כי אשר ורה המקום ויאמר כי כמה יודע אפנה מהיו המקום
הזה יתרון הטעם ויתרון ממה אם ולך עמה המלאך ותלם הטבון כמה יודע כי הטעם היות
מיהים יתרון להם כפי הראמת מן הראומות גם בהיות ההכהנים על יד מלאך כמו מבא
בפלו מזה הסמאמר הכה אותו היתרון לא יודע לכל בחי עולם כמו שאמרתי • ובסוף
הפרשה אמר ולך נא ה בקרבנו • ל מקיים מה שאמ לסם שלך בתוכם ומיעטו מקדם
לסכון כבודו בקרבם • וזהו אמרו ולך נא ל שתה בסיותם במדבר והאל יתברך בנד
בל עמך אעשה נפלאת ונמ ל מהוא יכרות עמסם ברית ללכת בקרבם ונזה יסיה
לעם מעלה עליונה והוא כי עם היותם כפו כלותם בלתי מוכנו הכה בסבת הדבקות
ועשה לפניהם כפלאו מה שלא יעשה המלאך המליחותו מונבל ונטורך לסבב המתקבלים
כמו שאמרתי • ויהיה למשה גב עלומות גדול כי יראו כל העם את מעשה ה כי נורא
הוא אשר הוא יתעשה עמו וסוף הכחד המיוחד מזכה בו אדוננו משה בבכלו נהיותו
תמיד מוכן לנבואה מבלי מונע נממיי ובגופו מיוכה לקרון פניה אשר יראו כל העם
מנגשת אליו כמו שזכר הרב רבי חסדאי זל • ואמנם פירוש הפרשה כלה אינה מענין
המאמר וסכה ובא בגם בעלומות בפי הפירוש אמר אני עושה ועבין קרון הפנים הכה
ובא שמה וגם אחיה מעט מוער בפרק האחרון מזה המאמר • הכה הבאר מזה אוך
לא הגיע אליהות המלאך לפעל כי היה לחסד אלהי • והתבא עד למה בקש עליו משה
אחרי שן הטעל מה שלא עשה קודם לכן • ותדע כוח מהדבק הסכיכם בעם בהיותם
במדבר לא היה בוכות האבות והבועתם כי אם בוכות אדוננו. משה עם ואחיו דבר לא
מיעו בו הראמונים וסוף מה הרביתי לבאר בזה הספרק: ושם מה שאמרתי הכה נגלה
מרו הפרה לדעתי באומן כאות: ואתה הראת לדעת הכבי מה הסירותי אתרו הכפתי
מיתחייבו לדברי המפרשים כלם בפרשה והתהלם לאל:

פרק שלשה ועשרים

אמר ובחק אחרי כלותי מירוש הפרשה והיתר הפקותיה • הנאות אל לבי
מהרב המורה הגיה מני עדים לקיים דעתו מלבבת הספיר ואמר
על המאמר הראשון • הלקד מדברי הנביא ובחזקאל עם ותרגום ונתן כן שואל בפר

לא מספרת. והשמי מאמר רבי אליעזר בגדול נפלו לא מספרת. ולפי שכתוב סוכר
הפלוסוף בספר הפרמים והשלם הטעות מעמס המנגד לחוק דעתו המס יכונו
הפקות לדעת מתרו לכן הל עלים מובת הכחם עדות בעדי הסניה לו לפרם דבריהם
בחופן אחר ודחוי אם כן מכפרם מאמרי הסניה והמתרגם ומאמרי רבי אליעזר בחופן
לא יהלוקו על מס מפרשתי הלבנת הספיר נאמר על הסכלים הנבדלי ובמס לא תפאר
פרסם מגנדת למה הפרשתי: והנס לא המשת עד כם מ׳ המאמרים הסם כדי הלא
לסמנים בביאור הפר הם לסיותם כלם הקמרים הבחלת. ושתם המתי הבי להתוכח עם
הרב במס מוכר בחלם הערבים וה בחיל בזה הפרק מם הכתב נפלו לא ובברק הכמפך
לוס לכתב על מס הסניה הרב בפי לא ממרחות יחוקל הנביה כדי לסכחים מם הסנין
מסעדים הלם: כתב הרב המורה נפלו לא ראיתי לרבי אליעזר הגדול דברים
נברקים המשרהמים הנודשים נברק לא לא ראיתי משלם יותר ורים מסם בדברי
אדם מסכמהכם אחרי תורת מסה רבינו עם. וזה לסוכו המים מלי זם מקום הבריא
מאחר לבמו לקח ונטם הבלמם וסיו המתחין והאלקן עד מאמ׳ להם די הכלמ׳ שטם אחר
הבלמם מטם המים הרישה הארץ מלי זם מקום הבריאת מהלב התה׳ הבה הבודו לקח
חרק על הבי המים הנאמר כי הלבב יאמר הים הרץ הבל. ואחרי הסביה הרב דברי רם
אליעזר אי״ר התמם ממנו מאד ודבריו יבלבלו כל בעל דת ושלא הסבאר לו בו פרשם
מהפוקן. הלמכם הסניה המאמרו זם הני כללים הלחד הסומר הסמים ואומר הארץ
הם המרים המתחלפים אם הים הלמר בהמים הומר. והכלל הסני כי למם הלקלום
תרגם ותחת רגלו המעמם לבנת הסטר ותחת הרמים יקרים כשבדה דלכן הכא.
ורבי אליעזר שרם הלבנת הסטר הסנה התחת הכסה הנה הומר הארץ ושלא מבאר
המומר הארץ הנה הומר הרקמון. הליד הרב מזם הלבנת הספיר הנה הומר
הרקמון ושלא הטר הרקמון הסניה בדבר: ולשו הים הוד הטעם הנאת הנה הרב אינר
הים מחל על הסבה הומרית הממנה כבריאו הסמים והארץ ועל זם תמם ממנו הרב
ואמר המאמרו זם ובאה אל הקדמות ועל הבנתו ואת הנאה הכלים מוכרתי: ראיתי
לסניה בטולים עבמים לזם ולוכיח הר אליעזר לא הים הנא על הבם הומרית ומיסוד
הרב הנה קו תוסו ולבבי בהו ובזם יתבאר הלא הליד מם הרבם: והבטול הרקמון הנה
כי אם הים הנא על הבם הומרית אין נמתקן רבי אליעזר בתשובתו מאחר לבמנו
המלב התחת כמה כבודו כי יבדין יפאר הקנמיה ואחר לבומו מהיכן כבריא והמלב מלי
זם דבר כבריא וכבר הרגים הרב כספקן הנה ואמנו ביטול לדעת רבי אליעזר והנה בלמת
ביטול לבנתו ודעתי לא לדעת רבי אליעזר אמר בנדק כל אמרי פיו: הביטול הסמ
כי אם הים המלם על הבם הומרית אין אמר מלי זם מקו כבר אם ואיה ראוי מאמר
מלי זם דבר כבריאו כי הנה הלמן הראוי למם הממנו יתהוום ואתם ראיתי מדברי הרב
המורה בפח הנה בסיתום מקום הלא ואמר על הומר: והראים הפלוסיה בזם כי אם
הים הנא על הדבר הממנו יתהוו הסמים והארץ אין אמר מבבראו הסמי מאור לבנה
והכם אור הלבנה הנה מקרים ואין יתהוו הסמים לי מבנמי מהמקרה. כם מאור הלבנה
אינו נגזר אבל הנה הנסר הבנוה ואם הנה מקרים דבק במקרים אמר: והרביעית

כי אם שיש שואל על שבבה המאמרים איך אמר בארץ מבראת משמלא מתחת כסא
הכבוד והוא מבואר משמאמר ראשון והשמים לא יקדמו בזמן לשמים הארץ והכתוב
אומר בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ ורק משמיים כאחד נבראו ואיך
אמר מבראת הארץ מתחת כסא הכבוד · וכל זה ממש מאורה רבי אליעזר לא
שאל על שבבה האומרים ולא נמצא כן בדבריו כי ידע בודאי שנבראו השמים והארץ
אחר האין הגמור וגדול מבדולי ישראל אלים לו שיאמין בקדמות העולם כמנהגי
הפילוסופים : אבל כוונת דבריו כפי השאלה על ריחי אמר לך ואתה פס עמוד על
התבוננות אמתתו · אתה ראית לדעת מדברי הרב המורה במתוף מקום שיאמר על
המעלה שכלו והבו מזה שמין ברוך כבוד ה׳ ממקומו הנה מקו אתיו דבריהם אל ממלא
מקום אבותיו והנה רבי אליעזר באמרו מאי זה מקום נבראת לא שאל על שאומר כי אם
על שפועל הקרוב אל אם שיש שיית השמים והארץ משאל את כלי אמצעי אז שיש בנית
השמים מהשכלים הנבדלים והארץ מהגלגלים אז מהשכלים הסמוכים אותו שהיה מאמצעי
את כלי אמצעי כלל והוא דרוש מקרו בו חכמינו ראשונים עם והוא אמר בבר ד׳ שאומר
אומר שמים נבראו תחלה ואחר כך ארץ שנאמר בראשית ברא אלהים את השמים ואת
הארץ · ר׳ יהושע אומר ארץ בבראת תחלה ואחר כך שמים שנאמר ה׳ אלהים
ארץ ושמי׳ רבן גמליאל אומר שניהם נבראו כאחת שנקראו אלהים שמות ואדם:
הלך רואה בעיניך שאין הדרוש על שפועל לא על האומר וזה פירוש שמי מאי זה מקום
נבראו אל מאי זה מעלת מהשמאלו שמשם התחילתם זמן עשאם אם שם את אשכלות
הנבדלים והוא הטוב לזה מאור לבוטו אל מנמשך משאל את כלי אמצעי והלמה דמו
למעלותיו כמו שאמ׳ ה׳ מלך נאות לבש ולבש נדקם כמרין והאור רמז לרנון בפו שאמר
באור פני מלך חיים ואור פני לא ופלון ואור פניך כי רצית והיה שבונם שמהרמון
השם ונפע מדותיו ומעלותיו נבראו השמי׳ עד אמרו שלם הכל יבנם ואת שחב הנבל
הזה שלמעלותו כמשך מפא הרנון והנפע השלמי הזה כמישור הזה ממש שהשמל בגלגלות
הרנון שיהיה בזה הטיעו ולא שכל מבלתי יכולת ה׳ לעשותו יותר גדול וזה רמז באומרו אל
היו כמתחים והולכים עד שאמ׳ להם די הנה יחם זה כלו של הרנון ונפע הדרו והמעלות
האלהיות לא לשכלים הנבדלים: ומשל עוד על הארץ ואמר הארץ מאי זה מקום נבראת
אל הארץ וכל תולדותיה מי הוא המשוה אותה · והשיב בזה מפלג מתחת כסא הכבוד
וזה ראוי שתדע שעם היות שכבא נאמר על השמים כמו השמים כסאי להותם לאמי
הידעם על עונם ממניאם כמו שזכר הרב בפט הא לא ומשך מזה הפס כסא לא יאמר
על דבר אחר כי הרב עצמו הודה בפו שנאמר על בית המקדש כמו שאמר כסא כבוד
מרום מראשון נו ואמר עוד הרב באותו פרק בפסא יאמר בב על הסיגנדולתו ובהרמו
שאינו נבדל ממנו כמו שהביא כי יד על כס יה ואיך בכל אחד מפעולתו השלם נמצא
כסא מיוחד לשאת אם בעולם המלאכי המים יהיו כסאו כי ידו על עונם ממניאה ובפרט
הגלגל הראשון ובשלם הגלגלים נקרא השמים כסא ובפרט הגלגל העליון ובתחתון
נקרא בית המקדש כסא ורחוי הוא שאלו ואחמר בשם כסא להותם בין אחר הנמצאים
הבעלמיים מהנבדלים משאל את כלי אמצעי כמו שזכרתי בפלב מזה שנאמר בבלמחת

ולכי

ואמר לחמור עוד פעם כפה כמיבה אבנו ויבן על הגרם הממעיד אבל כמיהיה בתוך ל
בגבר כאומר כבה כבוד כפה כבודנה ואמר כי חם על הסכיה בנגד יום בחימר ועל
הבל יקעמו • וסכם תמנה זם בדבריהם ול סתמיד ואמרו כבה הכבוד על המלאים
ונפכיה אמר בפה כבוד מרגם מרחמן מקום מקדמנו ומתן מקוה ישראל כל עזבך
ובמו ב הכם הסבאר מעבמו סכתוב סלה נחמר כי חם על הבל ית לבדו הוא על הסכלים
הנבלים ומם מינלם זם בחמת סוה מאמר בבניה יחזקאל עם ומעל לרקיע אשר על
ראשם כמראם חבן ספיר דמות כפה ועל דמות הכם דמות מרה אדם עליו מלמעלם
ואמר בם לדעת הרב הסורם מראם על החיות הם לדעתי הגלגלים רקיע כמין הקרח
הנורא נטוי על ראשיהם הגלמעלה וזה הגלגל הגדול הסובב בכל ואמר מעל הגלגל
הגדול הסמוך ראשיהם אמר דמות כפה ומם הכלים הנבדלים מגיעו הגלגלים ועל
הכלים הם ראשם דמות כמראם אדם וזה דמו לכמה הראשונים המפטע עליהם
תמיד: וממה פנאתר הכבכה ממעל לרקיע נדע נגה ספק מהם הכלים הנבדלים
ומהם מתאר הרקיע הסוה הגלגל הם קרח הכורה כמו אמר ודמות על ראשי החיים
רקיע כעין הקרח הנורא כמו על ראשיהם מלמעלם הסוה לדעת הרב הגלגל הסובב בכל
הארץ ואמר לא בראמרו המלגן מתחת כפה כבודו כי הכלגן והקרח יסתתפו במוכנם
ומבתם אחת כמו הסתבאר בהבשמת ובדברי הרמב"ם הגלגלים ומהכנתה נמאיס ומפסד
ומסכת הם כמו הבניה הרב הרמב"ם ז"ל הב: הכם התבאר מהיה דעת רבי אליעזר
הסאדן הבריאת על ידי הגלגלים הכמלים בהלגן אחר תחת כפה כבודו הם הכלים
הבנבלים הכם גמם הלמר הגר המלאכתו עם ל יהיה הגמים הבריאו תחלה ואחב
אדם אחר בגמתו הם הבבראת הארץ בראמצעית הגלגלים: מהו נב אחמרו כאן לקח ורק
על המים כלומר המסמים בלו הבהות על הדברים הבסלו והכם הבנה ראים מאמרת
לבלגן ואמר הוה אדקל אמר לגלגל מהיה הארץ: ומו דעתו נמראם דבריו אחרת
דקדוק גדול ומקיל רבם והלרים הדע הארמת אבל מלמ אין הבתן המה הרב הכוכם
מדברי ר אליעזר אמר כדבריו ונא המשל כלל על מה הרב הרב המורם: ומנה אחר ראיתו
לבסמה בפרק הוה • ואמתיך הדברים כבר הבמ הבנה מהבנה מו בבי יחזקאל במרכבה:

פרק ארבעה ועשרים

כפי הם מגלה הרב הסורם בתחלת החלק הג מספרו הנכב אמר הבנבואת
יחזקאל הוה הלבם הבנות הלוקות ומלכן נאמר הם הלם העמים ואדם
הארמת בחות אמר ואדם ומכם רוח הסערה ג ומתוכה דמות ארבע חיות וזה מראיהן
ג • ומכב הרב הבאמר זה על הגרמים הבמעמים • הבמנה הבנית הוא כאופנים אמר
ואדם החיות ומכם אחתן אחד בארן אבל החיות נוא מראה הלוכיה נוא • ומכב
הרב הבאמר זה על הארבעה הקדמת הם ואחר מה ואדם אמר הבמר הראמן
מבתוך

מפותף אליסם וסוף פיאופן הראשון מזכר: ספסנם ספליטית סוף בחמל ואמר ואחרי
כשן חמל כמראה אם נומ' ואמר סרב מכאמר זם על מנאות המכנ' מנבדלי' וספנם
סראשונים. ולפי מנאמר בסמנת פיאופנים מסם סיסודות לדעתו מראש פיאופנים
ומעשיסם כשן תרסים ותרנם יוכתן כ"ע"ם מיזו גלגלוח ושובדיסון כשן אבן טבח
וכו' וסוף מסכים למס מתרנם אבקלום ע"ם ותחת רגלו כמעמס לבנת הספיר כעובדת
דאבן טבח נזר סרב המורם מסעבין הממל בסיהם סוף אחד וסתם מאמרו באמרו
ומבן זס: ורמון כפי הראש מדברו במקומות מספרו מאגילי בני ישראל סמינו אמתת
המומר סראשון סמפותף ליסודות וסוף כרמו באמרו באופנים מסם היסודות מסם
כשן תרסים מסוף עובדת דאבן טבח הממל בחומר מסוף אגל סני סמתרגמים. וזס
סעד סמני מסביח סרב לבאר מלבנת הספיר סוף סחומר סראשון: ויען סיס יסוד
הטעגם הזאת אמרו מסאופנים הם היסודל וסחיות הם הגלגלים הגם אבקם לך ראיות
חזקות סאין הבנת מראש כדברי הרב וסאין סחיות רמו לגלגלי' המממו' ואין סאופנים
רמו ליסודות ועם זה תבוטל טעגתו זאת. והגם אוכיח זה בטבעם ראיות לקוחות
מדברי הנביא ע"ם בנתו המראה' עם הרב המורם נתוכח אם יסכימו לפרטו הסבוקים
אם לא ולהיות הדרום עמוק עמוק מי ימצאנו וסוף הגדול מחכמת התורה והרב
התחכם בזם הכתב בזם אחלה פני המשיח בפלם ומאזני מפסנו ומקול דברי הרב
וטעגותי: הראויים הראשונה כי אם היה כוונת הנביא במראש הכפלאה הזאת בסיום
במציאות בכללו ד' יסודות מתדמים בחומרם והפכיים בטרוניסם ומעלים הגרמים
המממיים מתנועעים תמיד וסם יכיעו אותם לאיס ולהפסד ומהמיים הסם יתנועעו
ממכיעים הכדלים אחר הנבוס מסם סוף אלהיכו ואין עוד אחר בדעת הרב הגם לא
היו חכמיכו הקדמונים מפלינו בהסתר הדרומים אחלה כמו הבא במסכה אין דורשין
מעשה בראשית בשנים ולא במרכבה ביחיד ושיותם מונח' הלמוד הזם עד ומו הנקבה
לחכמים כאמרם תא ואגמרך מעשה מרכבה אמר ליה אכתי לא קמלא והגם אין בדעת
מאלה הדרומים הזכרתי מה מיחיב הסעלם הזה אבל ראוי הירמו אלה הידיעות
במקבלות ברבות עם ישראל. ואיך לא והגם בבל הסאומות גם באומתיכו נתפרסם
הסתפלסופיות בכמו אלה הדרומים בבתי מדרשיהם הכוללים לנערים ולבחורים כמו
מזכר הרב רבי' מסדאי' ז"ל וכל זה ממה מיורם אליך המעשה מרכבה הראיה אינו
מה הסתבאר אבל הפלוסופי' בראותיהם' ואיך אין הסאופני' הזכר הנביא היסודות בדעת
הרב. ואמרו כשן תרסים לא ורמון ל' הסחומר הראשון הסמוחף אליהם בדעתו: הראיה
הסנית כי אם היו הסחיות הם הגרמים הסממיים בדעת הרב כדי הימאר הסאופנים
אגלם הם היסודות איך אמר הסם הרבעה והגם הבדרים הסממיים הם יותר מזה
הסמספר ואתה תראה מבמראה הסמי' אמר ואראה והגם הרבעה אופני' אגל הכלבים
אופן אחד אגל הכרחב אח' ואופן אחד אגל הכרב אחד ומרא' הסאופני' כשן אבן תרסים
הגם יורה הסכרובים מסם הסחיות כמו הבחר ואמר בסם הוא הסוס אחר ראיתי בכסר
בבר הסוס כמספר הסאופנים עצמו וכמו הכיסודות הם הרבעה בחמת הכם ומחויב
היסיו הגלגלים ג' הרבעה הדברים אלא עוד הוא הסמקר מי הכבדו' הסממיים רבים

סם ויתר מהמספר הזה: וסרב סרנים מאד בספק הזה וכתב בפט אחב ב״ה אמרי ס״ו
מסדרים נגם וכבר למעלה מן הסמם וסיו מונים מספר הסדרים המנויירים אל בדורי
סנורות אחר בסם כבנים ארבעה וסם כדור סבבי פעומדים וכדור הכבנים הנבוכים
סחמסם וכדור סמסם וכדור סירת אלם הם סארבעם כדורים ולמעלה מהם כלם נגנל
אחד מיפסם אין ספק בו ואמר סרב אל זוס המספר אבלי פרש גדול מאד לענין שלם
בדעתי לא ראיתיו לאחד מן הפלגוסופים בביאור ודברי הסחכמים הפירוש על זה וכו
ובפי אחב הזכר כתב סרב עוד אל ועלם בדעתי כי שאחד כדורי המנויירי ואצם הפופצ
מכלם כחות בכל המתהוות וסם עלתם יום לכל כדור ויחיד מן הכוכבות הכדור הסוף
התחלת בחות היסוד הסוף לבד וכו׳ ושם סיות הרב הפרש הלמה כתב כל זה ומה הענין
אמר לו בו הם הנם הלמ׳ הוא הכל זה כתב הרב ברי ליסב מספר הארבע׳חיות וסיותם
מסוערות בדברי הנבואה עם הארבעת הלופני׳ וכל זה לאינו הוה לפי הסיסוד אמר עליו
בנם הרב הדעת הזה הוא רשע לפי היסודו הוא הכוכב ונונה הם למעלה מהסיום ועל
זה בנם הקדמתו הסם הארבעם כדורים והוא ומנד ושע כי כבר נודע לחכמים שאינו
כן ומסני הכבנים הלם הם למטה מהסמם וכן כתבו בטלמיום רחם חכמי התבונה
ונלינם מהבני יחוקל ובנם בבואתו על קן תהו והקדמ׳ כוזבת: ונם כי לדעת הרים נים
לא ומנו הכדורים כם הסמם עם היות הכב ומנה למעלה מסמם אבל ומנו כדור כל
כוכב וכבב מהכדורים בבני עצמו ואם יכלנו הסמסם כלם בכדור אחר הנה נכ יכלנו
הסמם הסמם והיה ובכלל המעלה לא נבדל ומנה הכדורים במספר הארבעה
נם לדעת הרב ודברי הנם הם הסמסם עם הכדור הסלמון אין כוכב בו וידוע הנביא
אם ידבר מהכדורים מכלם ידבר ולא יהיה נבואתו מארבעת הכדורים המנויירי ויבאה
הנגבל הסקיף בהם אבל כפי הלמת מספר הכדורים בוס הלופן הרב הנזכר אלבו
ליסב מאמר ארבע חיות וארבע מרכבות וכרים ומאר הרבשות ווה ממה הזורה הזיין
כונת הסרלה כדברי הרב: הטענה הראשית כי אם הם הסחיו הסחיו רמו לנגנלו והאופני
ליסודות והחסמל לשלם הסכלים הנבדלים יקשה מאד הדר הסמנה כי הנם הסמנים
לא תמלט מהתהים מהמאוחר ל הקודם כהמנת יעקב אבינו והנם הולם מהכב ארבע
ורצו מניע הסמומים בו הסמיב מהמאוחר ל הקודם כמו הנא המה הבר או התהים
מהקודם אל המאוחר כהמנת הסעיה באמרו ואראה אתם ויסב על כסא נוא הרפים
שמדים הממעל לו ואיה רמו לנם הראשונה הסמסיב ביתר הסכלים ואחרי כן אמר
וינשו אמות הסמים מקול הקורא ואיה רמו לשלם הנגנלים ואמר בסוף והנה ז ימלא
עמן הסוא רמו העולם הפעל המתהוה והנפסד מעלת כחות הגרמי המממ׳ והנם
לדעת הרב יתחויב התהים הסנת יחוקל מבולבלת ולא תהיה מהמאוחר אל הקודם
ולא מהקודם אל המאוחר כי הוא התחיל בחיות הסם הסמים ואחר כן דבר באופנים
הסם היסודות ואחר כך בחסמל הם הסכלים הנבדלים והיה ראוי הנתחיל ההסנה
מהאופנים ואחר אחיות אחר החסמל לו התהים בהסך מהחסמל ל הסחיות והאופנים
באחרונה וכבר הרגים הרב בחלבת הדברתו מעלת הספק הזה וכתב פה אחב בפוסו אל
הקדים הסנת הסחיות מפני הסם הקדמות במעלה ובעלה לאופני כמו הזכר רוח החיה

באופנים ואולת זה לב ואחר שאופנים שהמנה שהליטית אחר שוה עליונים במדרגה מן
החיות וסבת זה שהתי ההשגות קודמות בלמוד בסברה להשגה השליטית וסם מורות
עליה עכ"ל: ועדין הספק במקומו מ"מ אם שיתה שהשגה כדרך מופת ראיה כמו שראיה
מדברי שרב באמרו למה שהשתיים שראמונות קודמו בלמוד בסברה להשגה השליטית
וסם מורות עליה; כו' שיה ראוי שתתחיל באופנים אחר כן בחיות ואז ידבר בהשמל ואם
שיה כדרך מופת שכה שתלך מהקודם אל המאוחר שיה לו לשקדים ענין שהשמל שהוה
קודם במעלה לכל הדרוש' שתבאר מזה שדע' שרב בהשגה לא יתכן: שראיה של'
כי לדברי שרב יקשה מאד אמרו ודמות על ראשי החיה רקיע וגו' ותא שרקיע כנשיה
ומרות גו' ואשמע את קול כנפיהם כקול מים רבים גומ' ויהיקול מעל לרקיע גומ' וזה לכו
שלדעת שרב ההשגות הם חלוקות ולכן כאמר בהם שלשה פעמים ואחרי כמו שכתב
בפה אב שנזכר' ואם כל מה שאמר בחיות הוה מדרשם הנרמזים שהממיים עד אמרו
ואחרי וסנה אופן אחר וגו' שהוא דרוש שיסודות עד ואחרי כעין השמל ומשה עד סוף
שמראה שוה דרוש שלשות אלה איך בדברו באופנים אלו הפשוקים שלה וסם עניים
כבר נאמרו בחיות ואין צורך בשמנותם כלם שיאמר שלא נזכרו בדברו בחיות ונזכרו
במה שדבר בענין שאופנים וזה ממה שיורה שאם נראים בחיות כוונת שמרא' מה שזכר
שרב יתחייב לדעתו שיבואו שפשוקים בלי שדר ותהיה השגה בשדר מבולבל ושרב לא
שרגים בזה שספק: שראיה שחמישית כי אם שיו החיות הם הנרמז' שהממיו' והאופנים
שמה שיסודות כדעת שרב שמורם ומשה אחד אמרו ואשמע את קול כנפיהם
בקול מים רבים בקול שדי בלכתם קול שמלה בקול מחנה בעמדם תרשנה כנפיהן'
ויהי קול מעל לרקיע אחר על ראשם גו' והקומי בזה מארבעה פני' אחד מאה' ואם קול
לנרמים הממיים והוא בחלוף שאמת ראה דברי שרב בפה אב שזכר שסי' דעת קדוש
שהיו לנגלים קולות נראים עממים בתכונות' ואמ' שם אל זה שדעת מפורש באומתם
נב עכ' ועם שיות שמשם לא באר שרב שנורך שבר' שהי' דע כי אמרתו מתפ
אונם כי אם לשעיר על זה שקול שזכר שכניה ושרב אמר אמר בלתי אופשר כפו שראמת
ויתחייב אב שבא שוה ודבר כזב באמראות ומזקאל שכניה אלילם לא מרשע' הפן הסמי
משקומי באלה שפשוקים שמה שיהם שקול שהוא לכנפי' לבד ולא לדים ולפני' ולגלים
ולגוויתיהם ושוה זר מאד כי שאומר שקול שנרמים שהממיים ואמר שבתכונתם יחדם
שקול שהוא ולא אמר שיתחדם שקול מהכנפים אחר שם לדעת שרב כדורות שנגלל
ונפשו ושכלו שיבור ושמנוע שבבדל שיועשו על צד שתמשקים ואלה שעמדים לא יחדשו
קול' הפן שהליטי מהקומי באמרו בעמדם תרשנה כנפיהן הם ודה על שהממיים
נחים בזמן מה ושוה שקר כי שמנוחה שמלעת בשם יען שיתם תמשיכה שבחיות תדיה
וכמו שסביבו שרב ואמר וכף רגליהם ככף רגל עגל מלמד אחיו ויחיה למעלה' הפן
הרביעי מהקומי שוה באמרו ויהי קול מעל לרקיע אחר על ראשם גו' ושנה מעל לרקיע
שהם הכדורים כלם אין נשם כלל ולכן לא תמנה שמה אופתרות קול ואין שם כנפי' לא
עמודים למאמר בעמדם תרפינה כנפיהן: ושנה הרמזים שזכר שרב בכנפים ודעת
הקדוש שזכר בקול הנגלים לא יתכן שיאמר שהיה בדבר שמנה על הנגלים: ושראיה

סמוכות לאמרו במרחץ סמכות ואחרים וכנס ארבעה לוקחים אצל סכרונים לוקחן לאחר
אצל סכרונ לאחר ולוקחן לאחר אצל סכרונ לאחר ומרחץ סלוקחו כמין לכן תרסים . וכל
בסרם ובבסם ודיסס נגמ׳ הלס סיו סלוקחים סמס סיסודות לוך לאמר בסס כבסים כי
פכס סיסודות סס נמסים מתעם ולון לסס כפס ולא סכל מיכיר ולא מרע מיכעם על
גד סתמוקס מסס סדברים מסמפיל בכבפש לדעת סרב סמרס . יחרליס סמכיעת
לאמרו במרחץ סמכות לוקחים אצל קורא סנגל בלחני . ולארבעה פגים לאחד
עכי סלאחד פגי סכרונ ופגי סמכו פגי לדס וסמליסו פגי לרס וסרביעי פגי נסר ולאמרו
מאל כרחמנס לאמר פגי מור ועכבו לאמר פגי סכרונ ויחזקאל בקס עליו רחמים וסמכו
לכבוש לאמר לפגו רבנו סל עגלס לון קמינור נעגס סכינור . ועתס רלס מסמכו׳ מלס
סמס סמנים מוכר מסמת ולס סיס מסמות סס סכרורים סממיים וסלוקחים סמס
סמכמדות לוך לאמר בלוקחים סמכו׳ מוכר בחיות כי סיסודו׳ לא יסתתפו לגרמו׳ סממיים
לא בחומר ולא בגורס ולא בדבר אחר . וכבר הרגיס סרב נסמפק מזס ולאמר אל וסמיב
סכורות בעגמס וסתגשות בעגמס וסתבאר מסמות סס סכרונים . עכ בעגמ לא רוגס
לאמר מסמכו׳ מלס מוכר כלון לא זכרס בלוקחים כי לס על סמות כמו מכזכרו ברלס וגס
ריבי דוד קמחי אל כמנך לאחרו לאמר ולארבעה פגים לאחד לכל לאחד מסכרונים וכו׳ .
לגבל פגמו מסמוקים לא יסבלא כי סכתובים כלס בלוקחים ולכרו ולא בכרונים . רלס
תחלת מסמור ולרל׳ וכנס לארבעה לוקחים גו׳ ומרלוסס דמות לא׳ד לארבעתם כלאר
יסים סלוקחן בתוך סלוקחן בלכתם אל לארבעת רבעיהם ולכו גו׳ וכל בסרם ובבסם נגמ׳
לוקחים לסס קורא סנגל נגמ׳ ולארבעה פגים לאחד ונגמ׳ סכך רולס מסמסוקים כלס
בלוקחים ודכרת לא בכרונים ולכן לאמר פגי סלא׳ פגי סכרונ ולס סיס סדרתם נכרונס
לגמס יולאמר פגי סלאחד פגי מכרונ ונסלא כלו ולאמ׳ פגי סכרונ סולא פגי סכרונ ולס מלאמר
בטל עגס מלאחרי מס וכר פגי סכרונים ולכן יחייב מזס גלאמר על סלוקחים ומלא ממס
מוכרים מלון סלוקחים סיסודו׳ כדעת סרב ולון עין תרסים סולא סחומר סרלמן כדעתו :
סרלים בסוכנת כי לס סרב יסייב מלבנת מסמיר סולא סמומר סרלמן כיון מתרגס בו
לקבלם עובדא דלכן מכא כמו מתרגס יוכתן לאמרו כעין תרסים בלוקחים ויתר רלוו
סולא מכלאר מסמכלים מגבדלים מקרא ויחזקאל מכמיא כמא לאמר ממעל לרקיע מס
חוגבים בגמגם ומיס בגס מסחומר סרלמן כיון מכא׳ בלס כמרלס לכן מסיר וסולא
מלמון עגמו מוכרס מתרס במעגס לבנת מסמיר מלומר. סרב מסולא סחומר סרלמון
ולא תמנא מבמרלס מסמות כמא לאמר ולרלס ונכס לא מרקיע לאמר על רלס מסכרו׳ כלכן
מגיב במרלס דמות כמא ונגמ׳ מכס לומר בכירגם מעל רלס מכרונים מסמסגמו׳ ומכא
מלכן מסיר ונב תרגס בו יוכתן לבן מכא ומגמך מוס מיסו מסכלים מלוקחים בלתי
נבדלים מחומר כי חוזק מסטעגס תמנ׳ יותר כדברו מגמס מסכר׳ יח חזקא יתן כתנו מרעגס
לאחר מגתמנא בדברי לוקחים ויוכתן כם בסיות לסמן מסמוקים ומתרגנס מוס בגמיסס
ולולא בסמך מגוס לא דבר סרב בו מסמיר מגיס מומו . ולמלא מסרב מסורב מסלא
ומלא כי סולא לאמר בבו מוכתב מלאמר רלס מלאמר מכמיא לאמרים לסס קורא סנגל
בלאמו גור לומר מסלוקחים מס מסמיים ותרג כל לאמן נגבלא ולרע לאמר מלוקכן דעתו

בימי פתרון בלי לב ואם היו בעצמו מודה מחמת יוכתן מהאופנים סם הסמים אין
ואומר שתרגם יוכתן עין תרסים לבן טבח ומאמר זה על החומר הראשון כי אז מיבגר
היתרגם מהסמים הם בעלי חומר ראשון ולכן ואמר אומר מסתרגם מאחר שאמר
מהאופנים הם הסמים ותרגם בסם כעין תרסים לבן טבח וראה שלא אמר לבן טבח
ולבכת הכפר על החומר הראשון כדעת הרב: והטעם בסבות אל לדעתו היו אלו
הגדולה מבסתירות: סנס ביאר תי מכל הטעמות האלה שמה שכתב הרב המורה כפי
מעשה מרכב אינו אמת ומזון אחיל הם הגלגלים כמו מחשב והאופנו אינם היסודות
כדעתו ומזה יתבאר שלבן ספיר אינו שחומר הראשון ויוכתן בע"ל כמין אחמרת
לבן טבח ואל כאו על שלבן הוא אבעת עינים ל"ל מבעת עלינו על מתן לבן בשפר
הוא החומר הראשון מהם כוללות ומהם פרטיות מלבד הטעמה הראשונה שלהם
עצמיות כל כדרום סוס כפי הפסוקי אל אתה המעיין בתן חלק לטבעת ונם לטמאם
הטעמות האלה ותראה שאינו כמו שחשב הרב ונם מגודל בסים הכוונה כאן בחמרו
כעין הרסים הוא שחומר הראשון לא יתחייב שיהיה כן לבנת הספיר כי כבר ידוע דבר
אחד מפל לפני דברים מתחלפים כמו שהביאו הרב המורה בסקדמת פירוש אל ויותר
עמוק מזה שיות שמפל האחד בעצמו מפל לעצמים רבים עד: ואחרי שהוריתי שאין
הכוונה במרכבת המלאכים תראה הכתב מה שחשב הרב המורה אל מעלתי מאוד דבר
מה בכוונת המראה כפי חולשת שבריתי לא בבאור והרחב שאמר כי אם ראשי דברים
כמו שנו אל: ואומר שהאופנים והחיות הם שמות נאמרים על המכלים הגדולים
מאומר מפרתי עליון עמי ראוהו והם מדרגו כפי מעלת החיו מדרגה עליון מהמכלים
שהם שם אופנים מדרגה למטה מהם ומקבלים מהם הסבה כמו שאמר כי רוח החיים
באופנים ואמר בלבתם ולמי נולמר שכמו שהתבאר אצל שמאמר שיו שרבלו הנבדלים
בארבעה מחנו כמו שכתבו אצל בשרב מקומו ואמרו שמיכל אות שר המרכבה שהאופנים
ונבריאל שר שמחנה הסכות ונוריאל שר המחנה הסלגות ורפאל שר שלישי לכן אמר
ארבע חיות וארבע אופני: וזכרים שבאיה ראש ארבע מרכבות ונאו מבין שני הסרים
נ' וקראש ארבע רוחות הסמים ונכאות מהתיבב על אדון כל הארץ: ואופני שהחיות
הם ראשי המחנות והאופנים הם אשר יהיו למטה מהם המחנותיהם לו יסוד מעלות
מתחלפות שהם מכלים הנבדלי: וכמדרש תנחומא אמרו כמה מעלו הם בפולס אלבעה
ואמרו עוד במקום אחר הלבנת סן סן המרכבה והבן דבריהם בעין הסכל כי סעגין
בלו מכלים לאמת מכל נד ולמי שהאופנים והחיות הם שלשו בעלי בחירם ורצון אמרו
אלמי כנפת הגדולה והאופנים וחיות שקדם ברעם נגלו מתנשאים לשמתם מבחיים
ואומרים ברוך כבוד ה' ממקומו וזהבה והמיר לא נאמר כי אם על בעלי נפש: פאמר
אם אם מכלים אחרים מבלעדיהם והמחנות שאלה מהם אופן וסדר עניינם: הנה זה
מעלם מעין הסכל שאינו ולא תדעבו אם בבואם אל בקבלה מהבנאו ולכן שהאירו
שהחכמים בלמוד מעשה מרכבה לשאמר אבר אינה ממקן הסכל העליון מהשינו מעבינו
ולכן היו הסמות שקדמים נקרים בקבלה אלשם ואמו מעמדים אותם לפרמי הכוונה
בסיותם הנגנים ובמקרה עכל זה ממה מעמד מאינו מה מחשב סרב ומסוה קרוב
למה

לעם סגלה: ואין ואיתן מחכמה הוא רחוק ממנו אמרתו אמר לעם מחכמו ודע לו
מסקבלה ומה מלאתי מסעד המי מסדר סדר לו יעיד דער ממה מבקש מבל ירחם
בחמת שחקן בשר ולבנת מסבור בחמר שלו מסכלו בבדלים והוא חסר רגיתי לבחר:

פרק חמשה ועשרים

ברתיבת סדרו דוס סמחמ: ממה שאכרתי בעם מקל ועלה בודמנו מסחומ
ומרחלות תדעמס לבלבב בחימת ועתה חסור עליהם בחיים
רבינו לעמם הבוחר מלה חולה כי בחו שבלעם מיוחבנמסיוכה צדבקו סבבדל תמוה
ובבורו לחתן ובחמנו המר לבעשיהשבל לסבפסף להמיבלם בבל מיה מחפבלו שלמו
בכם הלולם ובדשת תבדבקשלהלמ מבדבקות ובסמו בבבות שתו תבנועב מתמוקת
עבודתו לשמת מעשה שבדקם שבשבמלבר: ממת אבעיסו בבינים סוחת חמר כם
חמר סל ס בבדל מסיוסמסיהם רקבלחרן במ חבדס קבלחיך בבדק ב יחמר בי סל
ות סבבדל מסתי מסלק סבמל בסיבר עמיתם הבלבלה חבר הקב הרין ובחבלים הסם
סמתבלהבמחו חבר הם כלם ממסבלבחרן בבמ מחלבם תבח חבר תבלבחר ומוח
בם חבבבם בבבע ממבע ב חבו מם מבלבד ולת מחרן בבתבלבל מוח חמבע מבבבב
מבבחם ובהם חמרו מתבן בבמיב לעם שלחבבבל בבל מבחו בבבמ ובבח עליון
חלבי לעם בסחבע בתרן והבלך עלים בחבוח לבבבלה מבבבמחבלבי תתבבן בחבמר
פחבבי הזם: מבר ממבל חבר בחרן לח בחר הבם לבחלה לו להתבבן בחבבמתו כי
חם הבחומם ובבלות לבבר חבבחמרו עבד חבים קבלחיך בבבבן ובחזן בבבך ובחח רבו
לבבבתת הבבלבבבבחוח ולחבר שבבוח ישבל לחבר בבים כבלבחבבבבם בן לבבלבי: בבחבבם
בבבבם בחמ מבבבבחם בבבבבי חבב מבבלבב עם מבבבלל מחח בבחבן פבבבי מחבבר ממבנ
ובבח בבבבבל בבבבל שבחבר בחבם חבר בבחמבע בבבבחמן שבם מבבבבבי בבמו מבבבחבם
בבבם בבבבבבבבבם ובבבבבבבבב

נסקריבם מכיבו לאל ותנוסה לאחינו מעם עם אחר קרן עור פניו ואחרים עני מעם
בעבי מעם מ מים סגור מעולם ביאור נשרו לבלות סאחמה כמו פולאר סחמם לעולר
מגלגלים ולסיתה נכסלו מחזק דבקתנו מבלום סאחמם מאחר לאדון ולדים עליהם ודע
סבים סגם עור פניו יאורו ויתדמם לכבד בעבי חלקיו אם בגירו ודבקותנו עם הנבדל ומם
ואחם לבכלו ויתדמם אלה עוד בגסמו שפמו מסבכב אמוד נעם סערו כבם מעם לאחינו
יסיה נגמו מסערו ומסו קרון עור פניו והגם סוס ומה אחרי רדתנו מסער ומסי לאחיך
מאבנום ביאת כי עם סיות שיבב מם אחרבעים יום ואחרבעים לילם לאם לא אכל ומים לא
מתם ולאחר מלכתי מאוכה לא מעבי ום כמתפאנש לא מבעבר אם אם לאמר אבל מתלף
מעלנו מבבע אכומי לאחריאם נעם מפרו ומעם בעבר אמר ומעם לא ראם בעבי אדון עוד פניו
כי בפיוני מתמדר בדבקות לא מרגים בסמגלאמו · ומבר מיות המחאו מלאם נפסקם
ונחלמו מסבת נלותיכו כבר בלא ועדו מכבדים מבאים מתיבו לאתמדים בזמן נאולתנו
מעם בלאת מפיחכו כמב כימו קדם לכל מעלם ומלמו אם מתחדר מר מכחיב מרלמוכם
ומגא הדבקות מלו לאומם בבר ועדו מכבים ומשמו עם לא ומים לך עוד מסמם לאחר
עולם ולנוסם חרם לא ואיר לנומים לך מ לאחר מעלם אלדיך לתפארתך לא ובא עוד
שמסן בנומנך כלם בדיקים נ לאמר שבומן מנאלם ומיו זמרל בתכלית מבבקנו מסמם
מלדי ולא ומיו מתחת מעלת מבר מים מאמרו עד מאמר ממקל מסאחר מכמבב מסם
לכל מעולם מסבל מחמי מסיחכו לא ליסרל כי ומים מאחר מסמנע שאם מסל מל נעבמו
לא מסמם ומסו אמרו לא ומל לך עוד מסמם לאחר ומם ולמתם מרם לא ואיר לך ומים
לך מ לאחר עולם ולדיך לתפארתך ואמר לאחר עולם לבנאיר כי עם סיות מאחר מום בכל
מעולם מכם ליסרל ומים מחמו ומל ומים לך מ לאחר עולם ומבם אמר ממנה אמם מסל
מלמן שלם ומגא מסאחר מנלגלו לא ומעיד על מארץ לבל אמרו ומנך חמן ואיאר מלו
לא ומים כן ומסו אמרו לא ובא עוד ממנך ומרמך לא ואלמבי מ ומים לך לאחר עולם נ
ואם ומאר אומר אוך ומיו כמו ומרל כלם ראומים לבסד גדול כוח מבמו ומעמך כלם
נדיקים לעולם ורבו ארץ נו · לל כי לסיותם נעבמם אבמים נדיקים ומוכים ולסיותם
מעבמם וגדי מסם ראומ לסתפאר מעבי מסבנת מלם ומיו ראומ למעלם מגדולם מגלת
ומנים מגן מאור מסל נמלבות ומעלם מתמידו מומים לא מאת מל ות לא מסמערכם
ומסו מאמר לעולם ורבו ארץ : ולאמנם מתחדמות מבמיכם המבית ומסו חומן מדבקות
מרבלם אמר מבבים מעבר מוב כי מבני בורא עמים חדמים ואדן חדמם ולא מבבים
מרחמוכ ולא מעלוכ מל לב כי אם מאמו ונלו עדו עד אחר אמו בורא פי מכמו בורא אלא
ומבלם נולם ומעם מבום ואמר מסגו ת ובדו מעים חדמים ואדן חדמם ומגא המו
ומבל לאומת ומרל זקר אם מעים לתתדמות לנגל בכל המחבות מלם ואמר מלא
מאבנים מרחמוכות לבו מלא ומים מלים ומגן ואמם מבבון מרבות אחר מבלן ומסו
מסמיך עוד אמרו כי אם מאמו ונלו עדו עד נתנו מסבם לבם ומאמו ואמר אמר אמו
בורא אל לבו מלכו בורא מבבים מעולם מאלת ומולדם מבבים מסיה ואמר ע מכמו
בורא את ירומלם נולם ומעם מבום מבם ומבר על מסמך ומסלמו מדבקות בל מ מים
לרומם עיר מקדם בזמן מסיח נדבקו : ולאמנם מתחדמות מבמיכם מבלמות ומסו מאמנה
בלומתנו

בלשונם: אין ראוי לומר לאדם שהוא מסוגל לעבוד אלהים אלהים אחרים ועבד סכנה
מהיום כך אמר לו עבדו אתמך בו ואבאר דרכים בפסוקי כתבי רוחו עליו מפסוקי לנוים ובגיל
והנם אמר זם על מלך ממשיח מיהמוך בו וסוד רמו לדבקות ומתן רוחו מלרו עליו
בעבין ממפסוקי לנוים יוגיל וזכר מסמפסוקי לא יוגיאלו לנוי מרוב מפא ומתן ומנשקות
דבו וזסו לא תעשה לא זמפ ולא יסמע בחוק קולו ואמר כמוכיח ביאור על זם קנס רבון
לא יסכור ופסתם כסם לא יכבנם לאמת שנעל מפסוקי. לא אפילו קנס מסוד רבון לא
יסבהנס אלפי מסתם מסוד כבר כסם לא יכבנם בעומו ובכל לאמת יוכלו מפסוקי זוסו
אמרו עוד לא יכסם לא יכון עד ימים כאר מפס ולתורתו לוים יוחלו לא מיאור לאומו
במפסוקי כמו מיאור סמפס לנלגל לנלגל סוד כ כמו מהנלגל בכללו מתנועע תנוע מסעתק
עתם אמר נם תתדמם מאומ לנלגל סוד כ כמו מהנלגל בכללו מתנועע תנוע. מסעתק הנס כבם
מאי אומר מיתנועע תנועת מבוים ומסבבד אם סוים מיאמר מבוים מתנועע הנס כבם
מאומם מסבחרת בלגו כלי מאומם מאחד מתמרים מתמסת מסעתק נמשלם ומסלגל אתנועת
מסוים ומסבבד כי מאומם מוסת לא תעבד עלגל נאחדים עם כלבמנות מנאות שלום
ולא מסלוכמו ל ארץ אחרת כוים מוס סנס לא נרמו נם פטורו לא מכחנו לנכם למיסי
מסבבד לאמרי עליסם כי הנס עם כל תוקף הגלות לא מוסרים מעל ראמנו עבדת
תפארת מסמנחם לא נפרדנו מהדבקות מלאלסי מנמרן בגלו כחים בגוים כמו מסנלגל
בסמתנו במעלת ומבלות מעבריו לא תבחר מנגו בבקום מגבל ונוירו לא מאמר
מלכחנו מיום במדרנ אחור ומסבע מקדל כמון בית מרמנו ומתאר תנו בגאוגנו נאום
מדרנם עמנו היום אבל אנחנו מתנועעים בזה פעמים כעלם מעלם למעלם בסמי
מלמוות נוסבי ונפסיי: ופעמים נרד מטם מטם בסבלות נמרן בתוך מאומות
מעולם: אך אמנם לא נירא בהאמר ארץ מסבבד כללו ען מסנינ אתנו כנחי נבדל
בלתי נפבד כמו מאמר מנגיא אמי ס לא מכיתי נאתם במי יפרא לא כליתם ולזס תמנך
אחר זאת התנועה תנועת מסבלות והגלות מנעתם מעלים ומקבון כעבין מנלגל ומלקין
מעולם אמרו הדבר מתרחק מעם מפאנינ ומסם מבקרב אין עבן מנחנו מבע מתרחק
מסאמנ מקדים מסם לכבמאארץ בגלגתנו. ומעם מתקרב בגאולתנו נעלם לפרות
לת פני מאדון ס נכאות. וכבר אמת מנגיא עם נם הבחינם מזאת באמרו כ כאמר
מסמים מחדמים ומארץ מחדמם אמר אני אנם עמדים לפני כאם ס כן יעמד זרעכם
וממכם ומים מדי מדם בחדמו ונגאמר מיפרא ידמו למים נהיותם בטוחי מתנועת
מסבבד כי כאמר מסמים עם היותם מחדמו ונבדרים אחרי הלון מומחלנו ומארץ
מחדמם נכ עם היות מסם מנים המם מתמדי לנכם ולא יפבדו ויהיו כמו מדמ מפלוסוף
מכל מנים נפבד כי זם אמנם ינדק בסוים בטבע ולא בסוים על דרך פלא ומזו מאמר
אמר אני עומם עמדים לפני לל כי להיות מדבר נגם יהיה מעגין מסמחודמים יעמדו
לפני עדי עד כן יעמוד זרע ישראל ולא יפבד מעל פני מאדמם. ומנס אמר זרעכם
וממכם להגיד כי זרע ישראל יעמוד תמיד וגם לא יבא מכלל מדת ולא ימיר מם אחר
ותורם אחרת. אבל כמו מעמוד זרעם ככם יעמוד ממכם לנצח נצחים וכן פירמו מרב
מעור ומסך לזה אמרו ומיה מדי מחם בחדמו ומדי מחם מחם יבא כל נבר להמתחנ
נוס

נ׳ לומר כי כמו שגלגל שלבשם בחדושם שתמידי יסתחוה לבריאם ויתן עוז למלכם בכל
מדם בהתחדשם ככה שאומה בהתדמותם לגלגל יבא מדי חדש ומדי שבת להסתחוות
למלך ס׳ נבראות בגיר שלם ותפוקה נכבדת כאחד מנבא שמרוש במרוש :

אוחילה לאל לחלם פניו ירחם בברית עמו וזכור עניינו ולחננו ויעלם
אותנו מכל שניים למקום שמשפט לארץ הבחר׳ וכימי קדם
פשיבנו לבנה על אדמתנו ויקים לנו רעם נאמן יקים מלא׳ שמועד כימי נאתך מארץ
מגרים ארצנו נפלאות : תס ביל״א

זכינו לשמים לשל׳ שמאמר שנאמר לשטבל שום בעשרת שוכן מעונים בעגם היום
שום יום א׳ בעברים לאדם טבת מז׳ לשם שם שביונטה בבית הקנין וסנדיב כלי
טוביה פואה ולא ונזכה לשתחיל שפרים שרבם אין קץ ולשמים לשל׳ אליר :

צדיק כתמר יפרח

טוביה פואה

יצו

ואתה ה׳ מגן בעדי

צורות היסודות

לרחכם הכולל האלהי חשר והמפסר רבון יצחק אבראבנאל

תחק בן לאדוני אבי סבסף דון יסודס אברבאנאל סט: יען וביען היס סבשות
במספטו ספתחלות גדול עוכו מבסוף להיות סדרום סבגוי לתלפיות על קו תסו
ואבני בהו פוף ודבר כוב. וכמו מזכר ספלוסוף בספר סמים וסעלם סאים
לאחד יחטא בסקדמות ספתחלות ימוטו מוסדי ארץ הנס סרס עמל וילד מקר.
וראם ראיתי דעות החכמים ומביני מדע בצורות היסודות אם סס האיכיות ראמונים
אז סניים אז דבר אחר נעלם ואבחנו לא בדע מערבם מול מערבם אום לדרכו פנו ועל
דעת אחד לא יסמכו ותסי סאמת נעדרת מעיני המעיינו לכן על כלדברי סאנר סוחת
דברתי עם לבי סנס חבקם לך מנוח אמר ייטב לך. ואני אקבץ מכל סנגו חכמי ובטנים
וידעמס ואבמים מבני ישראל אמר דברו בדרום הזס דעתיסס וססכמתם אחד סנס
ואחת הנס ואראם פני סמתר לדעת דעת מסס ועליסס תכוף מלתי לנרפס בבור
סברזל להוציא לאור תעלומת סאמת בדרום הזס. והל זה לא ברב דברי באופן מבוחר
קצר מאפשר יהיו התחלות יסודות הסיוס מוסני אבלכו בבלמות וכמו מסזהירנו על זס
בעים ומירות ישראל ראם דבריך אמת ונעלם כל מספבו בדקך: ובחבשי אמתמת
ספרי מבאתי דעותיהם אסתרנו עלו לבי אבלקי. האחד מסס מבורו סיסודו סמס סאיכיות
הראמונו חוס וקור ולחות ויובם ואל זה סדע ירחם כוטס מה סאמר ספלוסוף בתחלת
הטאמר סזב מספר בח אמ אל ואומר כי הסרכבות ב מינים סראמונים מסס הסרכבם
אמר תסיס מסחומר הראמון ובורות היסודות הל במס מסס יסודות לל הסוס וסקור
והלחות והיובם מסנס כבר אתבאר בספר הסוס וספבל מבורות היסודות במס סס
יסודות אמנם סס אלו האיכיות הארב ואולם הסבדלים הלמרים הבמבאים לסס סנס
סס נמסכים לסס כמו הכבדות והקלות והעשירות והחלקות והסבמוגי והמקמוי עבל.
גן מינה בטער אז מספרו בבמים וסעלם ירחם מוטס גם לוס הדעת אמר זס לבוכו יש
לנו

לנו לבאר איך קבל אומר היסודות הצורות הם הראשונות אשר נקראו הם על שמם
הנם התאמת בראיות חזקות מסבת החמימות התבועה וסבת הקרירות המכוח ונודע
נ"כ שהחום מתיר ומרחיב הדבקות והלוחם נדולם להתפשטו החלקים וכו' עד ונקרא
החומר הסוף קר ויבש: הנם ביאר צורות היסודות הם האויות הראשונים חום וקור
לחות ויובש: והחכם רלב"ג בספר מלחמות במאמר החמישי חלק נ"פרק שני אמר אל
ועוד שהלחנו כאמרי שלם תחום אם כמוה בצור העצמי אשר בה נוה שהצור העצמית
לאם סוף שחום אבל: הנם התבאר מדברי שלחנו השם שלמו הם הדע הראשון מהם
והוא צורות היסודות הם האויות הל' הראשונים: ואמנם הדעת השני סוף צורות
היסודות והבדליהם העצמיים הם הכבדות והקלות. והנם קיים זה לבן רשאד בבאר
שמו והעולם מאמ' רביעי כלל שני אמר שהכובד והקלות שהיו הם עצם היסוד
לל צורתם לו שיהיו יותר קרובים אל עצמם מאשר המקרים שבמציאים ליסודות עבל:
ובספר השמים והשפשל אמר שהכבדות והקלות אם שהם צורות היסודו ואם במדרגת
שהבדלים העצמיים עבל בר: ותמשתיים בשירוש למאמר שנרשם בלות שלמד ממה
שאחר הטבע אמר שהצורה העצמיית לא תפעל בצורתם בי אם באויות והמשל כי
שלם כאשר תפעל אם כמוה מנשם כבד לא יפעל בצורה העצמיי' אשר בו שהו' שקלות
בלותו שנשם הכבד כי כבר שתבאר בטבע שאי' בלם כח פועל זולת החום. אבל יפעל
בחום שהוא מקרה בו עכ' ואבובכד ן' תפיל בחלק הרביעי מספר חיבן יקטן אמר אל
והתבאר לו שאמתת כל אחד מהכבד והקל מורכבת מתני עניינים אחד מהם יפול בו
השתוף מתניהם יחד והוא עניין הגשמות והאחר תפרד בו שאמתות כל אחד מתניהם
מן האחד והוא הכבדות והקלות המחוברים בעניין הגשמות אל הענין אשר בו יתמעט
אחד מהם מעלה והאח' מטה עבל ואמר נ"כ לפני בזה החלק עצמו כאשר זכר שהנשם
המתכלת צורת האדם והחיוניות צורה לחי כמה הוא חי והצומחת צורה לצומחים אמ'
שהצורה לגשמים הדוממי' דבר ייחדם בו ופעל כל אחד מהם פעלו אשר ייחד בו בכמו
מיני התנועות ומיני האויות המוחמו' מהם וזה הדבר הוא צורת כל אחד מהם והוא
הנקרא טבע עבל נ"כ: ועיין דברי הזקן המעולם הזה נעקו חונם כי נר לאם דעת
החכם הנרבוני שפו עליה' וכמו שאזכור: והדע' הנ' הוא צורות היסוד' אוכם האויות
הלגנם אוכם הכבדות והקלות ולא האויות אחר המומנים אצלנו האמנם הם עצמיים
ומצאו בחומר הראשון ומשנו אחריהם כלל האויות כעניין המקרי עם הצור הטבעית
ושאלם הצורות אוכם מושגות אצלנו וכבר כתב לדעת הזה ן' סיכה בסוף ספר השמים
והעולם שלו אמ' אל והחום והיובש לאם אוכם צורתו העצמית אך הם האויות המשכים
בטבע אחר צורתו וכו'. וכן אמר בחום ולחו' שאויר ובקור ולחות המים ובקור ויובש
אשר לארץ. והנם אל שנאמר שיהיה דעת בן סיכה שיהיו צורות היסודות הכבדות
והקלות אחרי שיותם המשכים אחר החום והקור וכמו שבאר: ואבוחמד שלו בספר
כוונות הפלוסופים במקרא הטמית מאמר מני בחלק הטבעות אמר אל. אמנם צורת
היסוד הוא טבע אחר אל הנ' ברוא' ענין בחומר שאותו הענין לא יוסב בעצמו בחומים
כי לא יוסב בהם בגלם החום והקור והלחות והיובש והם מקרים בלים מאותו הטבע

ואותו

ואותו שטבע מודע מפשלתו לפי שסוף טועל בגופו שקיבל במקומו שטבעי ושהחורש
אלין כשיפרד ממנו ויחייב שהטאתם שנקרית קלות אלו כבדות ויחייב בכל נוף איכות
מיוחד וכמוות מיוחד אל טבע המים ירצה במים הכבדות בהכרח יחזירנו שלו בהשתלק
המכריח כמו שיחייב תכונתו למטה כשישליכהו המשליך למעלה וזה כשיתלק הכח
המכריח עכל והחכם הזה סרבה לבאר כונתו בזה מאחר החכמ׳ : ון׳ רצאד בפירושו
שאורך לשמע שטבש על המלה מאמר המשי כלל שני פרק רביעי אמ׳ אל וכבר יסופק
על זה ממה שיאמר אותו בספר הנים וספסד שאלם הפך המים והארץ הפך שאויר
ושם עצמים׳ ואלסכנדר יציב שמאמרו בספר שמאמרות שהעצם לא יסיס הפך העצם
הוא מצד שהעצמים מורכבי׳ מהחומר והצורה ומאמרו בסוים והפסד שהיכולו שפמים
שהם הוא מצד הצור׳ וזה הסיתר לא יספיק במה שאמ׳ שהם דבר וזה שאחר הנה מאחין
בעצם שנוי מפני שאין לו הפך הוא מאמ׳ מי שיכיח שאין בעצם הפך לא מפני הורה ולא
מפני החומר ושמחייב שבאמין שהעצמים שפשוטו אמנם יתהפכו באיכותם והאיכויות
שראמונים אינם עצמים ואם יהיו מתדמים לעצם לפי שהוא מן הסקר שיהיה דבר מה
ימנם ממאמר מה בהמצא ובזולתו ממאמר אחר עד שיהיה החוש לא באדם מן האיך
ובאם מן העצ׳ אבל הוא באם קרוב מן העצ׳ ולכן עמד בגדר מעמד השבדל והוא באל
ובזולתו רחוקים מן העצ׳ וזהו אחר ספרנוהו משלסכנדר הוא אם׳ ספר ממנו תמסטיוס
ומצאנו מאמר אלסכנדר בפירוש זה המאמ׳ על גד הענין אחר אמרנו בסיסודו׳ אמנם
יתהפכו באיכויותם לא בצורת׳ ושמחנו בזה עכל׳ : והחכם ר׳ משה שרבוני אמ׳ בפירושו
לחי בן יקטן חלק ג׳ אל וצורת היסודות שם אחר אלה האיכויות נמשכים משם וצורות
הטבעיות לא יקבלו הפחות והיתר ואמר בחלק ד׳ ממנו ודע כי שכבדות והקלו׳ אינם
בטלות צורות היסודות אבל הם הבדלים עצמיים נמשכים לצורה עכל׳ : וכן דעתו בכל
ספריו נמשך לדעת ב׳ כמנהגו כי הוא בכל הענינו׳ מסכו׳ עמו : ואחרי שזכרתי הדעות
אחר כמצא לקדמונים בזה הענין ראוי שאביא מה שיראה שותר לדעת דעת משה וזה
כפי הנמצא בדבריהם וכפי מה שיעלה על לבי ובראמונ׳ יראה מלבעת הראמון יתחייבו
בטולים ארבעה : האחד שאם הוא האיכויות ל׳ שם הצורו׳ שיה במאמר הענם הפך וזה
נמנע אל׳ הקודם הוא בטל אמנם שחיוב הוא מבוא׳ למה שהצורה יקרא עצם וראמונם
מהחומר ושאין במאמר הענם הפך שתבאר בספר שמאמרו׳ : שמנו אם הוא האיכויות
צורות היסודות שיה במאמר הענם פחות ויתר ונמצאו שקר אל׳ הקודם שוא הוא שקר
אמנם שחיוב מבואר כי היסודו׳ יהיה החוש בפחות ויתר באם ובחיוב שקור במי׳ ובארץ
ובן שאר האיכויות ואמנם שאין במאמר הענם פחות ויתר שתבאר בספר שמאמרות :
הב׳ שאלו שיתם צורת המים שקרירות שיתה צורתם מתבטלת בהמומותם והיו המים
עולים למעלה למקום שאם כיון שבהתחממותם נפסדים צורתם שהוא הקרירות ולא
נשארים אמתת המים וזה שקר אל׳ שמוקדם הוא שקר׳ הל׳ שהאיכו׳ הלה שם מקרים
במורכבים ומה שהוא מקרים במורכב אל׳ שיהי׳ ענמי בפשוט אל׳ האיכו׳ אינם צורת
היסודו׳ : ואמנם שהאיכויות שם מקרו׳ במורכבו׳ הנה הוא דעת ב׳ ואבוחמד ושהמקרה
אינו הענם שפשוט הוא מבואר בעצמו : ואמנם לדעת הב׳ יתחייבו בכל בטולים : האחד

כי הצורה היא אחר יסודו ונמנה בעצם פעולת הדבר וגם הקלות לא יסודו ממנו
פעל לאם כי אם במקרה אלא אין הקלות והכבדות צורות היסודות. ואמנם מהקלות
לא ימצא פעל כי אם במקרה מבואר כי לא תהיה להם התנועה למעלה כי אם בהיותו
בגולת מקומו אבל יתנועע שלו בקלותו וזהו במקרה כי המנוח היא לגמרי בעצם
בהיותו במקומו כמו שהתבאר בספר השמע ולזה לא תהיה להם תנועה במקומם עם
היות להם שם צורתם: הביטול הב׳ שהצורה אין ראוי שתהיה בהקש לכל יהיה הדבר
בעל הצורה ואולם הקלות הוא נאמר בהקש כי קנית היסודות שם קלים במקום אחד
וכבדים במקום אחר והאם כל מה שקרב למרכז הוא יותר קל ואין לו קלות במקומו כמו
שזכר הפילוסוף וזה ממה שיראה שאין הכבדות והקלות צורות: הביטול הג׳ מה שזכר
אבוחמד במקום הנזכר והוא שאלו היתה צורת האויר עולה הקלו הנה כשיונח האויר
תחת המים כנגד הנפוח הנה יתחייב שיהיו לו שם קלות עלה והיה אויר וכן האדם
והמים כשיונחו באויר בהכרח נאמר אלא שאינם מארץ ומים כיון שאין להם שם כבדות
כי מן הנמנע שתהיה הצורה נפסדת או תהיה בכח והדבר בעל הצורה ימצא בפעל:
הביטול הד׳ כי אם היה הקלות צורת האש יהיה בלתי אופטר שתהיה צורה ב׳ לאויר כי
אלא שיהיה צורה אחת בשני דברים מתחלפים במהותם וכן אם היה הכבדות צורת
הארץ לא היה ב׳ הכבדות צורת המים: וזה הביטול עצמו יתחייב אם היו המים והקור
והלחו והיובש צורות עצמיו׳ כפי הדעת הראשון שזכרתי: ואמנם לדעת הג׳ עם היותו
המוסכם מכל אחרוני החכמים שהוא האמת הנה אחרי העיון יתחייבו לו ב׳ ארבעה
בטולים אחרים: האחד שאם היתה לכל יסוד מהיסודות צורה אחרת זולת האויריות
הנה יתחייב היסודו ממנה פעל מה אי יהיה הטבע כבר עשה הדב׳ לבטלם אבל הטבע
לא יעשה דבר לבטלם ומזאת הצורה לא יסודו פעל כלל אלא אין לאלה היסודות צורה
אחרת כי אם האויר: ואמנם שלא יסודו פעל מה מהצור׳ שזאת יראה מאם׳ שהקיטה
במקום הטבעי וההחזרה שלו כשיפרד ממנו הנה זה לקלות הדבר או כבדותו כי לקלות
שאם יתנועע למעלה ושם ינוח ונם הקלות והכבדות לא ימצאו מצורה כעלמ׳ כי אם
מהמקום והקור וכמו שהבואחמד זכר זה מקר׳ ראשון ממאמר הטבעות הנזכר אל ואמנם
שקלו׳ שהו מהמו׳ והכבדות הוא מהקו׳ וכל אחר יהיה היובש נוסף עם אחד מן החמימו׳
והקרירות בתוסף הקלות או הכבדות וכו׳ הנה ביאר שהשתאה שזאת ומצד בעצם
מהמוש והקור לא מצורה טבעית אחרת: ואמנם היכות וכמות היסודות לא ימצאו
מהצור׳ עצמית כי הכמו׳ ומצד אחר המוש והקו׳ וכמו שזכר הפילוסוף והביאו אבוחמד
עצמו במקרא הרביעי אמר שכאשר יהיו המים על האש ינדל שיעורם וכאשר ישתנה
הקור יקטן שיעור׳ וכאשר ישתנה הטמם אחר הוא בין קנות המוש האש והקור המקפיא
יהיה המים בשיעור ראוי אמצעי וכו׳ הנה ביאר שכמות היסודות הוא מפני המוש
והקור לא מפני צורות אחרות אבל כבר התבאר במקו׳ אחר שאם יקטן או יגדל שיעור
המים הרמוזים בלי הדר לא יהאר בגדר המים אבל יתהפכו ליסוד אחר ופמו שזכרו
הפילוסוף בראשון מספר השמע על צורת המתקדמי החלקים ואמנם היכות היסודות
לא ימצא מצורה אחרת למי שיסצור מצורת היסוד הוא היכות עצמו וב׳ המוש אחר
במים

במים וחייב לפעול בו וכשיכור שמכריח ומזיב לאיתנו הנה כל זה ממש גזירה שפעל
סיסודות הוא באיכיותיה לא בגזרה אחרת עצמית ואם אנחנו נעמוד על מציאות הגזרה
מפאת פעולתה ושם אין בכאן פעל מיוחד לגזרה הסיא אלא אין בכאן גזרה אחר אם
לא שנאמר שגמצאת שגזרה הסיא לבטלה וסוא בלתי אופסר · וסוא הביטול הראשון
ואמנם שארכתי בו להשיב על מש שכתב אבוהמד ומה שחשב שהיה פעל שגזר עצמית
ביסודות כמו שזכר : הביטול השני שאם היו ליסודות גזרות אחרות וזלת האיכיות לא
ימצא לשם אם כן הפעל הנמשך מאיכותם במש שסש יסודות אבל מדבר מעותף לשם
וזלתם יותר פשוט ויותר קודם משם כמו שהשרגש אינו לאדם במה שוא אדם כי אם
מדבר יותר כולל ופשוט משאמנו אשר ישתתפו בו האדם וזולתו מהבעלי חיים ובשיות
שעגין כן הנש יחזיב שימצא דבר בעל איכיות יותר קודם ופשוט מן היסודות וזה שקר
אשם כן לא היו היסודות יסודות והתחלות ראשונות להיות ונש יתחייב שיסיו בדברים
ההם בעלי האיכיות גזרה אחרת לשבות שיחזיב כן כיסודו וילך הענין אל לא תכלית
ואם לא היה לשם גזרה היו היסודו׳ שארבעה מורכבים משם ולא יסיו אם כן התחלות
ראשונות כמו שזכרתי וכל זה שקר : הביטול הג׳ שאם שיה ליסודות גזרה אחרת הנש
לא תמצא לשם במה שסש יסודות כי היסודות התבאר שסש יסודות באותם האיכיות
וכיון שהשפעותיה הם בעבור המורכבים והאחרון בהיות הוא שקודם בטבע אם כן אין
ליסודו׳ גזרה אחר׳ כי אם היה לשם גזרה אחר׳ תהיה במה שסש יסודות כי זסו המיוחד
שבעניניהם וזה שקר אם כן הקודם אליו סוא שקר : הביטול הרביעי כי אם היו גזרות
היסודו׳ בלתי האיכיו׳ הנה לא יוכל אדם להגיד אי זו גזרה היה ואיזה פעל וממך ממנה
וזה שקר שיהיה שגזרה בלתי מוגבלת עם הראות כל פעולותיה וגם כי היה הגזרה דבר
אחר מה יהיה ענין מאמר ארסטו שגזרות היסודות יסאר במזג והנה אנו לא נשיב
בערבב כי אם האיכיות והגזרה הגמית ויתר שגזרות שבאות אחריה לא מיסיה שם
גזרה אחרת אשם היה שם שיהיו מציו׳ אותה באמצעו׳ פעולותיה ומש יהיה ג׳כ מאמר
ארסטו שגזרות היסודות שעצמיות נשארות במזג אם בפעל ואם בממונע בין שכח
והפעל ואם היו בפעל איך לא נרגיש בשם ולא יפעלו פעולת יורו על מציאות׳ ואם היו
בממונע בין הכח והפעל ישים מכת הנמנע שאיכות שדבר ומקריו יסאר במזג בפעל
ולא יסאר שגזרות שעצמיות ואם בתחלה היו ביסודות בפעל ובנמשך לא יהיו באותו
מציאות תהיה אם כן השמזגה בהכרח הפסד לא מזג וכל זה ממש שמראה שהוא מן
שנמנע שיהיה שגזרה היסודית דבר זולת האיכיות השם : ואחרי זכרון דעת הקודמים
בדרוש הזה וזכרתי פני הסותר שמחבשם ינזור לאחד מהדעו׳ השם הנה ראוי שנעיין
עתה ונבחין הנודע מסבלתי נודע מהדעו׳ והבטולים שזכרתי : ואומר שהדעו׳ הראשון
סוא לדעתי אמתת הדרוש הזה ושהאיכיות הארבעה הראשונים שמש גזרות היסודות
ועצמיותיהם · ואמנם שטענה הראשונה שעשיתי לבטל הדעת הראשון הזה מאמר לא
ימצא במאמר שענה הפך אינה נודקת על כל פנים לפי שהיה לקוחה מספר המאמרות
אשר כפלו בו הדברים על יד הפרסו׳ והפרסו׳ הוא נודק על סרוב לא תמיד וזה יתלמת
בדברי׳ המורכבים כמו שהמשל שם כי אין האריה הפך העקרב עם היות אחד מהם

הם

חס ושלום קל כי ספקיות הזה הוא במזונם לא בעצמיותם ובצורותם המיוחדים לא היו
הענינים אבל נאמר ממזוניהם הפכיים · ולזה לא יהיו מקומותיהם הפכיים כי המקום
ימצא אחר הצורה ושומר במדרגתה אבל הפשוטים אינם קשה שיהיו הפכיים כאש למים
ולזה היו להם מקומות הפכיים · וזה מבואר בעצמו וכבר נתן למה מזכרתי שבגדר
כפי מה מזכרתי בדברי ב׳ בטמע עם הכח לפני׳ אחר זה אזכור הם מה שהעיר עליו
ב׳ לא תעשו דבר : ואמנם הטענה הראשונה מזכרתי מאמר לא ומצא במאמר הענין
פחות ויתר ב׳ הייתרים כפי מה מזכרתי למעלה כי הם נאמר זה על גד הפרטים ולא
ינדק תמיד וזה כי עם היות הענינים הטבעיים ונמצאו על הנמצאים בהשכמה בשם ובגדר בלי
תוספת וחסרון אינם נמצא מפני זה מאותו הענין ומצא בנמצאים בחוזק ובחולשה כי
הכח הצורה הראשונית הזה הרגש ותנועה עם הזה נאמרת בשם וגדר על כל חי לא
ומשך מזה הלא יהיה הארים ויתר מרגיש ומתנועע בקלו ומהרה מנמלה אחת והאדם
עצמו פעמים ומצא בו הרגש בחוזק ופעמי׳ יחלש בו׳ ולזה מה מזכר הפלוסוף בספר
הנפש מאין חיות האדם כחיות בעלי חיים אחר בלתי מדבר הכח התבאר מאין במאמר
הענין פחות ויתר בשם ובגדר ל׳ למיקרא הנמצא חי ויגדר בו אבל כבר יהיה הענין
הראשון בחוזק ובחולשה וכן יהיה ענין הראשון הקור וקור בחם ובאויר ובארץ ובמים מעם היות
מיבדק על הנמצא הם הקור ומה הראשון ונדרש לא יתחייב מזה הלא יהיה הלא יותר חזק
הראשון מהשאור והארץ חזקה הקור מהמ׳ וזה מבואר בעצמו : ואמנם הטענה הטבעית הפלוסית
מהראשון המקרי מומצא למים עם היותם בצורת מים אינם ב׳ מתכת האמת על כל
פנים כי הסבלו׳ לא ויחייבו להמצא בפעל תמיד עם נמצאים אבל בכח כי הנמצא אעפ
הבעבור מכריח מה לא ומצא כלל לא נאמ׳ מפני זה מתבטלים צורתו כיון הזה׳ מפלת
הסכרת ולא בטבעו וכן הוא הענין במים כי עם היות צורתם הקור לא יתחייב היות
קרים בפעל תמיד אבל היותם לפם כח על הקור כמלא ימצאהו מוכן ודומה לזה אמר
ב׳ ברביעי מספר הנמים והעולם על מה נאמרת מהתיות מאין הכבדו׳ והקלו בפעל
בהיותם במקומם הטבעי ואמר הנה לא הכין הטבע הנבדל כי אינו מחייב הימצא על
כל פנים בפעל כי אם בכח והוא מבואר בעצמו : ואמנם הטענה הרביעית אומר כי
הראומר הנהאיכות הם צורות עצמיות ליסודות הכח לא יודם הם מקרי׳ במורכב אבל
ואמר הם הענינים עצמיים בו ומצאו בהרכבה מצורות הפשוטים : וגם הנאמ׳ הנחוש
והקור הפרטיים המובלים הם דברים מקרים במורכב לא ומצא הנחו׳ והקור בהחלט
הם צורות עצמיות בפשוטים כמו הנאמר ב׳ עצמו הנצורה הנעמי׳ הם הסרחקים הב׳
הבלתי מובלים עם היות מיודה הסרחקים הב׳ הנמה הפרטיים ומובלים בנמים
הם מקרים בהם ומנו ממאמר הכמה וכמו הביאר בקצורו לספר מה מאחר הטבע
והביאו הבוחמד במאמר הראשון מהאלסיות : הכח התבאר הטבעות אשר זכרנו
בהמיות הדעת הראשון אינם נודקו והמה מבוארי הביטול בעצמם : ואמ׳ הטעמת
מזכרתי בביטול הדעת הפני והשלמי המה מחיובות ונודקות על כל פנים והתבאר אם
כן ביטול מתי הדעות ההמה והדעת הראשון הוא האמת בעצמו : האמ׳ למה הנים
כמו הנאמר הפלוסוף בראשון מספר הנמים הטבעו׳ המנגד יהיו הפקו׳ לדעת המנגד

אלוהים

אלוהים והיש סבר במס שזכרתי שכתב בפירושו האריך בספר המצוה שער שני הספקות
לדעת הראשון שכם ראוי שיאמר בהיתר ושכם הספק הראשון הוא כי אם היו שאיכות
הם נגרות היסודו׳ היו בהכרח עצם ומקר׳ יחד וזה בטל והחיוב ביאר ממם שנא בספר
המאמרות שהחום והקור והלחות והיובש הם ממאמ׳ האיכות ואם כן הם מקר׳ והשש
עצם שתבאר אבל האומר שהם נגרות׳ הספק השני ממה שנכתב בפרק הרביעי כלל
שני מאמר חמישי מספר השמע שאין במאמר הענם תנועה לפי שאין בו הפך׳ אלם
הם שתי הספקות שהשיר בר על הדעת הראשו׳ הזה כמו שזכרנו מדבריו במה שקדם:
ואני אשיב לספק הראשון שאינו בטל שיכנס דבר מה בשני מאמרו׳ מבדדים מתחלפים
כי שכם אברהם ויצחק׳ הם ממאמר הענם בהיות׳ וממאמר המנטרף בערך האבות
והבניות המתספק ביוחסם עם היות אחד מהמאמרים עצם והאחר מקרם׳ ושכם אם
החום והקור היו ממאמר האיכות מצד עצמותם בקנין ובעין ותמונ׳ ותאר היה הכפק
עצום בחוי אבל החום והקור אינם מאותו המאמר כי אם מפאת ההתפעלות אשר
יתפעל האדם מהם ומזה הצד הם איכות׳ וזה לשונו הם ואמנם נאמר בכמו שו איכות
התפעלות לא מפני שמונדמו בדברים המתוארו׳ בם מהתפעל אבל מפני שהם יחדמו
במרגשיהם התפעלות עב׳ל: שכם ביאר שאינם מן המאמר הזה בעצמותם ולזה לא
יכנסו בקנין ובעין או בבח טבעי אבל יהיו מהאיכות מצד ההפעלות אשר יעשו ולזה
היו מסוג ההתפעלות מאותו המאמר ומבואר הוא שהתפעלו׳ הוא דבר קרם לנגרות
במקרה ולזה נכנסו במאמר האיכות לא מצד עצמותם ובזה אין קושי כלל ודומה לזה
הוא מאמר בר׳ שזכרתי בגרש גמיות שאמר שהם שמרחקים במה שם מרחקים לא
בהיותם בטיעור כך כי מזה הצד הם ממאמ׳ הכמה עם היות שמצד עצמות׳ הם לדעתו
ממאמר הענם ושכם הענין לדעתו הוא יותר מסופק מהדרוש שהנחנו בו: ואמנם
היתר הספק השני איננו ממה שיקשה כי ארסטו לא סמך דעתו בשאין בענם תנוע׳ על
אותם הטענה שזכר בר׳ ר׳ל לפי שאין במאמ׳ הענ׳ הפרחבל שיתה יכול טענתו להיות
שמתנועע בבח וכמו שביארו ארסטו בשלמות בפרק הקודם שו: האמנם למה שהיה
כונתו בפרק הזה לבאר שאין בשאר המאמרות תנועה לקח הביאו׳ כולל עם מאמר
הענם כפי מה שאמר בו על צד הפרסו׳ בספר המאמרו׳ לא על שיסמך על זה שהקדמ׳
נודקת׳ וכבר התעורר לזה בר׳ בפירושו האריך במקום הזה ואמר שביאר זה ארסטו
במאמר הענ׳ בפרק הרביעי הזה על צד שיתר טוב ובעבור ביאור שאר המאמרות לא
היה הכרחי אחרי מה שכבר ביאר בס׳ הקודם: ואחרי התרת הספקו׳ בר׳ ראוי שתדע
שאין לסם שיסמוכו על דברי ראם הפלוסופים׳ כי אעפ שלא דבר בביאור בדבר הזה
כפי הנמצ׳ מדבריו הנה מה שכבר אמר בספר הסמו׳ והעולם ובספר הסוים וההפסד
מאשר הכובד והקלות הם נגרות היסודות או קרובים לסם יותר מאשר המקרים וכו׳
ומכיון עם מה שאמרתי כי הכובד והקלות הם בלי ספק מהמקרים הראשוני׳ שיומשכו
אחרי החום והקור אשר הם נגרות היסודות ואמר ארסטו עוד בספר הסוים שנגרות
היסודות ושאינו בגמוג אם בפעל ואם בממונע בין הכח והפעל ירגש בהחום והקור
הם נגרותם ושאינו בגמוג אם בפעל מצד החום והקור הנמצא בו ואם שנאמר שלא

ומצא בו בפעל כיון שאינם בו כאשר שם ביסודות ובחזוקם אבל כיון שימצא בם שום
נקור כאמר כי לא ימצאו שם בפעל כיון שאינם בחזוקם ואינם נ"כבכח כיון שהמיומות
ומצא בם ולכן ראוי שנאמר שימצא בם במנוע בין שכח ושפעל ולזה שסכים נ"כ דברי
אבוכבד ן תפיל באמרו שסכובד וסקלות אם מיסיו אמתת שכמצא ואם מיסיו דבר
נוסף על שנשמו וסכם אין ספק שזה שספק אשר שכיחוסו מסיות שכובד וסקלו נורות
לו כמשכים משם לא יפול כי אם על דברים מיסיו מסוג אחד כאוכיות משחוס וסקור
והכבדו וסקלות כלם נכנסו בסוג שאוכות. ובכלל כל דברי אבוכבר יובנו כפי שאמת
משכים למה שאמרתי ולא כמו שפירש שרבוני: אמנם ארחת ישמעשים נ"כ ואבואמר
ונ"ר ברמו מהדעת שאמתי שזה משבטולי שזכרתי ובאו לאשוב מפשבו מנורו סיסודות
שם דבריס אחרים כעלמו מאתנו וכבר שתבאר שאינו כן: אף כי שאמ' יורש דרכו אם
מפאת מקומו היסודו אשר שם כמו שאמר ארשטו שלכי מפלך שנור ושיש שהתאלפות
אשר במקומו שוא כפי שחוס וסקור ל"ל שסוות חס שוא שמתקרב ל המקיף והיותר קר
שוא שמתקרב אל שאמצע ועוד כי שפועל שאחרון בהוות שכח שוא שחוס שיסוד כמו
שהתבאר בספר שסוייב ובמקומות אחרים וכל זה ממה שיורש משחו' וסקור שם נורות
שיסודו' ואין לך שתאמר שאם שיו שאיכו' נורות עצמיות שיש אם כן מרש אחת בחמי
יסודות מחולשים וזוא שבטול שרבעי מוכרתי לדעת שרביע: כי הכם עם שיות שבכל
יסוד ויסוד שתי איכיות שכם אין שנורש עצמית בו כי אם אחד מהם לבד ושוא שאיכות
שנמצא בו בעצם ורא שונם מאשר תמצא ביסוד אחר ואם כן שחוס נורת שאם ושלחות
נורת שאויר וסקור שוא נורת שמים ושיובש שוא נורת שארץ ומאר שאיכויות אשר לשם
אינם נורות כי אם מסיגים עצמיים ולכן שיש שחוס שאויר איכו כחוס שאש ולחו שמים
איכו כלחות שאויר וקור שארץ איכו כקור שמי' אבל חוס שאויר ולחות שמי וקור שארץ
איכם ממין חוט שאם ולחות שאויר וקור שמים כי עם שיות שבלם יקראו איכו' בשלוח
כפי שאמת שם מחולפים בטבעם לפי שאלו שם נורות עצמו' ושאיכויות שסכיים שם
שם מסיגים לא נורות כמו שאמרתי: שתבאר מזה שסאיכות שארבעם שם נורות
היסודות וסוא אשר רציתי לבאר:
ושתשלם לאל המסולל בתשבחות.

תם